

Atles de la
Fauna vertebrada
terrestre reproductora de
L'Hospitalet de Llobregat

Distribució i evolució de les poblacions faunístiques

Ajuntament de L'Hospitalet

Atles de la fauna vertebrada terrestre reproductora de L'Hospitalet de Llobregat

Distribució i evolució de les poblacions faunístiques

Autors:

TOMÀS BALLESTEROS I SALLA (Biòleg)
ARTUR DEGOLLADA I SOLER (Naturalista)

Col·laboradors:

Ignasi Torre (elaboració de mapes), Isaac Rey (treball de camp),
David Ballesteros (disseny portada).

Encarregat per:

Ajuntament de L'Hospitalet
Àrea de Medi Ambient i Sostenibilitat

Revisió:

Ricard Gutiérrez, Rafael del Hoyo, Francesc Xavier Santaefemia, Marc López-roig
(ratpenats).

Fotografies:

Tomàs Ballesteros, Ignasi Torre, Artur Degollada, Carlos Sanz, Eduard Viver.

Dibuixos:

Toni Llobet (ratpenats), Alfons Raspall (petits mamífers).

Aquest treball ha estat realitzat per l'Associació BioEduca

Treball presentat el maig de 2020

bioeduca@bioeduca.org

<http://www.bioeduca.org>

Consulta recomanada:

Ballesteros, T. & Degollada, A.(2020). Atles de la fauna vertebrada terrestre reproductora de L'Hospitalet de Llobregat. Ajuntament de L'Hospitalet. Informe inèdit, Pp 219.

ÍNDEX

0. Resum	5
1. Introducció	7
2. Objectius	8
3. Metodologia	8
3.1 Treball de camp	9
3.1.1 Les aus	10
3.1.2 Els mamífers	10
3.1.2.1 Els carnívors	10
3.1.2.2 Els ratpenats	12
3.1.2.3 Els petits mamífers	13
3.1.3 Els amfibis i rèptils	14
3.2 Tractament de les dades	15
4. Àrea d'estudi	19
4.1 Les zones naturals	20
4.1.1 El riu Llobregat i la Bassa de la Torre Gran	20
4.1.2 La zona agrícola	26
4.2 Els parc i jardins	27
5. Resultats i discussió	31
5.1 Les aus.. ..	31
5.2 Els mamífers	34
5.2.1 Els carnívors	35
5.2.2 Els ratpenats	36
5.2.3 Els petits mamífers	39
5.3 Els amfibis i rèptils	40
6. Catàleg de la fauna vertebrada reproductora	43

Les Aus	44
Els Mamífers	145
Els Rèptils	192
Els Amfibis	205
7. Propostes de gestió de la fauna urbana	210
8. Agraïments	215
9. Bibliografia	216

0. Resum

El municipi de l'Hospitalet de Llobregat és una de les ciutats més grans i amb més densitat de població de Catalunya. Malgrat això, encara conserva una no menyspreable biodiversitat amagada en els seus parcs i avingudes i en els relictos espais naturals que encara hi persisteixen.

L'any 2006 es va editar el primer catàleg de la fauna i flora de l'Hospitalet del Llobregat, encara que el treball de camp es va efectuar durant l'any 2004. Aquest estudi posava en valor l'important patrimoni natural que posseeix el municipi. Durant el 2019, quinze anys més tard, s'ha volgut actualitzar la informació aportada en aquell primer treball. En el present estudi s'aporten dades i informació de les principals espècies reproductores de vertebrats del municipi (aus, mamífers, rèptils i amfibis). S'han volgut ressaltar aspectes com la distribució de cada animal, comparant-la amb l'anterior catàleg i analitzar la seva evolució dins del municipi.

El treball de camp va consistir en prospeccions exhaustives durant la primavera i l'estiu de 2019 - des de març fins setembre - per tot el municipi, especialment les zones verdes i les zones naturals com el riu Llobregat, la bassa de la Torre Gran i la zona agrícola. Es van realitzar tot un seguit de sortides de camp per tal de conèixer les espècies reproductores, la seva distribució i el seu estatus. Per a l'estudi de les aus es van recórrer totes les quadrícules 1x1 km de la ciutat (18 en total), detectant les aus vistes i sentides així com els indicis de reproducció. Per als mamífers s'efectuaven transectes per a detectar petjades, rastres i marques, així com d'altres tècniques d'estudi i seguiment com són la utilització de les càmeres de fototrampeig, els detectors d'ultrasons per a ratpenats i el trampeig de micromamífers. Altres fonts consultades varen ser, per una banda, la literatura científica relacionada amb l'estudi i la informació obtinguda a partir d'altres coneixedors de la fauna del municipi com naturalistes, biòlegs, pagesos, tècnics i treballadors de l'Ajuntament.

En el present estudi s'han detectat un total de 81 espècies de vertebrats reproductors dins del municipi. D'aquests, 50 espècies són aus, 23 són mamífers, 6 són rèptils i 2 són amfibis. Respecte a les aus, de les 50 espècies d'aus nidificants, 15 (30%) són espècies noves que no van sortir en l'anterior inventari del 2006, 28 (56%) han tingut un increment positiu dins de la seva àrea de distribució, 3 (6%) han tingut un decrement en la seva àrea de distribució i 4 (8%) no han variat la seva àrea de distribució. Malgrat aquests increments en les àrees de distribució de bona part de les aus del terme, han desaparegut set espècies d'ocells que han deixat de criar (abellerol, cogullada vulgar, cruixidell, òliba, xot, cabusset, cargolet), la majoria d'elles, característiques dels espais oberts i zones agrícoles.

En quant als mamífers s'han localitzat 23 espècies de mamífers diferents al municipi. D'aquestes, 10 espècies són petits mamífers, 7 són ratpenats i 6 són mitjans i grans mamífers, especialment carnívors. Volem destacar la descoberta d'un exemplar de llúdriga al riu, imatge obtinguda gràcies a les càmeres de fototrampeig. Altres carnívors localitzats varen ser la guineu, el toixó, la mostela i el visó americà. A més,

s'han citat set espècies de ratpenats al municipi, algunes d'elles força interessants com el nòctul petit i el ratpenat de cova.

Finalment, en el grup dels amfibis i rèptils, només es van localitzar sis espècies de rèptils i dos d'amfibis. Destaquem els dos ofidis, la serp verda i serp la blanca, dos sauris, la sargantana ibèrica i el dragó comú, i dos quelònids, la tortuga de Florida, espècie invasora i la tortuga de rierol, autòctona i molt escassa. I dins del grup dels amfibis, la granota verda i el tòtil.

El document aporta suggeriments i propostes de gestió de la fauna vertebrada al municipi, tant en els espais urbans com en els sistemes naturals.

1. Introducció

El municipi de l'Hospitalet de Llobregat és una de les ciutats més grans i amb més densitat de població de Catalunya (21.330 hab./km² el 2017). Malgrat això, encara conserva una, no menyspreable, biodiversitat amagada en els seus parcs i avingudes, i en els relictos espais naturals que encara hi persisteixen.

L'any 2006 es va editar el primer catàleg de la fauna i flora de l'Hospitalet de Llobregat per Ballesteros i Degollada (2006). Aquell estudi recollia un exhaustiu inventari de la fauna vertebrada coneguda fins aleshores i posava en valor l'important patrimoni natural que posseeix el municipi. Durant el 2019, quinze anys més tard, s'ha volgut actualitzar la informació aportada en aquell primer treball. En el present estudi s'aporten dades i informació de les principals espècies reproductores de vertebrats del municipi (aus, mamífers, rèptils i amfibis). S'ha volgut ressaltar aspectes com la distribució de cada animal, comparant-la amb l'anterior catàleg i analitzar la seva evolució dins del municipi.

El terme municipal de l'Hospitalet de Llobregat, es troba dins de l'àrea del delta del Llobregat, una important zona humida per a la migració de moltes espècies. Actualment, la presència de veritables espais naturals al municipi és testimonial i relict. Tan sols queda un tram del riu Llobregat no superior al quilòmetre i una zona agrícola d'unes 31 hectàrees d'extensió. Afortunadament, moltes espècies d'animals s'adapten a conviure amb l'home i és en les ciutats on es troben més protegides de depredadors i on el clima és més benigne.

Cada vegada més gent presenta un sentiment de biofília, que es defineix com el sentiment que connecta de manera innata els humans amb la resta d'éssers vius. I és, sens dubte, el moviment de les ciutats biofíliques, el que impulsa un canvi de tendència que reivindica ciutats que integren la natura, incorporant hàbitats on molts organismes troben llocs per viure. Ciutats que seran més verdes, més saludables i amb més diversitat biològica.

La biodiversitat urbana juga un paper important en la cultura de la sostenibilitat, ja que posseeix valor com a indicador de la qualitat de vida del sistema urbà referida als hàbitats i organismes vius que formen part del sistema ciutat. L'aproximació emprada per tractar la biodiversitat urbana es basa en què la ciutat s'ha de connectar a l'espai natural adjacent de tal manera que es desfronteritzi el punt d'unió entre ambdós sistemes, afavorint al mateix temps una connectivitat al llarg del sistema urbà a través d'una distribució estratègica del verd urbà. Per tal de convertir les ciutats en zones urbanes permeables respecte als sistemes adjacents. es proposa la *naturació*, que és un procés basat en implantar estratègies i accions sobre el verd urbà, incorporant més vegetació i espais verds amb criteris ecològics, amb la finalitat d'aconseguir una *naturalització* del sistema urbà, és a dir, afavorint l'entrada de flora i fauna.

Actualment, gràcies a les demandes i a la pressió de la societat civil per a aconseguir unes ciutats i un món millor i més sostenibles, la natura i el verd urbà tornen a ser

damunt la taula de les decisions polítiques i apareixen ja com a compromisos en les principals agendes polítiques globals.

Confiem, doncs, que aquest treball esperoni l'ànim d'observació i de coneixement dels vilatans vers el seu entorn natural més immediat, ja que és ben sabut que només es pot conservar allò que s'estima i es coneix.

2. Objectius

El present treball té com a principal objectiu el d'estudiar la fauna vertebrada reproductora del municipi, així com la d'actualitzar la informació aportada en el primer catàleg de la fauna i flora de l'Hospitalet de Llobregat (2006) i conèixer els canvis de distribució dels animals al municipi.

Per una altra banda, el present document també pretén oferir un conjunt de mesures tècniques i propostes de gestió per a la preservació i millora de les poblacions d'espècies de fauna vertebrada associades als espais urbans.

3. Metodologia

La informació i dades de les diferents espècies animals -aus, mamífers, rèptils i amfibis- reproductores de la ciutat de l'Hospitalet s'han obtingut a partir de fonts diverses.

El treball de camp ha estat la font més precisa i segura per obtenir dades actuals de les diferents espècies. Així doncs, s'han realitzat sortides naturalístiques i estandarditzades a les diferents quadrícules (1 x 1 km) de la ciutat, recorrent-les i intentant detectar el major nombre d'espècies que es reproduïen en la zona.

Una altra font important va ser posar-nos en contacte amb altres coneixedors de la fauna de L'Hospitalet, com naturalistes, biòlegs, tècnics i treballadors de l'Ajuntament, de les Reserves Naturals del Delta del Llobregat i de la Generalitat de Catalunya, etc., que varen poder aportar dades actuals i passades de diferents espècies. De la mateixa manera es van realitzar més de 500 entrevistes als vilatans que habitualment feien ús de les diferents zones verdes. Donada la complexitat de diagnosticar algunes espècies animals només s'ha considerat confirmades o acceptades les citacions procedents de fonts fiables.

I finalment es va obtenir informació molt valuosa en la recerca bibliogràfica, en la pròpia xarxa d'Internet, especialment en diferents programes i projectes faunístics.

3.1. Treball de camp

El treball de camp va consistir en prospeccions exhaustives, durant la primavera i l'estiu de 2019, des del mes de març fins el setembre. Es van realitzar tot un seguit de sortides de camp (un mínim de dos i un màxim de deu per quadrícula) per tal de conèixer les espècies reproductores, la seva distribució i el seu estatus. Un equip format per un o dos especialistes van recórrer els diferents carrers, parcs i jardins i zones naturals -riu Llobregat i zona agrícola- del municipi per tal de detectar el màxim nombre d'espècies reproductores i realitzar recomptes faunístics. Es va incidir especialment en les zones més riques en fauna i per tant més profitoses, com són els grans parcs, el riu Llobregat i la zona agrícola.

També han estat importants altres tècniques utilitzades, més modernes, com el fototrampeig, els detectors d'ultrasons, trampeig de micromamífers, etc.

Per complementar el treball de camp es va contactar amb altres estudiosos i coneixedors de la zona per tal de recollir més informació sobre les diferents espècies. Ja que l'estudi ha tingut una durada inferior a un any, ha estat imprescindible contrastar les nostres dades amb les aportades per tercers.

Degut a la gran biodiversitat que presenta el riu Llobregat va ser un dels espais més estudiat per nosaltres. Es van fer recomptes en diferents dies per tal de conèixer el nombre de parelles d'aus aquàtiques que hi nidifiquen.

La zona agrícola va ser prospectada en diferents dies i nits. Malauradament, vàrem tenir problemes d'accés i no es van fer totes les visites que es pensaven fer.

Per a la identificació de les espècies s'han consultat diferents guies faunístiques especialitzades, tenint especial cura amb els darrers canvis taxonòmics, i d'informació d'internet.

Una de les fonts més consultades i que realment ens va aportar molta informació, és el servidor de seguiment de fauna, l'Ornithocat (www.ornithocat.cat) de l'ICO (Institut Català d'Ornitologia), del bloc natura i medi ambient local (<http://lhnatura.blogspot.com/>) i del projecte eriçons (www.atelerix.org).

Com a **unitat de mostratge** es va utilitzar la quadrícula UTM d'1 Km², superfície suficientment gran per acollir individus de les espècies amb una probabilitat de detecció més gran. Aquesta unitat estàndard es va seleccionar també tenint en compte els criteris de simplicitat, comparabilitat i facilitat d'aplicació utilitzant els mapes disponibles. En total l'àrea d'estudi esta formada per 23 quadrícules 1x1, encara que 5 d'aquestes quadrícules tenen un percentatge molt baix de territori que pertany al municipi de L'Hospitalet de Llobregat. Per aquesta raó alhora de fer els anàlisi de canvis de distribució entre els dos catàlegs, només s'ha tingut en compte 18 quadrícules.

Segons el grup de vertebrats que s'estudiava, s'ha seguit una metodologia específica.

3.1.1. Les Aus

L'estudi de les Aus va representar un major esforç de treball, ja que és el grup més nombrós i més ben distribuït pel municipi. Per a localitzar les diferents espècies d'ocells i quantificar llurs poblacions, es van realitzar transsectes meticulosos per la major part del municipi, incidint en aquelles zones amb més riquesa d'espècies. Els recorreguts es feien aprofitant les primeres hores del matí i sempre amb una climatologia favorable. S'anotaven totes les espècies vistes o escoltades al llarg de l'itinerari, el nombre total d'exemplars, el sexe, l'edat, i el comportament. Es va tenir, especial cura alhora de descobrir indicis de reproducció de cada espècie, ja que molts animals poden estar només de pas i no criar per la zona, malgrat han estat vistos. Per intentar detectar aus nocturnes, com és el cas de les rapinyaires nocturnes, es van realitzar recorreguts nocturns en alguns indrets adients.

En el cas dels gavians nidificants a la ciutat es van obtenir dades del negociat de salut ambiental de l'Ajuntament de L'Hospitalet.

3.1.2. Els Mamífers

Per inventariar els mamífers, s'han realitzat diferents protocols de treball, segons si són mamífers carnívors, petits mamífers (micromamífers) o mamífers voladors (ratpenats).

3.1.2.1. Els Carnívors

S'ha de tenir en compte que els petits i mitjans carnívors són uns excel·lents bioindicadors de l'estat de conservació dels ecosistemes, per això cal fer una important feina de prospecció per tal de poder detectar-los. No obstant, s'ha de tenir present que l'estudi de les comunitats de carnívors és una tasca complicada degut al caràcter reservat i elusiu de la majoria d'espècies. Per això, s'han descrit una sèrie de tècniques de camp, en uns casos basades en observacions directes dels individus en el medi (ej: transsectes nocturns, fototrampeig) i, en altres casos, basades en els rastres deixats per les diferents espècies (ej: empremtes, excrements, caus, etc.). Les dues tècniques directes i indirectes presenten avantatges i inconvenients, i cal combinar-les moltes vegades per obtenir un

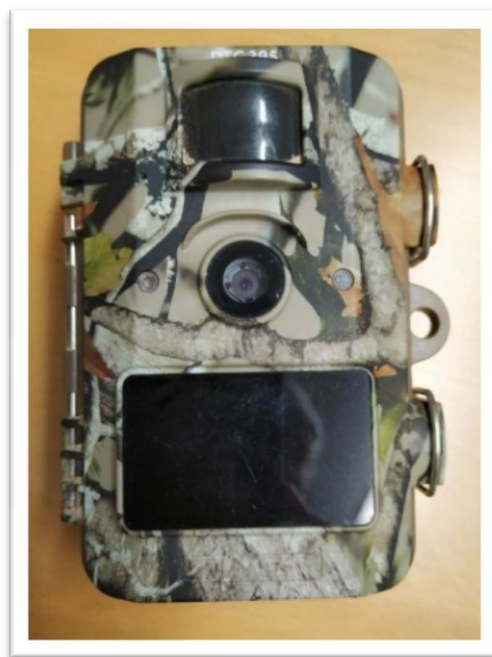

Foto 1. Càmera de fototrampeig (autor: Tomàs Ballesteros)

reflex més aproximat de la composició de les comunitats de carnívors.

El **trampeig fotogràfic** és una tècnica no invasiva que permet obtenir informació molt precisa i directa (distribució, abundància i ús de l'hàbitat) sobre la majoria d'espècies que componen una comunitat de carnívors. Aquesta tècnica s'ha popularitzat molt en els darrers anys a conseqüència de l'aparició d'equips automàtics relativament senzills i econòmics. Es tracta, de càmeres de fototrampeig instal·lades en llocs adients, a vegades amb esquer olorós, que al passar l'animal pel davant del sensor es dispara la càmera fent una foto. És un sistema ideal per a detectar guineus, toixons, llúdrigues, etc, a part de petits mamífers i alguns ocells. Els equips digitals utilitzats són càmeres que permeten obtenir fotografies i vídeos , tant de dia com de nit, ja que incorporen un flash d'infraroig.

Es van instal·lar dues càmeres de fototrampeig a la zona del riu, en llocs adients i atractius per a la fauna. Les càmeres es revisaven cada setmana i es treien, especialment, els caps de setmana per tal d'evitar robatoris i entrades de mascotes a l'esquer.

La **detecció de rastres** és una tècnica d'estudi que es basa, exclusivament, en la localització de rastres i marques que deixen els diferents carnívors, com petjades, excrements, restes d'aliments, caus, etc. Amb una mica d'experiència és relativament fàcil identificar l'espècie causant d'aquell rastre. D'altra banda, aquesta tècnica també permet la detecció d'altres mamífers a part dels carnívors, com ara el senglar, el conill, i l'esquirol.

Foto 2. Petjades de guineu i toixó (autor: Tomàs Ballesteros)

3.1.2.2. Els Ratpenats

En el nostre estudi, els ratpenats han estat identificats i localitzats mitjançant les estacions d'escolta

El Quiròpters són el grup de mamífers amb més diversitat de Catalunya (29 espècies) i un dels més protegits (Directiva d'Hàbitats, llei 22/2003, 12/2006 de la Generalitat de Catalunya, etc.). Malgrat això, els estudis referents a aquest grup encara són escassos.

Foto 3. Ratpenat (autor: Carlos Sanz)

Els ratpenats emeten ultrasons per caçar i orientar-se durant la nit. Aquest sistema d'orientació ha estat aprofitat per dissenyar aparells que captin els sons d'alta freqüència i els transformin en audibles per l'home de manera que es pugui arribar a identificar algunes espècies de quiròpters. Aquest mètode, però, malgrat ser un dels més eficients dels que actualment, es coneixen per estudiar els quiròpters, presenta limitacions que cal considerar en realitzar estudis de camp. Per una altra banda, aquest sistema no provoca estrès als animals doncs aquests no són molestats ni capturats

Les dades obtingudes en aquest treball s'han recollit mitjançant detectors de sons d'alta freqüència per a la identificació de crits de quiròpters amb un sistema d'enregistrament, anomenat heterodí, o de banda curta, que permet identificar, *in situ*, aquelles espècies que emeten sons propers a la freqüència seleccionada en el detector. Les freqüències d'ultrasons per identificar els ratpenats s'han consultat del protocol del projecte Quirorius.

També s'han tingut en compte aspectes relatius a la forma i velocitat de vol o mida de l'animal. Per poder-los observar es localitzaven les llums dels fanals de la ciutat i es seguien mitjançant un focus de 1.000 candeles. A nivell bibliogràfic es disposa d'un informe sobre la col·locació de caixes

Foto 4. Detector d'ultrasons (autor: Tomàs Ballesteros)

refugi en diferents parcs de la ciutat (Can Buxeres, Les Planes, La Alhambra) durant el període 2010-2015, però malauradament, no va tenir gaire èxit, i les caixes no van ser pràcticament ocupades.

Per a la realització del treball de camp es van fer sortides nocturnes, entre els mesos de maig i juliol, sempre de nit i en condicions climàtiques favorables. Es va tenir especialment cura en recórrer indrets com el riu Llobregat i la zona agrícola, així com els parcs urbans i bona part dels carrers i grans avingudes de la ciutat.

3.1.2.3. Els Petits Mamífers

Dins d'aquest grup hem volgut afegir ordres com els insectívors (eríçó fosc, musaranya), els rosegadors (rates i ratolins) i els lagomorfs (conill). El caràcter tímid i els hàbits generalment nocturns d'aquestes espècies, fa que sigui complex el seu seguiment, necessitant la combinació de diverses tècniques d'estudi. Aquestes poden combinar el trampeig de micromamífers (amb trapes Sherman) i la utilització de tècniques indirectes de monitoreig, com l'observació de rastres (fruits rosegats, latrines).

Es va contactar amb el departament de negociat de salut ambiental de l'Ajuntament de L'Hospitalet per accedir a la informació d'algunes espècies de múrids.

Els petits mamífers són una peça clau dins de la dinàmica dels ecosistemes. Per una banda, són una presa molt important per a molts depredadors, i per una altra poden representar una veritable plaga per als conreus i crear greus molèsties a la ciutadania.

Foto 5. Trampa de micromamífers amb una rata capturada al Parc de Can Buxeres (autor: Tomàs Ballesteros)

3.1.3. Els Amfibis i Rèptils

Aquest grup ja de per si escàs, es troba molt poc representat al terme. Es va disposar d'observacions puntuals i de dades aportades per tercers (naturalistes, pagesos, pastors). Durant les sortides de camp, les estacions d'escolta nocturnes i la recerca de rastres, van ser l'esforç més important per a detectar la herpetofauna de la zona. Espècies com les sargantanes, dragons, granotes, tortugues de Florida, inclús alguna serp, van ser detectades fàcilment.

Foto 6. El tòtil és un dels pocs amfibis que encara hi persisteixen al municipi (autor: Tomàs Ballesteros)

3.2. Tractament de les dades

Per a totes les espècies localitzades dins del terme municipal de L'Hospitalet s'ha elaborat el mateix tipus de fitxa. S'ha detallat per a cada animal els següents apartats:

- Característiques de l'espècie.
- Estat de conservació i fenologia.
- Hàbitat.
- Distribució i tendència poblacional.
- Mapes de distribució.
- Fotografies i dibuixos.

Característiques de l'espècie.

S'ha fet una breu descripció de l'animal, per conèixer la seva forma, color i característiques principals. En el cas d'espècies amb dimorfisme sexual s'ha comentat les diferències entre sexes. També s'aporta informació sobre l'alimentació, la longevitat, el cicle biològic, la mida i el pes de cada animal.

Estat de conservació i fenologia.

Les categories d'amenaça permeten classificar les espècies segons el seu risc d'extinció. Aquestes categories han estat estandarditzades per la "Unió Internacional per a la Conservació de la Natura" (UICN) per tal de oferir una sèrie de criteris objectius per avaluar l'estatus de les espècies. Aquest sistema d'avaluació de l'estatus d'amenaça de les espècies ha estat incorporat per la majoria dels llibres vermells de fauna, i per tant, mostren dades comparables a diferents escales. Així doncs existeixen avaluacions a nivell mundial (The IUCN Red List of Threatened Species, 2009), a nivell nacional (Atlas y Libro Rojo de los mamíferos de España, 2007) i fins i tot a nivell regional o autonòmic (Catàleg dels vertebrats amenaçats de Catalunya, 2007).

Les categories i els principals criteris considerats a Catalunya són:

- En perill crític (CR): El risc d'extinció és extremadament alt.
- En perill (EN): El risc d'extinció és molt alt.
- Vulnerable (VU): El risc d'extinció és alt.
- Propera a l'amenaça (NT): No ha estat qualificada per cap dels criteris d'amenaça, però pot complir-ne algun d'ells actualment o en un futur proper.
- Preocupació menor (LC): No ha estat qualificada com a propera a l'amenaça.
- Dades insuficients (DD): A partir de les dades de les que es disposa no és possible avaluar de manera directa o indirecta el seu estat de conservació ni el seu risc d'extinció.
- No avaluada (NE): Espècies introduïdes per part de l'home a partir del 1900 o bé espècies autòctones que no han criat mai de manera regular a Catalunya.

En funció de la seva fenologia i de l'ús que realitzen d'un territori, podem diferenciar als ocells en quatre grups: ocells sedentaris o residents, ocells estivals,

ocells hivernants i ocells migradors. Tots ells es poden observar a la ciutat en un moment o un altre, però solament es reproduïxen els ocells sedentaris -que hi viuen tot l'any en el mateix indret- i els estivals, que només venen a criar. En aquest estudi només s'ha tingut en compte les espècies sedentàries i estivals reproductores i s'han descartat les hivernants i migratòries.

En les espècies reproductores que es tenien dades i informació, s'ha indicat el grau d'abundància: escàs, comú, freqüent i abundant.

Hàbitat.

Ambients més habituals on podem trobar l'espècie a Catalunya. S'han diferenciat els ambients específics de la pròpia ciutat de l'Hospitalet.

Distribució i tendència poblacional.

En aquest apartat s'ha parlat de la distribució de l'espècie en la ciutat de l'Hospitalet, comentant els indrets del municipi on es reproduïx cada animal descrit. Per tal de conèixer els canvis en la distribució, es a dir, l'increment o decrement de cada animal, s'ha comparat els mapes de l'anterior catàleg (2004) amb els mapes de distribució actual (2019). La comparació s'ha fet pel nombre de quadrícules ocupades de cada espècie i amb el percentatge que representa (número. quadrícules/18 quadrícules x 100)

També s'aporta informació sobre la distribució de l'espècie a les Reserves Naturals del delta del Llobregat, i a Catalunya.

En aquest apartat s'indica la població nidificant d'aus a Catalunya al 2012, enumerant el nombre total d'individus madurs d'aquella espècie. Les dades s'han obtingut del servidor d'informació ornitològica de Catalunya (SIOC) (www.sioc.cat).

Per a conèixer les tendències poblacionals de les espècies nidificants d'aus en els darrers 15 anys a Catalunya (2018 respecte a 2002), s'ha consultat el servidor d'informació ornitològica de Catalunya (SIOC).

Per a la classificació de les tendències s'ha seguit la nomenclatura adoptada per l'European Bird Census Council (www.ebcc.info):

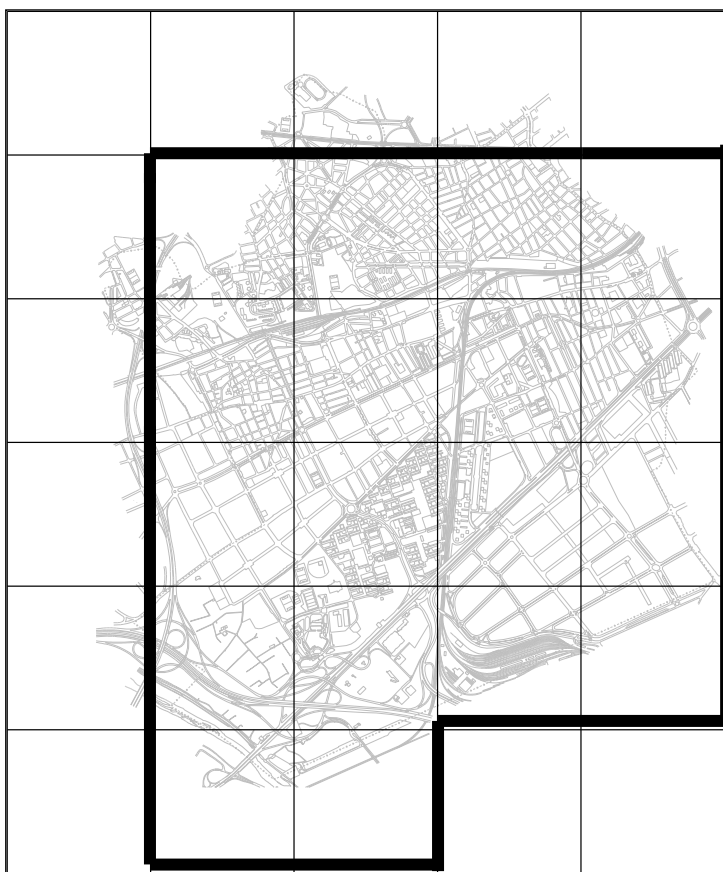
- **Augment fort:** Increment significatiu de més del 5% anual (5% significaria que la població es dobla en 15 anys).
- **Augment moderat:** Increment significatiu de menys del 5% anual.
- **Estable:** No hi ha increments o decrements significatius, però és cert que la tendència és menor del 5% anual.
- **Tendència incerta:** No hi ha increments o decrements significatius, però no és cert que la tendència és menor del 5% anual.
- **Disminució moderada:** Decrement significatiu de menys del 5% anual.
- **Disminució forta:** Decrement significatiu de més del 5% anual (5% significaria que la població es redueix a la meitat en 15 anys).

Mapes de distribució.

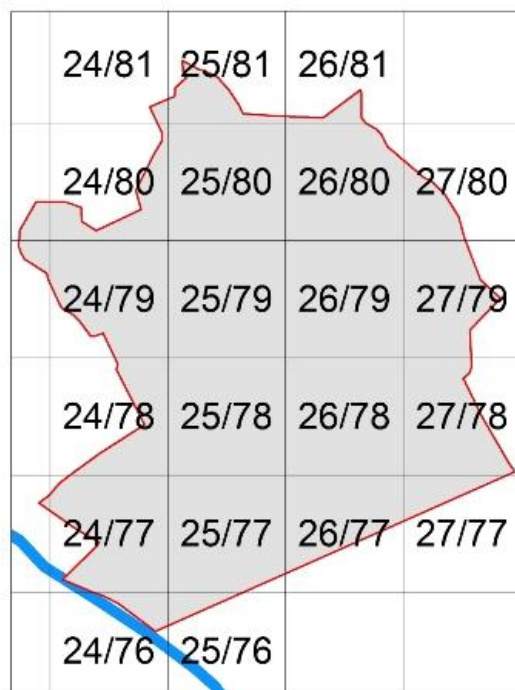
Totes les espècies que es reproduïxen al municipi s'han representat en un mapa de distribució. Per a l'elaboració dels mapes s'han adoptat les quadrícules UTM 1x1. La detecció d'una espècie en una quadrícula s'ha representat amb un punt, i l'absència o no detecció, deixant-la buida. En general, la majoria d'espècies pertanyen a exemplars localitzats durant l'any 2019, encara que també s'han consultat reproduccions dels darrers cinc anys (2018, 2017, 2016 i 2015). En quant a les dades de reproducció s'ha assumit que una espècie nidifica quan almenys es disposa d'informació segura, probable o possible de que pugui criar. En el cas d'algunes espècies de mamífers, rèptils i amfibis no s'ha pogut determinar amb exactitud la reproducció de cada un d'ells, malgrat sabem que són espècies sedentàries. S'ha cregut convenient afegir algunes espècies que probablement estan de pas o el seu territori compren el municipi de l'Hospitalet, com és el cas del Toixó o la Llúdriga.

Del total de les 23 quadrícules que pertanyen al municipi, només s'han treballat 18, les altres 5 no s'han tingut en compte en aquest estudi ja que representaven un percentatge de l'àrea d'estudi molt petita, encara que sempre que hom ha disposat de dades, s'han representat en el mapa de distribució.

En algunes espècies de difícil localització o per la seva raresa s'ha elaborat el mapa de distribució amb dades aportades per tercers, malgrat nosaltres no ho hem pogut documentar. En total s'han tingut en compte 18 quadrícules UTM.

Mapa 1. Delimitació de la zona d'estudi de l'Hospitalet de Llobregat. 18 quadrícules 1x1 analitzades.

Mapa 2. Coordenades UTM 1x1

Fotografies/Dibuixos.

Per a mostrar millor les característiques de cada animal s'ha afegit una fotografia o dibuix de cada espècie. Al peu de cada imatge, s'afegit el nom de l'autor a cada foto o dibuix.

4. Àrea d'estudi

El municipi de l'Hospitalet de Llobregat es troba dins de la comarca del Barcelonès. Limita amb Barcelona pel nord i l'est; amb Cornellà de Llobregat per l'oest, amb el Prat de Llobregat pel sud i amb Esplugues de Llobregat pel nord-oest. Malgrat tenir una superfície de 12,56 km² és la segona ciutat amb més població de Catalunya i la de més densitat d'habitants/Km².

El relleu es més abrupte cap el Samontà, on trobem els turons de la Torrassa de 45 metres d'alçada i el de les Planes amb 55 metres. La zona més baixa la trobem al sector de la Marina amb altituds que oscil·len entre els 4 i 20 metres. Diferents rieres i torrents travessen la ciutat des de la Serra de Collserola -Puig de Sant Pere Màrtir- fins al mar, com el torrent Gornal, la Riera Blanca, la riera del Cementiri, la riera de Can Vidalet i el torrent d'Esplugues¹.

El clima de la ciutat és el propi de la regió mediterrània semi àrid. Els hiverns no són massa freds, amb nevades pocs freqüents i estius calorosos i força secs. Les precipitacions són escasses i irregulars al llarg de l'any. La pluviometria és de 591,2 l/m² i la mitjana anual de dies de pluja és de 88 dies².

Des d'un punt de vista geològic, la zona del Samontà està assentada sobre argiles vermelles i llims groguencs del Quaternari, amb força concrecions calcàries i còdols que provenen dels relleus propers. Per sota d'aquests materials hi trobem argiles pliocèniques que afloren a prop de Can Buxeres, la riera del Canyet i el sector del cementiri. A la plana deltaica (La Marina), -la major part del municipi- el sòl està format per sorres i llims d'origen al·luvial.

En quant a densitat de població, és l'Hospitalet la ciutat més densa de Catalunya³, amb 21.330 hab./km² el 2017, seguit de Barcelona i és la segona en quant al nombre d'habitants (246.066 habitants). Encara que aquesta aglomeració és més gran en alguns districtes, com el Districte IV amb 49.126 hab/km² i el Districte II amb 44.513 hab/km². Hi ha barris, que encara pateixen una densitat més gran assolint xifres de 60.000 hab/km² com és el cas de la Florida.

L'Hospitalet de Llobregat presenta gairebé la totalitat de la seva superfície urbanitzada, essent gairebé residuals les zones naturals al municipi. L'única excepció és el tram de riu Llobregat que pertany al municipi i encara hi persisteixen una fauna i vegetació interessants. Un altre indret que encara conserva una certa naturalitat són els espais oberts de tipus agrícola que ens queden al municipi. La superfície agrícola conreada no sobrepassa les 31 hectàrees. Ja dins de la ciutat hi trobem 170,52 hectàrees de superfície verda, 13,64% del territori, formada majoritàriament per parcs i jardins. Aquests espais verds urbans tenen una vegetació eminentment al·lòctona, formada per plantes ornamentals en gran part. En els grans parcs de la ciutat com són, les Planes i Can Buxeres encara podem trobar restes de pinedes

¹ Agenda 21. UTE AMBIO-ECOESTUDIS-EGMASA. Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat. Informe inèdit.

² Font: Unitat de Meteorologia. Negociat de Salut Pública. Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

³ Font: Anuari estadístic de l'Hospitalet, 1999 i Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat (any 2000).

secundàries amb alzinar. Malauradament la ciutat de l'Hospitalet ostenta el rang de ser un dels municipis amb menys espai verd per habitant (5.57 m² SV/hab.).

Foto 7. Parc de Can Buxeres
(autor: Tomàs Ballesteros)

4.1. Les Zones Naturals

En el municipi de l'Hospitalet de Llobregat hi trobem dos espais naturals menys antropitzats: són el riu Llobregat i la zona agrícola de Bellvitge. A més, es troba vorejat d'importants espais naturals protegits com les Reserves Naturals del delta del Llobregat, el Parc de Collserola i el Parc agrari del Baix Llobregat. A la part sud del terme hi ha una obra artificial de nova creació amb molt bona acceptació per a la fauna aquàtica, és la bassa de la Torre Gran. De fet la presència d'aquesta zona de laminació d'aigua ha representat un augment en quant a la distribució per a moltes espècies aquàtiques.

El paper d'aquestes àrees naturals és fonamental per a l'equilibri ecològic de la ciutat, ja que en elles trobem ambients diferents als que podríem trobar a les zones urbanes. Així doncs, al riu trobem un espai fluvial, format per boscos de ribera i canyissars, i a la zona agrícola trobem espais oberts formats per conreus de regadiu amb arbres dispersos i algunes antigues masies.

4.1.1. El riu Llobregat i la bassa de la Torre Gran

Al sud del terme municipal hi trobem per una banda el riu Llobregat i per una altra la bassa de la Torre Gran. Dues zones humides molt importants dins del context municipal i deltaic.

El **Riu Llobregat** és el curs fluvial més llarg de Catalunya, tan sols superat pel Segre, i un dels més importants de tots els rius ibèrics que tributen al Mediterrani. La conca del Llobregat té una superfície de 4.948 km² i una longitud de 156,5 km. La seva orientació diagonal entre els Pirineus i el mar li atorga una virtut excel·lent com a via migratòria a seguir. La qualitat de les seves aigües a anat millorant de forma significativa gràcies a les depuradores. Avui en dia potser el problema ecològic que més l'afecta és l'extrema variabilitat de cabal a les seves zones altes, on la indústria i l'agricultura se n'aprofiten. Un cop a la plana del Baix Llobregat, el riu presenta un aspecte ample i calmat mentre les seves aigües arrosseguen tones de sediments vers la desembocadura. Aquestes aigües someres i les seves ribes ofereixen, a l'altura de la ciutat, possibilitats de repòs, alimentació i refugi a desenes d'espècies d'ocells i altres vertebrats. Aquest tram de riu de la ciutat té una longitud de 900 metres i una superfície de 7 Ha.

Foto 8. Riu Llobregat (autor: Tomàs Ballesteros)

En el tram final del riu trobem el delta del Llobregat, el segon en superfície (98 km²) de Catalunya, però només el 5% de la seva superfície encara conserva algun vestigi de la vegetació natural original, la resta és ocupada per conreus, zones urbanitzades i industrials. Malgrat això, el delta del Llobregat és, sens dubte, la tercera zona humida més important de Catalunya i acull una gran biodiversitat faunística. Actualment aquest espai acull dues Reserves Naturals protegides - la Reserva Natural Ricarda-Ca l'Arana i la Reserva Natural Remolar Filipines -. També han estat declarades com a ZEPA/ZEC.

La biocenosi dels hàbitats fluvials, a causa de la seva naturalesa longitudinal i fluctuant, és molt particular. Molts animals entren els cursos fluvials no només com en el cas dels ocells, per a dirigir les seves migracions, sinó també en el cas dels mamífers, rèptils i amfibis per als seus desplaçaments poblacionals. En aquest sentit, moltes espècies animals aprofiten les ribes o la massa d'aigua del riu per a desplaçar-se de les zones del delta cap a les serres litorals i a l'inrevés. En els darrers anys han aparegut a les Reserves Naturals del delta del Llobregat algunes espècies on una de les vies d'accés, juntament amb les rieres, era pel riu. Mamífers com llúdrigues, guineus i visons americans, s'han desplaçat al llarg del riu per arribar al delta.

Foto 9. La major part de les ribes del riu estan ocupades per canyes (autor: Tomàs Ballesteros)

Al pas per l'Hospitalet, el riu presenta el gran avantatge de no estar canalitzat amb els típics blocs de granit. Presenta uns marges de terra que deixen via lliure a qualsevol projecte de reforestació de l'arbreda fluvial.

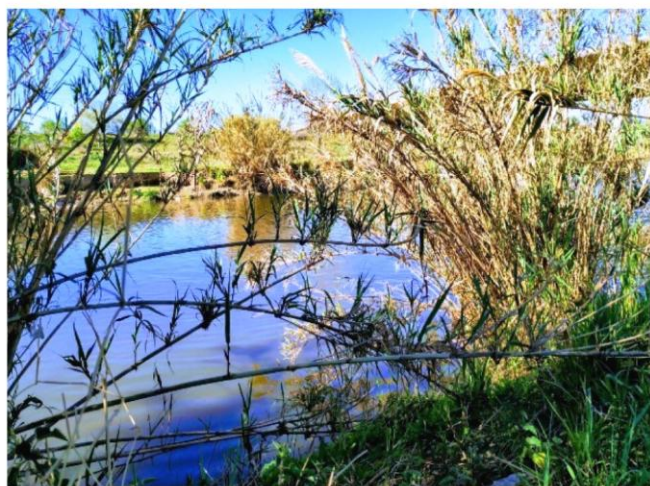

Foto 10. Vista del riu. (autor: Tomàs Ballesteros)

A les ribes hi trobem una àrea agrícola que efectua la important funció ecològica de tampó o by-pass entre el medi urbà i el fluvial. Aquesta zona d'horts permet que la fauna pugui utilitzar el riu i les seves ribes de manera més segura i més tranquil·la. D'aquesta manera, el riu es pot comportar com un hàbitat natural, amb les seves pròpies relacions d'intercanvi de biodiversitat amb el delta i les terres agrícoles adjacents.

Les poblacions faunístiques d'aquest ambient es la característica dels ecosistemes fluvials, predominant les espècies aquàtiques. Així doncs, trobem una avifauna nidificant formada per poblacions d'ànec collverd (*Anas platyrhynchos*), polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) entre d'altres. En els darrers anys han aparegut noves espècies d'anàtids com l'ànec griseta (*Anas strepera*) i l'ànec blanc (*Tadorna tadorna*).

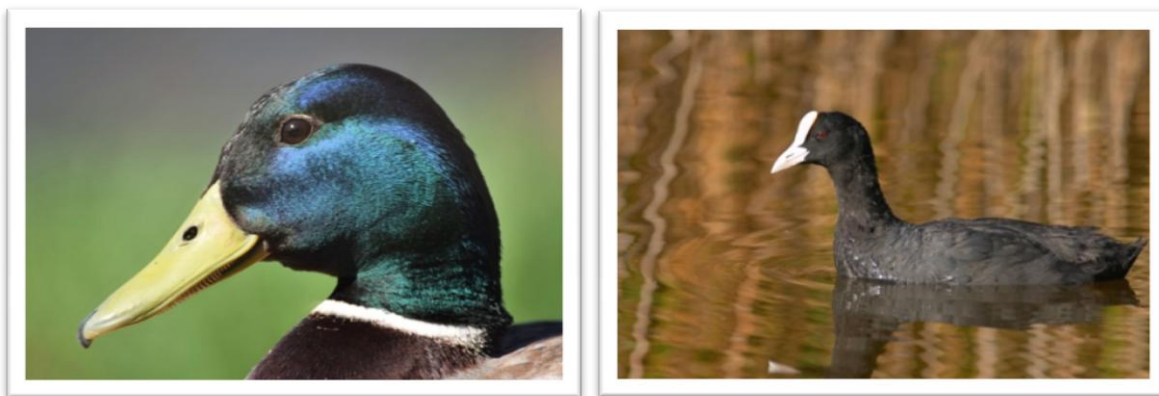

Foto 11. Mascle de Collverd (autor: Eduard Viver) i Fotja vulgar (autor: Ignasi Torre).

La resta de vertebrats és menys diversa. En quant als mamífers, trobem especialment, micromamífers com la musaranya vulgar (*Crocidura russula*), el ratolí de camp (*Apodemus sylvaticus*) i la rata comuna (*Rattus norvegicus*) entre d'altres. Algunes espècies com el conill (*Oryctolagus cuniculus*) són bastant abundants a tota la riba del riu, al contrari de l'eriçó fosc (*Erinaceus europaeus*) i la mostela (*Mustela nivalis*) que són més escasses. Altres espècies com les llúdrigues (*Lutra lutra*), els senglars (*Sus scrofa*) o les guineus (*Vulpes vulpes*) utilitzen les ribes com a zones de pas. En aquestes zones fluvials solen anar a caçar moltes espècies de ratpenats com el nòctul petit i el ratpenat de cova.

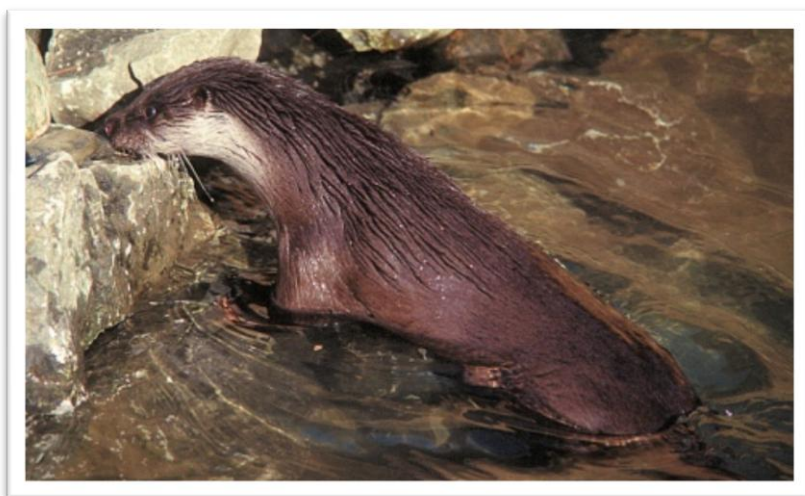

Foto 12. Llúdriga (autor: Carlos Sanz)

Respecte a l'herpetofauna només trobem dos espècies d'amfibis, la granota verda (*Pelophilax perezi*) i el tòtil (*Alytes obstetricans*) i alguns rèptils com les tortugues d'aigua (*Mauremys leprosa*, *Trachemys scripta*) i les colobres (*Malpolon monspessulanus*, *Rhinechis scalaris*).

Foto 13. La serp verda i la serp blanca són un dels pocs ofidis que encara podem trobar al terme municipal (autor: Tomàs Ballesteros)

La vegetació fluvial es veu afectada per l'elevat grau de degradació que té el riu. Es desenvolupa una vegetació ruderal i nitròfila i pràcticament no queden vestigis de la comunitat original de bosc de ribera. Darrerament s'han fet reforestacions encertades i amb bon èxit, amb àlbers (*Populus alba*), pollancre (*Populus nigra*) i tamarius (*Tamarix gallica*). Les espècies més abundants i de caràcter més banal són la canya (*Arundo donax*), el card marià (*Silybum marianum*), els plantatges (*Plantago sp.*), el *Rumex sp.*, la *Hirschfeldia incana*, la *Inula viscosa*, l'*Euphorbia sp.*, etc.

Al riu Llobregat, s'han detectat un total de 84 espècies vegetals diferents, de les quals 22 s'han trobat a la zona del riu dins del municipi de l'Hospitalet. Algunes de les més freqüents són: *Potamogeton pectinatus*, *Apium nodiflorum*, *Phragmites australis*, *Scirpus maritimus*, *Typha angustifolia*, *Scirpus holoschoenus*, *Cirsium monspessulanum*, *Juncus bufonius*.

La **bassa de la Torre Gran** és una extensa bassa de laminació d'uns 188.000 m³ creada el 2010. Les aigües que van a parar a la bassa són les del col·lector interceptor de la Zona Franca que va paral·lel a la Gran Via i que recull les aigües pluvials de la Riera de la Creu, la Vall del Poble, la Riera dels Frares i Amadeu Torner. En principi la seva funció és la de retenir els excedents d'aigua del Llobregat.

Aquest indret de nova creació ha esdevingut en pocs anys una zona humida de gran interès natural. Malgrat l'estat tan degradat que presenta, a l'entorn de la bassa hi nidifiquen espècies aquàtiques tan interessants com els camesllargues (*Himantopus himantopus*) i els corriols petits (*Charadrius dubius*), encara que moltes vegades només ho intenten, ja que, malauradament, la petita extensió de la zona de cria fa que molts depredadors estiguin a l'aguait.

En aquesta zona caldria, sens dubte, una bona gestió del territori i que s'apliquessin mesures correctores per tal d'afavorir la fauna i la flora.

Foto 14. Masia de la Torre Gran (autor: Tomàs Ballesteros).

Foto 15. . Panoràmica de la bassa de la Torre gran (autor: Tomàs Ballesteros)

4.1.2. La zona agrícola

A la zona de la Marina hi trobem una zona de 31 hectàrees, un petit record agrícola de la ciutat, on encara hi persisteixen alguns conreus de carxoferes, cereals, alfals, fruiters i horta, que cal conservar a tota costa.

Dins d'aquests ambients agrícoles hi trobem una fauna nidificant totalment adaptada als espais oberts. Malauradament, moltes espècies característiques de les zones agrícoles han desaparegut des del darrer catàleg del 2004. Aus com les cogullades vulgars (*Galerida cristata*), els cruixidells (*Miliaria calandria*), els xots (*Otus scops*) i les òlibes (*Tyto alba*) ja no hi nidifiquen.

Aquesta zona agrícola conserva, encara, unes quantes antigues masies disperses declarades patrimoni històric, com Cal Masover nou, Cal Trabal i Ca l'Esquerrer que són refugi de poblacions de dragons, sargantanes, ratpenats i ocells.

Foto 16/17. Masia de Cal Trabal i camps de coreu (autor: Tomàs Ballesteros).

4.2. Els Parcs i Jardins

L'Indicador de superfície de zona verda i espai lliure en sòl urbà per habitant [ZV/hab], mesura l'extensió de les zones verdes i espais lliures (ZV) i la relació amb el nombre d'habitants. Aquesta relació s'obté a través de la proporció dels metres quadrats de zones verdes per habitant en el sòl urbà. Per a la definició dels rangs d'avaluació de l'indicador s'han utilitzats els valors recomanats per l'Organització Mundial de la Salut (OMS), les ciutats han de disposar com a mínim, d'entre 10 i 15 metres quadrats d'àrea verda per habitant. No obstant, s'aconsella que aquesta relació pugui arribar a valors entre 15 i 20 metres quadrats de zona verda útil. Dins d'aquests rangs la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat es troba en la penúltima posició del rànkung de ciutats amb un rang de 5.57 m² SV/hab. Per sobre estan les poblacions de Sant Cugat del Vallès i Girona amb 34.13 i 27.19 m² SV/hab. respectivament.

Els parcs i jardins de les zones urbanes, així com les avingudes arbrades, proporcionen beneficis ecològics molt importants que milloren la qualitat de vida dels residents de la ciutat. Dins de Barcelona, per exemple, s'ha comprovat que la vegetació urbana elimina més de 300 tones de contaminants de l'aire a l'any i evita que més de 5.000 tones d'emissions de carboni s'alliberin a l'atmosfera. A més, els sistemes urbans permeten la pol·linització i una major biodiversitat associada a la producció local d'aliments. I si tenim en compte la salut, hi ha estudis recents centrats en Barcelona i Catalunya, on es va trobar que una major exposició als espais verds va lligada amb una menor probabilitat de mala salut, incloent diversos indicadors de salut mental. Per malalties cardiovasculars va ser un 4 % menor per a les persones amb una alta exposició residencial als espais verds. Així mateix, es va veure que l'accés als espais verds té beneficis mesurables per al desenvolupament cognitiu dels nens. A més, els nuclis urbans amb més espai verd milloren la seva cohesió social, augmenten l'activitat cívica i física, i ajuden a consolidar el sentiment de comunitat. Alguns estudis demostren la seva aportació a la reducció de la delinqüència, especialment en les comunitats menys afavorides.

Segons les estadístiques municipals del 2017, la ciutat té uns 40.000 arbres repartits en les seves zones verdes, carrers i patis d'escoles. La major part de les quasi 200 espècies que es troben a la ciutat, són Plataners, Oms, Pi pinyer, Lledoners, Tipuanes, Robínies, etc.

Els parcs més grans són els de les Planes i el de Bellvitge, de 8 i 7,8 hectàrees respectivament, seguits del de Can Buxeres de 3,3 ha i el de la Torrassa i el de l'Alhambra. Ja més petits són el parc de la Marquesa i els jardins de la Remunta.

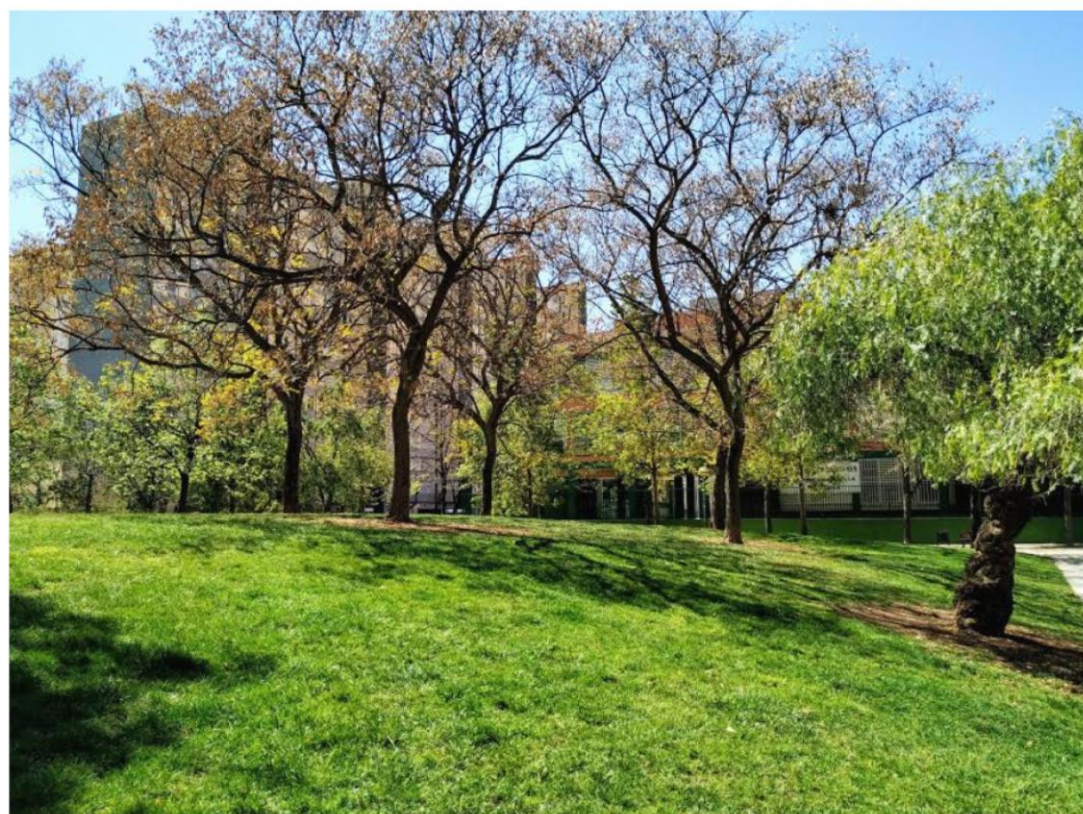

Foto 18. El Parc de Bellvitge acull una important i variada fauna. (autor: Tomàs Ballesteros)

Foto 19. Zona dels horts al Parc de Can Buxeres (autor: Tomàs Ballesteros)

L'origen d'aquests parcs és molt variat, la majoria d'ells són terrenys que per alguna raó s'han salvat de l'especulació urbanística.

La comunitat faunística a les zones urbanes és menys diversa que en els sistemes naturals, però així i encara el nombre d'espècies és considerable. Sens dubte, els ocells són el grup millor representat en els medis urbans. Els amfibis i rèptils són prou escassos degut a les exigències del seus hàbitats i en quant als mamífers tenen una bona representació de petits mamífers, com esquirols (*Sciurus vulgaris*), eriçons (*Erinaceus europaeus*), ratolins (*Mus musculus*) o rates (*Rattus norvegicus*) i de quiròpters. Encara que moltes espècies s'hi reproduïxen a les ciutats, la funció d'aquesta és més important com a lloc d'hivernada o de pas migratori.

Foto 20. L'eriçó fosc i l'esquirol habiten al Parc de Can Buxeres (autor: Tomàs Ballesteros)

Encara que moltes espècies d'aus s'hi reproduïxen a les ciutats, la funció d'aquesta és més important com a lloc d'hivernada o de pas migratori. Dins de les ciutats hi trobem grups d'ocells que són en molts casos més abundants en les zones urbanitzades que no pas en el seu medi natural, com és el cas dels falciots (*Apus apus*), els ballestes (*Tachymarptis melba*), els pardals (*Passer domesticus*), les merles (*Turdus merula*), les garses (*Pica pica*), les tórtres turques (*Streptopelia decaocto*), els estornells vulgars (*Sturnus vulgaris*), etc.

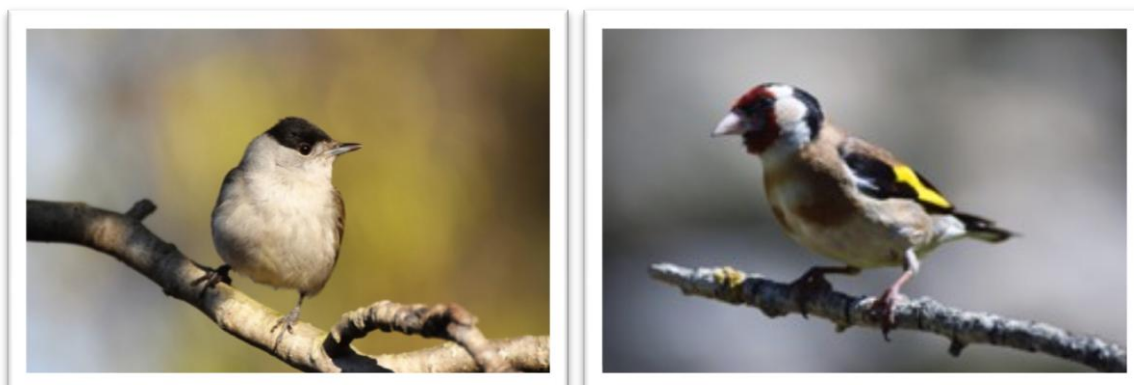

Foto 21. . Tallarol de casquet i Cadenera (autor: Eduard Viver)

La fauna urbana es caracteritza per la seva antropofília i pel seu grau de comensalisme. Les poblacions animals que hi viuen a les ciutats es beneficien d'unes avantatges que els medis naturals no tenen; relativa bonança i estabilitat tèrmica, absència de depredadors i una elevada producció d'aliment aprofitable, disponibilitat de llocs per a refugiar-se i nidificar.

Moltes espècies han modificat la seva conducta a les ciutats. Així doncs, ocells que acostumen a niar en arbusts, a les ciutats ho fan en arbres, o espècies totalment diürnes, han après a caçar de nit aprofitant l'enllumenat públic. En molts casos l'absència de depredadors fa que molts animals es confien i triguin més a l'hora de fugir. Una altra adaptació a la vida urbana és la grandària de la posta, espècies com les merles posen menys ous en les ciutats que en el medi natural.

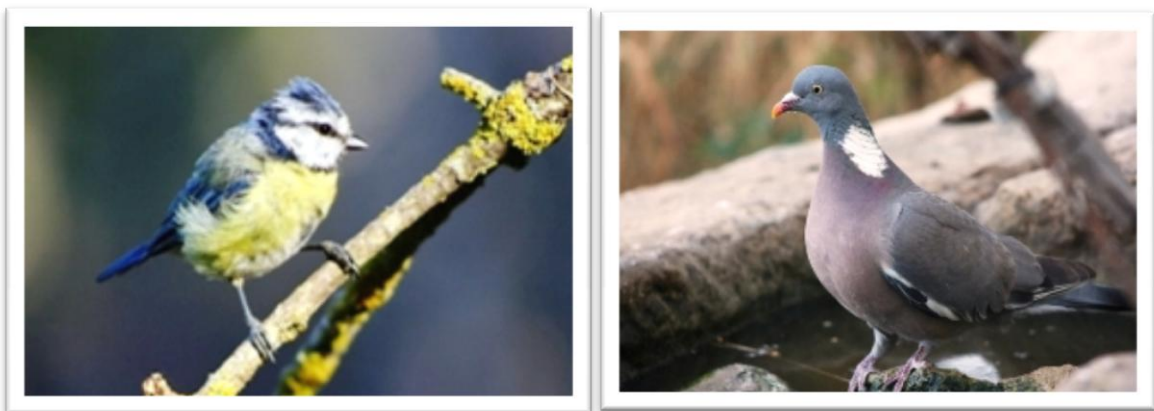

Foto 22. Mallerenga blava i Tudó (autor: Tomàs Ballesteros)

5. Resultats i Discussió

Malgrat ser la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat una de les ciutats més poblades i urbanitzades de Catalunya i de tenir molts pocs hàbitats naturals, encara hi podem trobar una bona representació faunística.

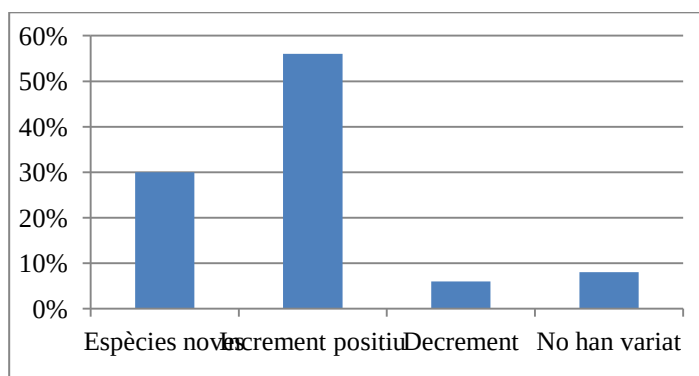
Hom ha detectat un total de 81 espècies de vertebrats reproductors (aus, mamífers, rèptils i amfibis) dins del terme municipal. D'aquestes, 50 són aus, 23 són mamífers, 6 són rèptils i 2 són amfibis.

5.1. Les Aus

A Catalunya hi ha unes 64 espècies d'ocells que seleccionen de manera positiva els espais urbans i periurbans com a hàbitat per criar. En el municipi de l'Hospitalet de Llobregat hem detectat 50 espècies d'aus que hi nidifiquen, xifra que representa el 78 % del total d'espècies potencials que podrien arribar a criar.

En el present estudi (2019) hem localitzat 50 espècies d'aus diferents reproductores dins del municipi, mentre que en l'anterior catàleg fet l'any 2004 es van detectar 42 espècies. Entre el primer catàleg i el darrer han deixat de criar set espècies d'aus, que actualment ja no es troben en el municipi com a reproductores: abellerol, cogullada vulgar, cruixidell, òliba, xot, cabusset, cargolet). Les cinc primeres són aus associades a zones agrícoles i espais oberts i ja eren molt escasses fa 15 anys, encara que no descartem la reproducció puntual algun any. El cruixidell ha patit una davallada important a tot Catalunya, i també al delta del Llobregat. El cabusset, probablement, es deu reproduir de forma ocasional segons els anys. El cargolet és un ocell forestal que està en retrocés a tot Catalunya.

De les 50 espècies d'aus reproductores detectades al municipi durant el 2019, 15 (30%) són espècies noves nidificants, que no van sortir en l'anterior inventari. 28 (56%) han tingut un increment positiu dins de la seva àrea de distribució. 3 (6%) han tingut un decrement en la seva àrea de distribució i 4 (8%) no han variat la seva àrea de distribució.

Gràfic 1. Espècies nidificants respecte l'anterior catàleg (2004-2019)

Les 15 espècies noves nidificants, que no apareixien en l'anterior catàleg, són el teixidor, la boscarla de canyar, el falcó pelegrí, l'ànec grisè, l'ànec blanc, la fotja vulgar, la cotorra de kramer, el faisà, el roquerol, l'oreneta cua-rogenca, l'oreneta cuablanca, el puput, el bitxac comú, la cotxa fumada i el bec de corall senegalès. L'origen d'aquestes noves espècies al municipi és molt variat. Així doncs, les reforestacions que s'han fet al riu en els darrers anys han propiciat la colonització del teixidor, espècie lligada als boscos de ribera. El cas del falcó pelegrí és ben diferent, prové d'una reintroducció efectuada l'any 2008 amb èxit. Els ànec grisè i blanc han experimentat un augment a la zona deltaica que els ha portat a colonitzar aquesta part del riu. La cotorra de kramer i el bec de corall senegalès són espècies invasores escapades de gàbies en origen. Molt interessant és la reproducció per primer cop del roquerol al delta del Llobregat, que ha escollit nidificar sota el pont de l'autovia de Castelldefels en un antic niu d'oreneta cua rogenca, que també és espècie nova com a reproductora per al delta.

Segons els Indicadors d'ocells calculats per l'Institut Català d'Ornitologia (ICO), durant el període 2002-2018, les aus forestals han experimentat un augment moderat del 4%, per contra les aus d'ambients agrícoles han tingut un descens moderat del 4%.

Hem de dir que moltes espècies dels ambients aquàtics, com la zona del riu, només es reproduïxen de manera localitzada i puntual i no tots els anys. El seu hàbitat es veu molt amenaçat i qualsevol pertorbació els hi afecta. Es tracta de les aus aquàtiques com els camesllargues, corriols petits, fotges, cabussets i alguns ànecs.

Només hem trobat dos depredadors diürns i cap de nocturn. El xoriguer comú continua estable, probablement en expansió, i el falcó pelegrí que ha estat reintroduït amb èxit. Els xots, mussols i òlibes han deixat de criar a la ciutat per falta d'hàbitat, encara que els atropellaments també poden afectar negativament a les poblacions de rapinyaires nocturnes.

Foto 23. L'òliba i el cargolet són dues espècies que han desaparegut com a nidificants en els darrers anys (autor: Eduard Viver)

S'han localitzat tres espècies d'aus invasores que es reproduïxen a la ciutat. Les més abundants i distribuïdes són la cotorra de pit gris i la cotorra de kramer, seguit del bec de corall senegalès. Aquest darrer es localitza per la zona del riu i el parc de Can Buxeres.

Foto 24. *Mallerenga carbonera* i *Pit-roig* (autor: Tomàs Ballesteros)

La gran diversitat ornitològica es deu, sens dubte, a la proximitat del riu i a la vegada al delta del Llobregat del que el municipi en forma parcialment part i perquè som en mig de la ruta migratòria que ressegueix el litoral català. Per una altra banda, al municipi també trobem ambients forestals com grans parcs urbans i espais oberts com la marina hospitalenca que fan augmentar encara més aquesta biodiversitat.

En el present estudi han sortit algunes espècies que no hem afegit a la llista d'aus reproductores per falta d'indicis clars, però no descartem que ja estiguin criant o en un futur proper ho facin. Aus com l'Aratinga (*Aratinga mitrata*) o la Gralla (*Coloeus monedula*) s'observen sovint per la ciutat.

En el catàleg de Ballesteros i Degollada (2006) es citaven un total de 135 espècies d'ocells, tant reproductores, com hivernants, com migrants. Gutiérrez (2015) actualitza aquestes dades, en un treball posterior afegint 39 espècies noves.

Mapa 3. Riquesa d'ocells o nro. d'espècies d'aus per quadrícula.

5.2. Els Mamífers

En el present treball s'han localitzat 23 espècies de mamífers diferents, que probablement es reproduïxen en el municipi. D'aquestes, 10 espècies són petits mamífers, 7 són ratpenats i 6 són mitjans i grans mamífers, especialment carnívors.

Grup i nom comú	Nom científic
O. ERINACEOMORFS	
F. Erinacèids	
Eriçó fosc	<i>Erinaceus europaeus</i>
O. SORICOMORFS	
F. Sorícids	
Musaranya comuna	<i>Crocidura russula</i>
O. CARNÍVORS	
F. Cànids	
Guineu comuna	<i>Vulpes vulpes</i>
F. Mustèlids	
Mostela	<i>Mustela nivalis</i>
Visó americà	<i>Neovison vison</i>
Toixó	<i>Meles meles</i>
Llúdriga	<i>Lutra lutra</i>
O. ARTIODÀCTILS	
F. Suids	
Porc senglar	<i>Sus scrofa</i>
O. ROSEGADORS	
F. Múrids	
Ratolí de bosc	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Rata negra	<i>Rattus rattus</i>
Rata comuna	<i>Rattus norvegicus</i>
Ratolí domèstic	<i>Mus musculus</i>
Ratolí mediterrani	<i>Mus spretus</i>
F. Cricètids	
Talpó comú	<i>Microtus duodecimcostatus</i>
F. Esciúrids	
Esquirol	<i>Sciurus vulgaris</i>
O. LAGOMORFS	
F. Lepòrids	
Conill	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
F. Vespertiliònids	
Nòctul petit	<i>Nyctalus leisleri</i>
Ratpenat de vores clares	<i>Pipistrellus kuhlii</i>
Ratpenat comú	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Ratpenat soprano	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Ratpenat dels graners	<i>Eptesicus serotinus</i>
F. Minioptèrids	
Ratpenat de cova	<i>Miniopterus schreibersii</i>
F. Molòssids	
Ratpenat cuallarg	<i>Tadarida teniotis</i>

Taula 1. Mamífers localitzats al municipi.

Comparant amb l'anterior catàleg del 2004, en el treball actual apareixen molts més carnívors com guineus, visons americans, toixons i llúdrigues i set espècies de quiròpters. També trobem el senglar i l'esquirol.

No es descarta la presència accidental d'altres mamífers com ara el cabirol (*Capreolus capreolus*) i la fagina (*Martes foina*) per les ribes del riu Llobregat.

5.2.1. Els Carnívors

S'han detectat cinc espècies de carnívors (un cànid, la guineu i quatre mustèlids, la mostela, el toixó, el visó americà, i la llúdriga). Tots aquests depredadors només es distribueixen per les zones naturals del riu llobregat i voltants.

Els carnívors també s'acosten a la ciutat. La majoria ho fa a través del riu Llobregat, que és un pas natural de fauna entre el delta i les serres més properes. Molts d'ells utilitzen el riu com a zona de caça, cercant preses per alimentar-se.

El visó americà és una espècie invasora molt problemàtica ja que pot competir amb espècies autòctones com la llúdriga i depreda sobre aus aquàtiques molt escasses. Afortunadament, sembla que no es reproduïx al municipi i no ha establert, encara, veritables poblacions.

La mostela i la guineu es reproduïxen dins del límit del municipi i el toixó, probablement, també ho fa a pocs centenars de metres del terme municipal, a la zona fluvial de Cornellà.

Foto 25. Guineus i toixons només es localitzen a la zona del riu Llobregat (autor: Tomàs Ballesteros)

La llúdriga, després de més de 80 anys de desaparèixer, ha tornat un altre cop al riu, Gràcies al fototrampeig vàrem poder obtenir una imatge d'un exemplar a la riba hospitalenca el maig de 2019, al gener del mateix any també es van localitzar petjades a les Reserves Naturals del delta del Llobregat.

Foto 26. Primera foto d'una Llúdriga a la riba hospitalenca, obtinguda per fototrampeig després de 80 anys (autor: Associació BioEduca)

5.2.2. Els Ratpenats

Els quiròpters, que vol dir «mans alades» són mamífers adaptats a volar amb les mans. Tenen els dits i avantbraços molt llargs, que sustenta una fina i nua membrana anomenada patagi.

Els ratpenats són capaços d'orientar-se mitjançant l'ecolocalització, es a dir, emeten sons (ultrasons) a freqüències molt altes que els informen amb total precisió d'on es troben les preses i els diferents obstacles.

Els quiròpters acumulen grans quantitats de greix durant la tardor, greix que serà metabolitzat lentament en el decurs de l'hivern. Algunes espècies poden haver incrementat en un 70 % la seva massa corporal. Quan entren en hibernació redueixen el seu metabolisme, fent més lent el ritme cardíac i respiratori. Però per a hibernar necessiten refugis hivernals segurs amb temperatures baixes, i constants i humides.

A Europa, trobem representades tres de les 17 famílies existents, formades per animals estrictament insectívors de petit i mitjà tamany. Són els rinolòfids, o ratpenats de ferradura, els verspertiliònids, o ratpenats típics, i els molòssids, o ratpenats cua-llargs.

A Catalunya tots els quiròpters es troben protegits per la llei, i exerceixen una funció reguladora sobre les poblacions d'artròpodes ja que són uns grans depredadors d'insectes.

Segons dades de la IUCN, la tendència global de les poblacions de quiròpters estan en regressió, on el 23 % de les més de 1.200 espècies de quiròpters del món està disminuint dràsticament.

Durant el present treball s'han detectat set espècies de ratpenats diferents. El nòctul petit (*Nyctalus leisleri*), el ratpenat de vores clares (*Pipistrellus kuhlii*), la pipistrel·la comuna o ratpenat comú (*Pipistrellus pipistrellus*), la pipistrel·la nana o ratpenat soprano (*Pipistrellus pygmaeus*), el ratpenat dels graners (*Eptesicus serotinus*), el ratpenat de cova (*Miniopterus schreibersii*) i el ratpenat cuallarg (*Tadarida teniotis*).

Els ratpenats més abundants i més àmpliament distribuïts són la pipistrel·la comuna i la nana que es troben arreu de la ciutat. El ratpenat de vores clares, el ratpenat dels graners i el cuallarg es detecten més puntualment en parcs i jardins de la ciutat. En canvi, el nòctul petit i el ratpenat de cova seleccionen hàbitats naturals com el riu i les zones de conreu.

Una de les zones més riques en espècies de quiròpters ha estat la zona riu Llobregat i agrícola. La gran diversitat d'ambients, com el pròpi riu, el bosc de ribera, els conreus i les zones habitades, així com pel fet de que són indrets d'una gran producció d'insectes voladors. S'han trobat aquí cinc de les set espècies de ratpenat del municipi.

Del total de parcs i jardins recorreguts de la ciutat, en 23 d'ells s'ha trobat presència de quiròpters, i del total de carrers i avingudes visitades, s'han detectat ratpenats en 7, la majoria avingudes i carrers amb arbredes. Segons els resultats obtinguts es veu que la gran majoria dels ratpenats es localitzen en parcs i jardins i voltants i en menor nombre en els carrers.

Foto 27. Ratpenat soprano (*Pipistrellus pygmaeus*) (autor: Ignasi Torre)

Ubicació	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	<i>Tadarida teniotis</i>	<i>Eptesicus serotinus</i>	<i>Nyctalus leisleri</i>	<i>Miniopterus schreibersii</i>
Parcs i Jardins							
Parc de les Planes	X	-	X	-	-	-	-
Parc de Can Buxeres	X	X	X	-	-	-	-
Parc de la Marquesa	-	X	-	-	-	-	-
Parc de la Torrassa	X	-	-	-	-	-	-
Parc de la Cabana	X	X	-	-	-	-	-
Parc de l'àtom	-	X	-	-	-	-	-
Parc de Bellvitge	-	-	X	-	X	-	-
Parc de la Gran via	X	-	-	X	-	-	-
J. del Bisbe Joan Carrera	X	-	-	-	-	-	-
Jardins de Can Sumarro	X	-	X	-	-	-	-
J. de la mediterrànea	-	-	X	-	-	-	-
Jardins de Ca n'Arús	X	-	-	-	-	-	-
Jardins de la Sénia	X	-	-	-	-	-	-
Jardins C/ Quetzal	X	-	-	-	-	-	-
Jardins de Santa Tecla	X	-	-	-	-	-	-
Plaça Josep Bordonau	-	X	-	-	-	-	-
Plaça del Repartidor	X	-	-	-	-	-	-
Plaça de la Serp	-	-	-	-	X	-	-
Pl. Lluís Companys i Jover	-	-	X	-	-	-	-
Plaça Puig i Gairalt	-	-	X	-	-	-	-
Pl. en Rambla de la Marina	-	X	-	-	-	-	-
Plaça Escorsa.	-	-	X	-	-	-	-
Carrers							
Rambla de la Marina	X	-	-	-	-	-	-
Rbla. Marina /Trav. Industrial	X	-	-	-	-	-	-
C/Mas /J. Francesc Pedra i Lola	-	-	X	-	-	-	-
C/ Rosalía de Castro	-	-	X	-	-	-	-
C/Can Tries/ C/Joan de Joanes	X	-	-	-	X	-	-
Av Carmen Amaya	X	-	-	-	-	-	-
Av del bosc	X	-	-	-	-	-	-
Zones naturals							
Riu Llobregat	X	-	X	X	-	X	X
Zona Agrícola	X	-	-	-	-	-	X
TOTAL	17	6	11	2	3	1	2-

Taula 2. Presència (X) de ratpenats en els diferents, parcs, jardins, carrers i zones naturals del municipi. El símbol (X) indica tan sols presència de ratpenats, no indica quantitat.

5.2.3. Els Petits Mamífers

El ratolí domèstic i la rata comuna són les úniques espècies que es troben, pràcticament, per tota la ciutat i les seves poblacions són abundants.

Altres espècies es troben més localitzades a les zones naturals del riu i de la marina hospitalenca, com ara el talpó i la musaranya, el ratolí mediterrani i el de bosc. Encara que no descartem la seva presència puntual en altres indrets de la ciutat com el parcs de Can Buxeres i de les Planes.

Dibuix 1. El talpó o ratbufó només el trobem als camps de la zona agrícola de Bellvitge (autor: Alfons Raspall)

Curiós és el cas d'alguns mamífers com l'eriçó fosc i el conill. L'eriçó és una espècie molt ben adaptada a viure en els grans parcs urbans com els de Can Buxeres, on hi ha una població d'eriçons, a l'igual que en el Parc de la Ciutadella de Barcelona. Fins i tot s'alimenten del menjar que els hi donen als gats. El conill es troba en les zones naturals, però fa expansions demogràfiques i pot arribar a d'altres indrets de la ciutat.

Foto 28. Eriçó fosc (autor: Artur Degollada)

5.3. Els Amfibis i Rèptils

Durant el treball de camp es van localitzar sis espècies de rèptils i dos d'amfibis. En quant als rèptils, dos són ofidis, com la serp verda (*Malpolon monspessulanus*) i la serp blanca (*Rhinechis scalaris*), dos sauris, la sargantana ibèrica o iberoprovençal (*Podarcis liolepis*) i el dragó comú (*Tarentola mauritanica*), i dos quelonis, la tortuga de Florida (*Trachemys scripta*), espècie invasora i la tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*), autòctona i molt escassa. I dins del grup dels amfibis, la granota verda (*Pelophilax perezi*) i el tòtil (*Alytes obstetricans*).

Foto 29. Sargantana ibèrica (autor: Artur Degollada)

En aquest estudi no es van localitzar algunes espècies de herpetos que si es van trobar en en l'estudi del 2004, com la serp d'aigua (*Natrix maura*), el dragó rosat (*Hemidactylus turcicus*) i la reineta (*Hyla meridionalis*). Encara que no descartem la presència de poblacions relictas en zones favorables, ja que es molt difícil localitzar aquests animals quan es troben en baix nombre.

Foto 30. Grup de dragons o esquinçarobes (autor: Tomàs Ballesteros)

De fet, la reineta ha desaparegut en deu anys de pràcticament tota la plana deltaica i només en queden poblacions aïllades a la zona de Cal Tet a les Reserves Naturals del delta del Llobregat.

El declivi mundial dels amfibis, és un fet reconegut de fa temps. Ara per ara és el grup de vertebrats més amenaçat del planeta, ja que un 31,9 % de les espècies avaluades es troba catalogada com en perill o vulnerable i, actualment, el 41% de totes les espècies d'amfibis es considera que es troben sota amenaça.

En general, les causes principals de declivi i disminució del nombre d'efectius de la herpetofauna és la pèrdua, l'alteració i la fragmentació dels hàbitats, la degradació i contaminació dels ambients aquàtics

reproductors i de les zones humides en general i la introducció d'espècies al·lòctones.

Evidentment els amfibis estan molt vinculats a la disponibilitat d'aigua. La manca de basses als espais verds urbans són un factor limitant pels amfibis. I les poques que hi resten estan plenes de peixos, que són predadors potencials dels cap-grossos. Actualment només a la zona del riu podem trobar alguna població natural de granotes.

Foto 31. Mascle de tòtil amb la posta d'ous (autor: Carlos Sanz)

Foto 32. Bassa d'aigua al Parc de Can Buxeres, sense accés per als amfibis (autor: Tomàs Ballesteros)

Les dues tortugues d'aigua es localitzen a la zona del riu, però es probable que es trobin tortugues de Florida i altres galàpags al·lòctons en fonts i estanys ornamentals dels parcs de la ciutat. La tortuga de Florida pot assolir poblacions molt grans, com les que es troben a les ribes del Llobregat on es poden contar grups nombrosos de desenes d'exemplars, malauradament aquesta espècie competeix amb la tortuga de rierol per l'espai. Caldria doncs, un projecte de control i eradicació de les tortugues

al·lòctones. Les poblacions de la tortuga de rierol es poden considerar en bon estat en la zona del delta del Llobregat.

*Foto 33. Tortuga de rierol
(autor: Tomàs Ballesteros)*

Les dues serps - la verda i la blanca - encara subsisteixen a la ciutat, tant a les zones naturals com en els grans parcs urbans. Malauradament molts exemplars són eliminats per pors atàviques injustificades. Una de les zones amb més conflicte és al parc de Can Buxeres, on la gent que treballa en els horts sovint se les troben i són eliminades.

*Foto 34. Zona d'horts al Parc
de Can Buxeres (autor:
Tomàs Ballesteros)*

6. Catàleg de la fauna vertebrada reproductora

Les Aus

Els Mamífers

Els Rèptils

Els Amfibis

LES AUS

ÀNEC COLLVERD

Cast.: Ánade real

Anas platyrhynchos

Característiques de l'espècie: Aquesta au aquàtica presenta dimorfisme sexual, és a dir el mascle i la femella presenten formes i colors diferents. El mascle adult té el plomatge gris amb el cap i coll verd, el pit marró i l'extrem del cos negre. Per contra, la femella té uns colors més críptics, on presenta un tons marrons amb taques més fosques. Quan vola és força característic el seu mirallet de color blau fosc metàl·lic a les ales. La seva dieta és herbívora, però durant l'època de cria incorpora a la seva alimentació insectes i petits animals aquàtics. La femella pon entre 9-13 ous, que són incubats per ella mateixa. Mida: 58 cm. Pes: 1.000 g-1.150 g.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Sedentària. No protegida.. A l'hivern s'afegeixen exemplars arribats del centre i nord d'Europa.

Hàbitat: És una espècie aquàtica que pot ocupar un ampli ventall de masses d'aigua, des de les llacunes, als rius i, fins i tot, a petits canals i sèquies terra endins o a les basses dels parcs urbans. Sovint s'alimenta lluny de l'aigua.

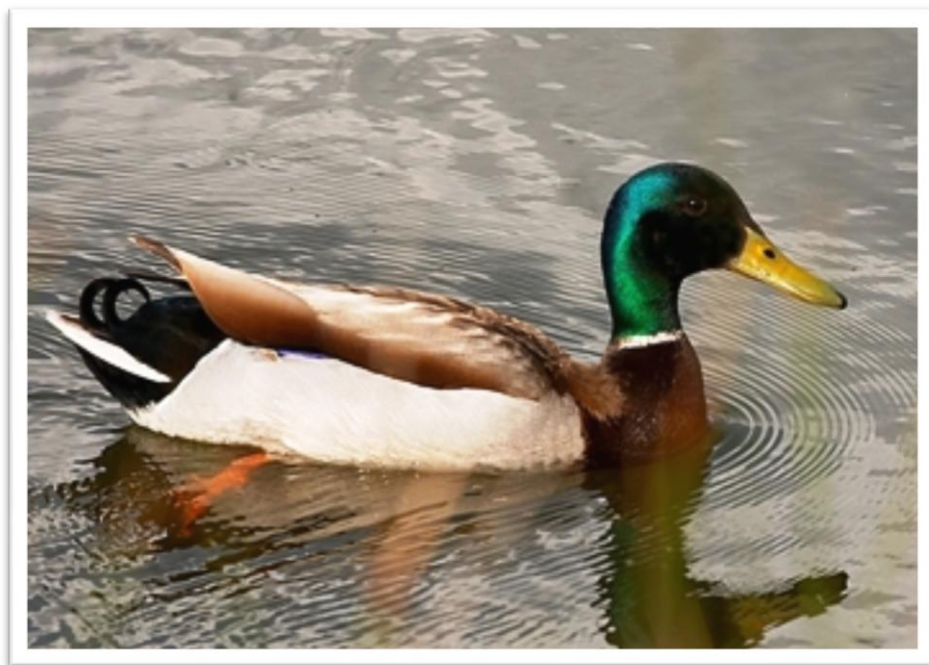
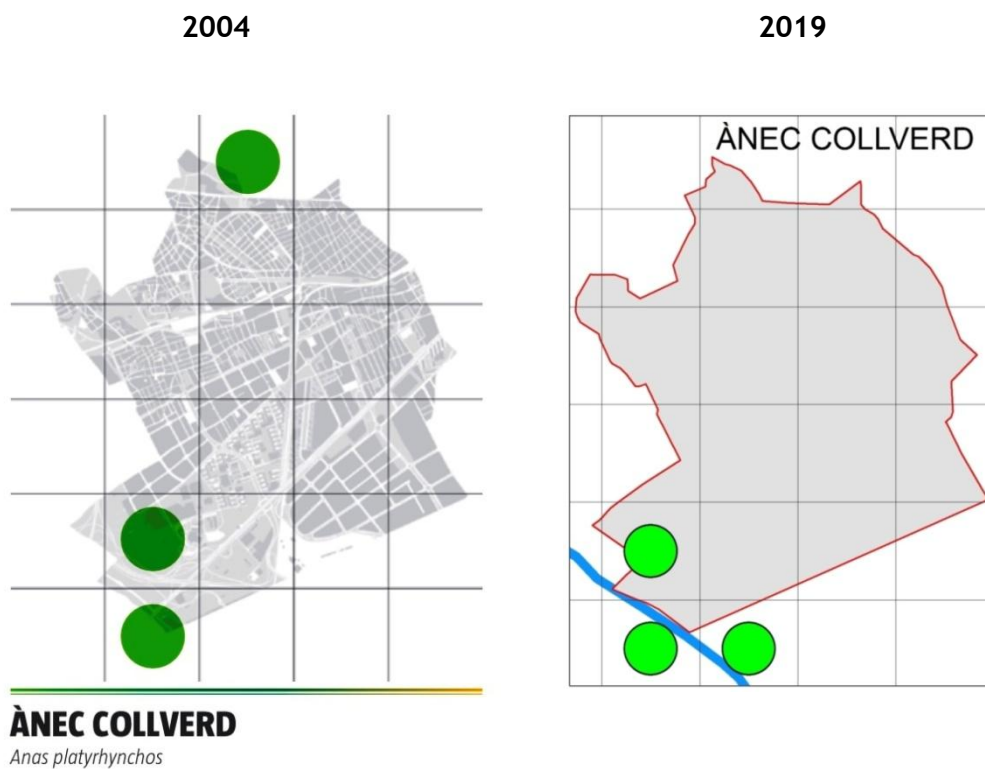

Foto 35. Mascle de Collverd (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: L'Ànec Collverd només s'ha localitzat com a reproductor al tram de riu Llobregat del municipi i a la bassa de la Torre Gran. Total en 3 quadrícules, que representen el màxim del seu hàbitat potencial. A Catalunya la tendència poblacional (2002-2018) de la població nidificant ha estat de descens moderat. S'estima una població d'uns 41.000-62.000 exemplars adults a Catalunya.

ÀNEC BLANC

Cast.: Tarro blanco

Tadorna tadorna

Característiques de l'espècie: En aquesta espècie mascle i femella són d'una coloració molt semblant. Els mascles presenten el cap i part del coll de color verd ampolla fosc, amb el bec vermell, que presenta una protuberància vermella. El cos és blanc, amb una ampla franja de color castany al pit i al clatell. Té dues franges negres allargades a l'espatlla. Les ales són blanques i negres. Les femelles són de colors més apagats i difuminats però de disseny similar. Mida: 58-67 cm. Pes: 1.000-1.250 gr.

Estat de conservació i fenologia: Propera a l'amenaça (NT). Espècie protegida. Nidificant freqüent i irregular, hivernant regular a Catalunya.

Hàbitat: Normalment a prop del mar, en estuaris i platges sorrenques, badies, etc. També és observable en petites llacunes de l'interior i a camps de conreu, on cerca menjar.

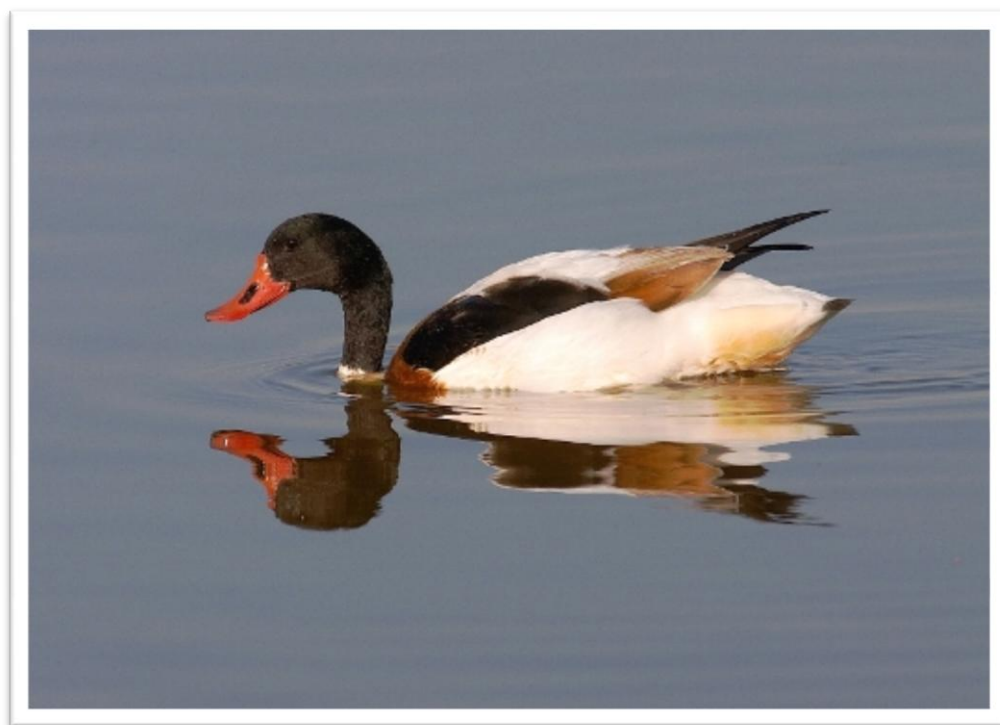
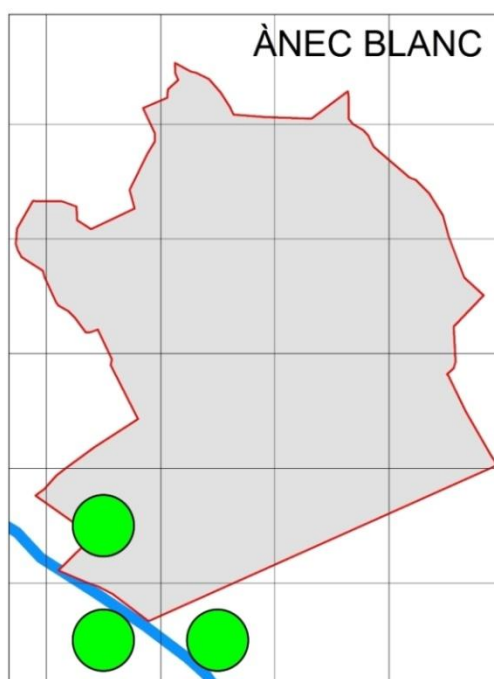

Foto 36. Ànec blanc (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Sembla probable que l'espècie hagi nidificat alguns anys en el tram de riu de l'Hospitalet, especialment els anys 2014 i 2017, on es van poder observar exemplars amb comportaments reproductors, encara que mai es van poder veure els pollets. La població catalana nidificant al 2012 s'estima en 536 individus adults.

2019

ÀNEC GRISET

Cast.: Ánade friso

Anas strepera

Característiques de l'espècie: El mascle presenta una coloració grisàcea uniforme i la part de la cua negra, mentre que les femelles tenen una tonalitat més marronosa. El mirallet és molt característic i es de color blanc. Mida: 46-57 cm. Pes: 1.100 gr.

Estat de conservació i fenologia: Propera a l'amenaça (NT). Reproductor esporàdic, hivernant irregular i escàs a Catalunya.

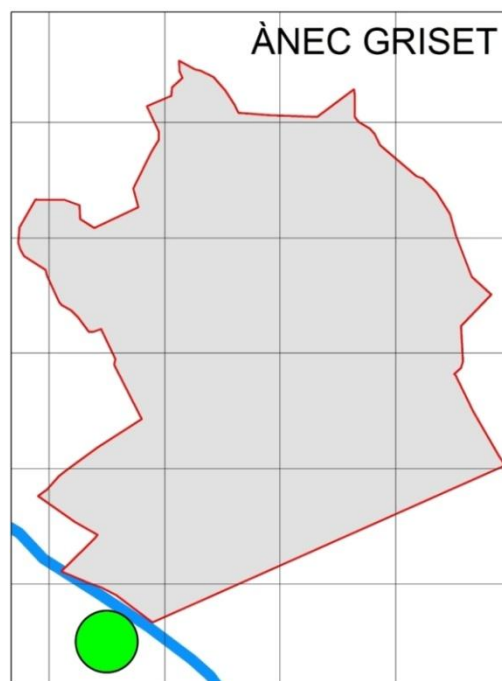
Hàbitat: Ànec característic d'aigües dolces, amb poca profunditat i vegetació abundant. Se'l pot trobar en llacunes, maresmes, aiguamolls i rius.

Foto 37. Mascle d'ànec gris (autor: Mykola Swarnyk)

Distribució i tendència poblacional: Durant la temporada de cria del 2019 i del 2018 es va poder constatar reiteradament la presència d'una parella d'ànecs grisets amb un comportament probable de nidificació en una zona del riu Llobregat dins del terme de l'Hospitalet. A Catalunya és comú a les principals zones humides, com al delta de l'Ebre, Aiguamolls de l'Empordà, Delta del Llobregat i alguns punts de la plana de Lleida. La seva tendència poblacional és incerta. A Catalunya s'estima una població nidificant de 14.000 exemplars madurs.

2019

POLLA D'AIGUA

Cast.: Polla de agua

Gallinula chloropus

Característiques de l'espècie: La coloració és negrosa, amb una típica línia blanca als costats. El bec té una placa frontal i és gairebé tot de color vermell, mentre que la punta del bec és groga. El seu aspecte recorda al d'una petita gallina amb potes i dits molt llargs de color groc verdós. Quan neda va sacsejant el cap i el coll endavant i endarrere. S'alimenta de vegetació i invertebrats. Fa els nius entre la vegetació, vora l'aigua, on la femella incuba de 6 a 8 ous. Mida: 33,5 cm. Pes: 300-350 gr.

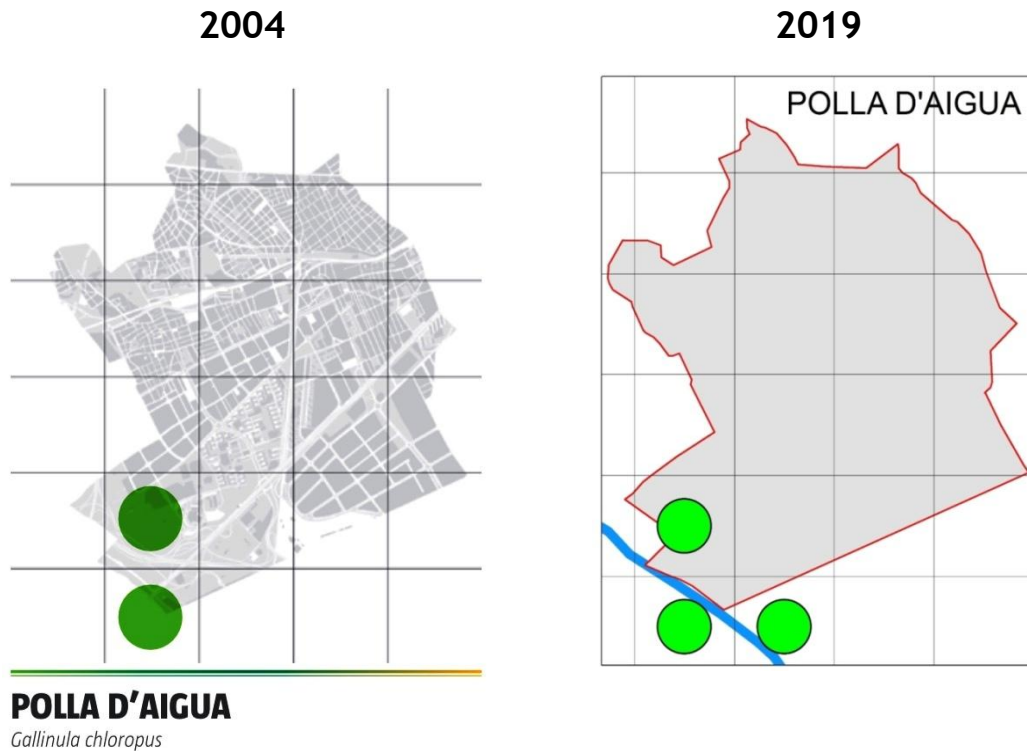
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie no protegida. Sedentària localitzat abundant al territori català.

Hàbitat: Au típica de zones aquàtiques. Prefereix les aigües dolces o com a molt, salobres, que no siguin massa profundes i que presentin bona coberta de vegetació a les vores. El riu Llobregat és l'hàbitat més adient al municipi, que acull una bona població.

Foto 38. Polla d'aigua (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Es distribueix al llarg del riu Llobregat i a les zones humides de la bassa de la Torre Gran (3 quadrícules). A Catalunya la tendència poblacional reproductora durant el període 2002-2018 s'ha mantingut estable. A Catalunya es calcula una població en el 2012 de 222.000-310.000 individus madurs.

FOTJA VULGAR

Cast.: Focha común

Fulica atra

Característiques de l'espècie: Au aquàtica de mida mitjana. Tant el mascle com la femella presenten una coloració d'un negre intens. En el bec presenta una característica placa frontal de color blanc que contrasta amb la resta del plomatge. Té la costum de cercar l'aliment nedant i cabussant-se sovint. La seva dieta és molt variada, des de restes vegetals fins a petits peixos i invertebrats. Fa els nius a la vegetació flotant o a les ribes. Mida: 37 cm. Pes: 750 -850 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Nidificant escàs i irregular, migrador i hivernant escàs a Catalunya.

Hàbitat: Viu a llacs i llacunes amb vegetació al fons, preferentment extenses, d'aigua dolça amb canyís i bogues a les vores.

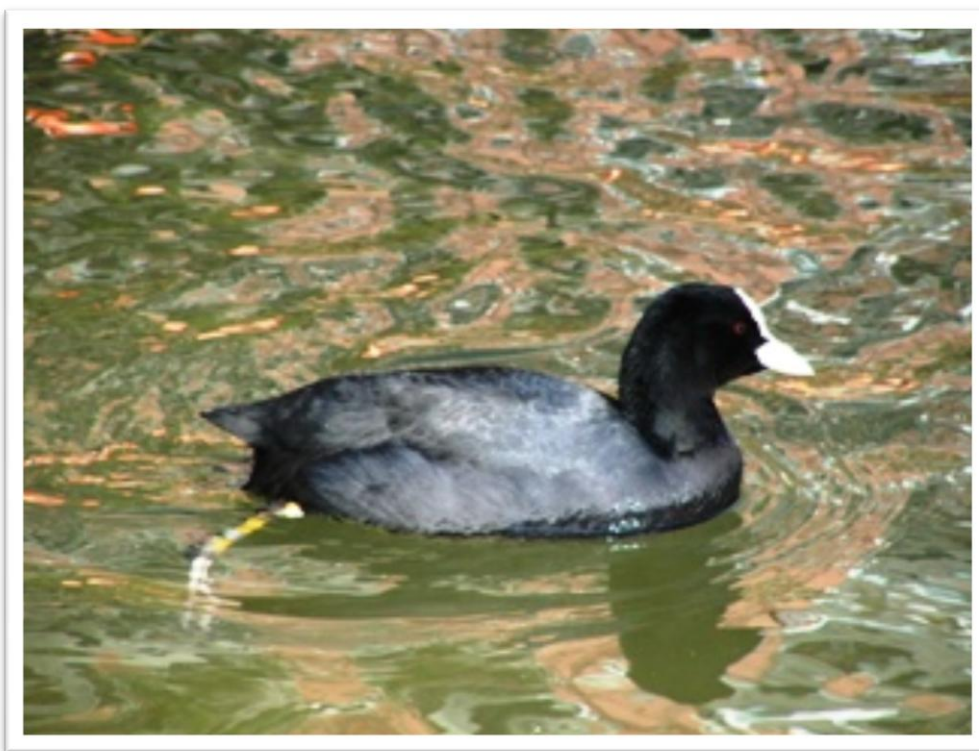
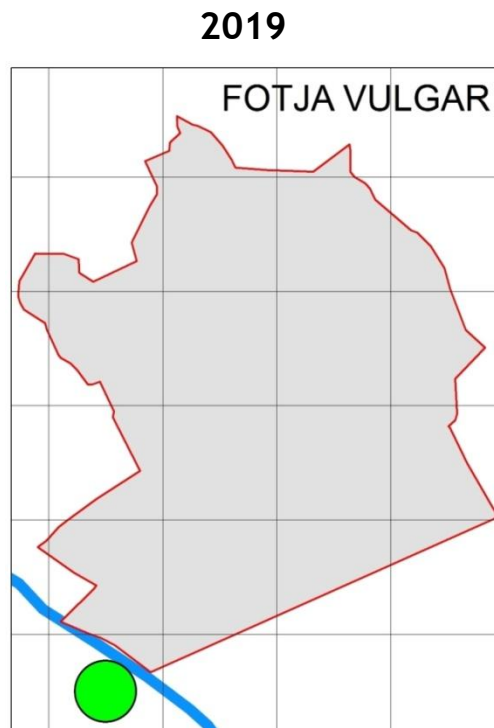

Foto 39. Fotja vulgar (autor: Artur Degollada)

Distribució i tendència poblacional: Durant aquest 2019 s'ha pogut localitzar en el tram de riu Hospitalenc una parella durant el període reproductor. La tendència poblacional de les poblacions de fotja reproductores a Catalunya durant el període 2002-2018 ha estat de descens moderat. En el conjunt català es calcula que hi ha uns 6.000 exemplars madurs, concentrats, especialment, en les principals zones humides de Catalunya.

CAMESLLARGUES

Cast.: Cigüeñuela

Himantopus himantopus

Característiques de l'espècie: Limícola esvelta amb el plomatge de color blanc amb marques negres al cap, ales i dors. Les potes són llargues i d'un to roig intens, i el bec negre és llarg i prim. La seva alimentació es basa en invertebrats aquàtics. La nidificació té lloc a partir de maig i acaba pel juliol on fa un niu damunt de l'aigua. A l'abril- maig fa la posta de 3-4 ous. Mida: 37,5 cm. Pes: 180 gr.

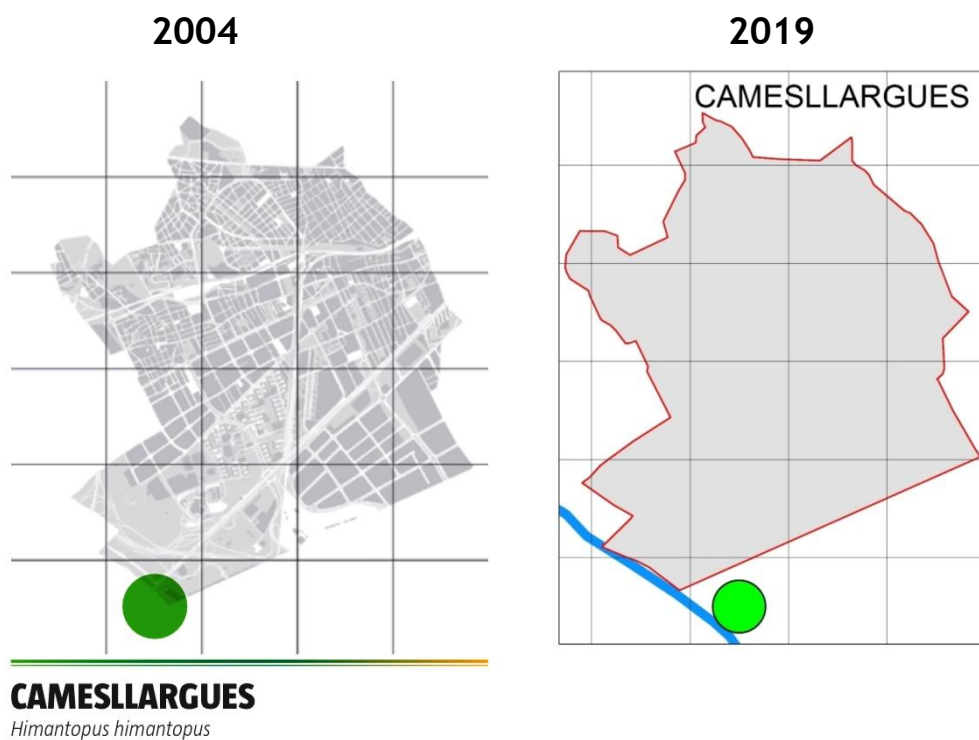
Estat de conservació i fenologia: Espècie protegida. Preocupació menor (LC). Estival nidificant escàs a Catalunya.

Hàbitat: Ocupa aiguamolls, rius de cursos lents i zones inundades poc fondes. No defuig els arrossars i basses per a nidificar i, fins i tot, com és el cas de l'Hospitalet utilitza basses artificials de formigó per a nidificar.

Foto 40. Camesllargues (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Durant l'any 2019, tan sols s'ha pogut comprovar la reproducció probable de l'espècie a la bassa de la Torre gran. Una parella fixa durant el període reproductor. Malauradament, aquest indret no té coberta vegetal i els possibles nius queden al descobert, sense cap mena de protecció, per una altra banda hi ha un grupet de Gavians argentats que estan presents tot el dia i no deixen que hi nidifiqui res. A Catalunya hi ha una població reproductora de 3.000-10.000 individus madurs, localitzada, especialment al delta de l'Ebre.

CORRIOL PETIT

Cast.: Chorlitejo chico

Charadrius dubius

Característiques de l'espècie: Limícola de mida petita. La part superior del cos és de color terrós i la inferior blanca. L'anell ocular, és característic. de color groc a l'ull, el bec curt i negre, la taca blanca al front i el collar negre. Les potes són de color fangós. La seva dieta es basa en invertebrats que busca remenant la terra amb el bec. Arriben al març dels llocs d'hivernada i s'instal·len en petites colònies on fan el niu (d'uns dos ous) en llocs pedregosos o sorrencs. Pot arribar a viure 6 o 7 anys en llibertat. Mida: 14,5 cm. Pes: 40 g

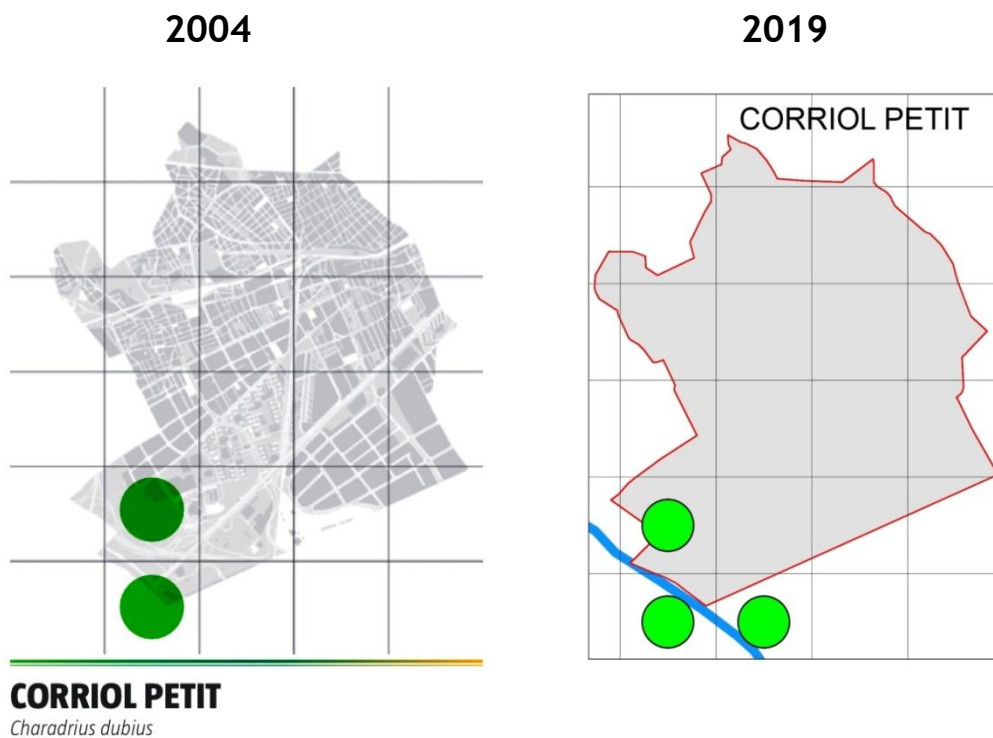
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Preocupació menor (LC). Estival nidificant escàs a Catalunya.

Hàbitat: Prefereix llocs més aviat protegits a prop de l'aigua i amb poca vegetació, com petites maresmes, vores de llacunes i de rius, grans tolls, graveres, erms i depuradores. En el riu Llobregat aprofita les petites platgetes per a nidificar.

Foto 41. Corriol petit (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Nidifica en algunes lleres nues del riu Llobregat on hi troba tranquil·litat, i també a la bassa de la Torre gran. Malauradament, aquest any uns pescadors van fer abandonar un niu en un indret del riu, i la parella que nidifica a la bassa de formigó sovint es molesta pels gavians. Se l'ha trobat en 3 quadrícules i no deuen haver-hi més de 3-4 parelles de corriol petit. A Catalunya la població nidificant arriba als 2.000-2.800 exemplars madurs.

GAVIÀ ARGENTAT

Cast.: Gaviota patiamarilla

Larus michahellis

Característiques de l'espècie: Ocell de mida mitjana a gran. El plomatge és de color blanc amb la part superior del dors i les ales de color gris cendrós. La punta de les ales és de color negre amb marques blanques. Les potes són grogues i el bec d'un groc més llampant amb un punt vermell a la punta. Els joves de gavià són d'un color marró fosc amb taques de diferents tonalitats segons l'edat. Espècie omnívora, s'alimenta de peix, ous, ocells, carronya i deixalles. Mida: 63 cm. Pes: 1.000-1.150 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Nidificant escàs i hivernant regular al territori català.

Hàbitat: Espècie que trobem a les zones costaneres, maresmes, platges i remuntant rius. Cria a les costes, penya-segats i grans llacs, normalment formant colònies. També nidifica a les ciutats, en grans edificis, com ara Hospitalet i Barcelona.

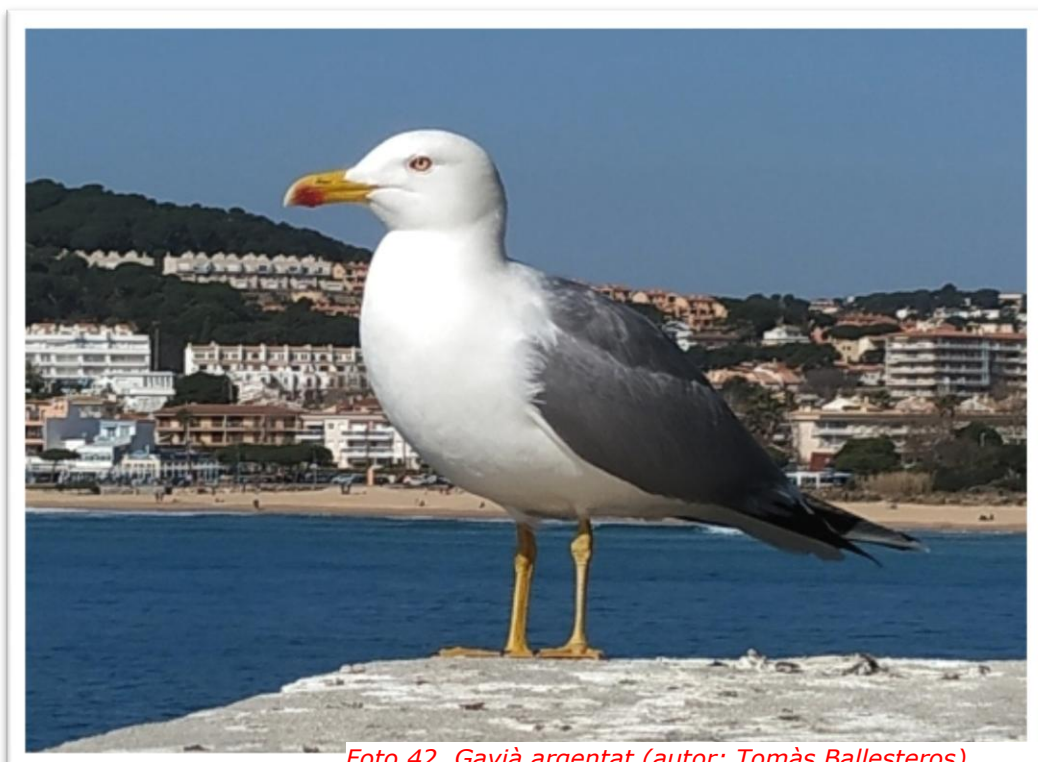
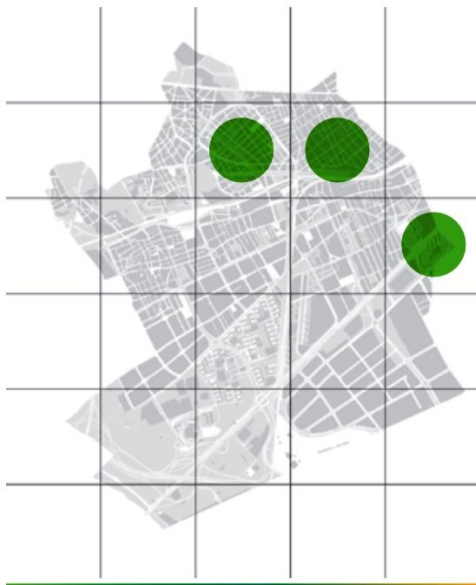

Foto 42. Gavià argentat (autor; Tomàs Ballesteros)

Distribució i tendència poblacional: Dins de la ciutat s'han trobat unes 25-30 parelles reproductores distribuïdes en 10 quadrícules. Fa els seus nius damunt dels terrats i teulades, generalment en parelles aïllades o en petit grup. És una espècie que està en expansió a tot el territori. La tendència poblacional dels gavians nidificants (període 2002-2018) és de descens moderat a Catalunya. Es calcula que a Catalunya deu haver-hi una població de 36.000-40.000 individus madurs, la majoria concentrats a les Illes Medes i al delta de l'Ebre.

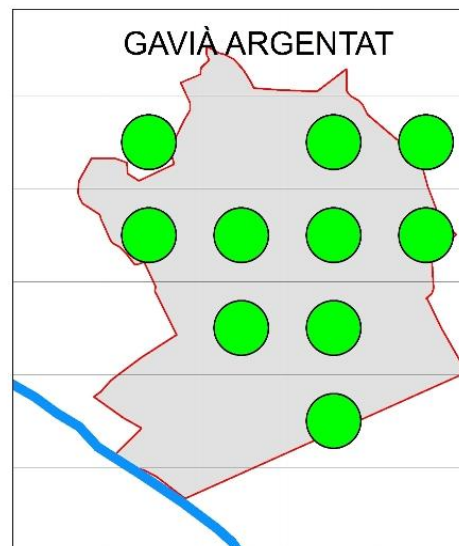
2004

GAVIÀ ARGENTAT

Larus michahellis

2019

COLOM DOMÈSTIC

Cast.: Paloma bravía

Columba livia

Característiques de l'espècie: Au molt familiar urbana de mida mitjana que prové del Colom roquer salvatge que viu en penya-segats a Europa. La coloració dels individus més purs és típicament gris en general, amb dues franges negres característiques a les ales i amb la punta negra. Presenta el carpó blanc, que el diferencia d'altres espècies. Es veuen però, coloms domèstics de tots els colors, predominantment del color salvatge, però sovint amb colors o taques blanques, marrons, negres, etc. El vol consta de batecs d'ala enèrgics. És un ocell granívor, que depèn de l'aliment que li proporcionen els humans. Mida: 33 cm. Pes: 300 g.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Sedentari i molt abundant al país.

Hàbitat: Viu gairebé a totes les ciutats i pobles del món, on s'ha introduït arreu. Nia en forats d'edificis, balcons, etc. sobretot en edificis vells i poc freqüentats.

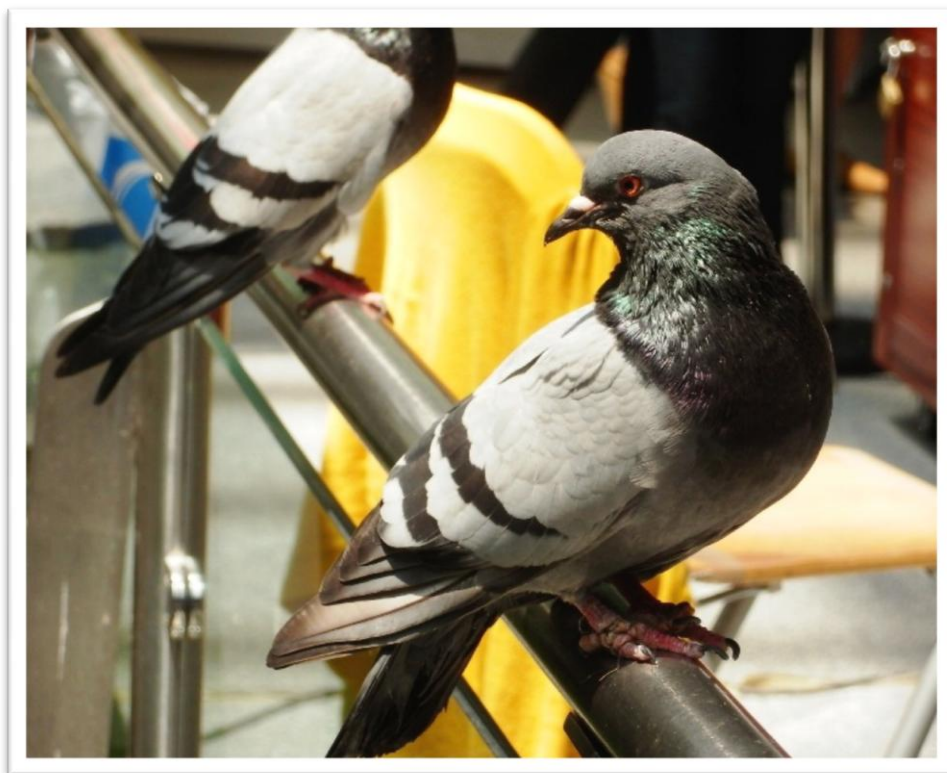
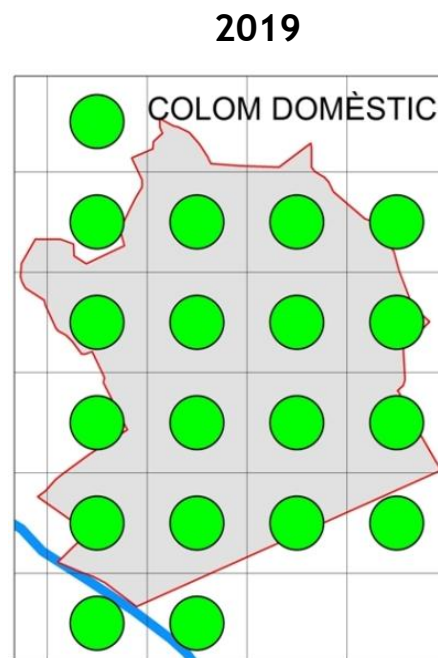
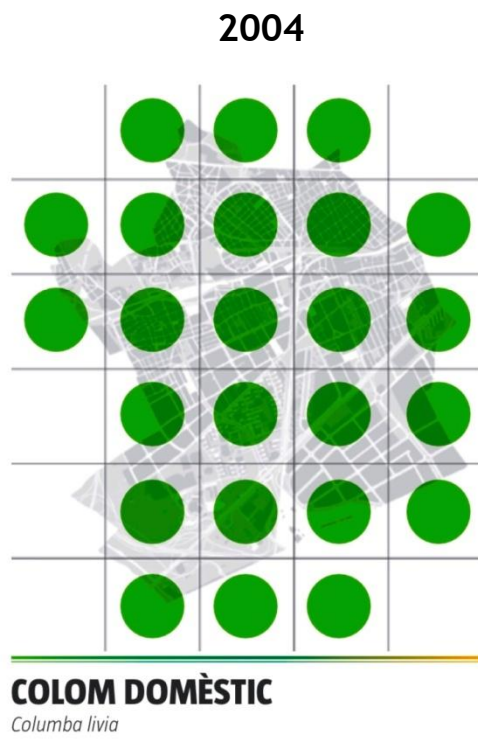

Foto 43. Colom domèstic (autor: Artur Degollada)

Distribució i tendència poblacional: El colom urbà es troba a la totalitat del municipi, és a dir, ocupa el 100% del territori, en nombre variable segons els barris. En el 2004 es va calcular una població d'entre 16.593 i 23.033 coloms i al 2015 un total de 10.661 exemplars a tota la ciutat. Entre 2004 i 2015 s'observa una reducció de la població de coloms del 36% - 54%. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és de descens moderat. S'estima una població d'uns 720.000-1.800.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

TUDÓ

Cast.: Paloma torcaz

Columba palumbus

Característiques de l'espècie: Colom més gran i robust que el colom domèstic, de tons generals grisos fosc i més blavosos. Es distingeix per la franja blanca que presenta a les ales que es veu molt bé al volar, per la taca blanca arrodonida que presenta a banda i banda del coll i el color rosat del pit dels adults. La cua és fosca i té una franja gris clara a la part inferior. La femella fa una posta de 2 ous, que són incubats pels dos membres de la parella. Menja llavors, gra, i brots tendres. Mida: 41 cm. Pes: 450 gr.

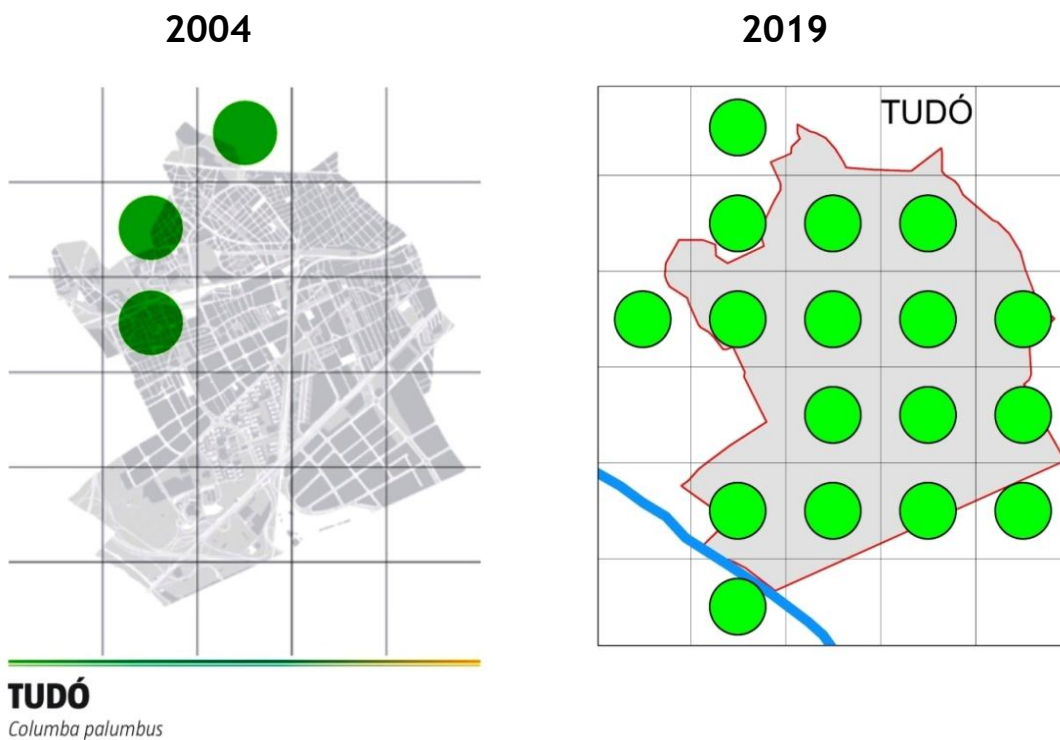
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Sedentari comú a Catalunya.

Hàbitat: Nia als arbres grans, construint una plataforma voluminosa amb branques. Espècie forestal, habita tant pinedes com alzinars mediterranis. En les darreres dècades, s'ha adaptat a viure a les ciutats, en parcs urbans i zones arbrades, en canvi aquesta adaptació al medi urbà al centre d'Europa es va produir ja al s. XIX,

Foto 44. <tudó (autor: Eduard Viver)

Distribució i tendència poblacional: El tudó és localitza pràcticament a tota la ciutat. Fa unes dècades era un au només forestal que no es trobava a les ciutats i va començar a adaptar-se a partir de principis del 2000. Comparativament, a l'anterior estudi només s'havia trobat a 3 quadrícules (13% de distribució), coincidents amb zones molt arbrades. Enguany s'ha localitzat a 15 quadrícules (83 % de l'àrea estudiada), fet que representa un increment del 72% en la seva àrea de distribució. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. S'estima una població d'uns 566.000-962.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

TÓRTORA TURCA

Cast.: Tórtola turca

Streptopelia decaocto

Característiques de l'espècie: Ocell més petit que un colom. El color de les plomes és marró sorrenc clar, amb tonalitats avinagrades al pit. Té un mig collar negre al clatell i costats, flanquejat de blanc en els adults i que manca als joves, més grisencs. La cua presenta marques fosques al dessota. S'alimenta de llavors, baies i petits insectes. Fa un reclam molt típic i sonor: uh-uh-uuhh, repetitiu. Mida: 32 cm. Pes: 200 g.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Sedentari comú a Catalunya.

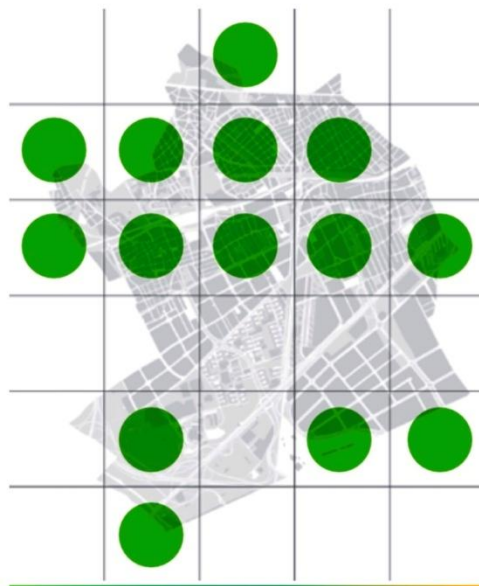
Hàbitat: És una espècie que viu associada a ambients urbans i rurals, tant als voltants com a dins de les ciutats. A Europa no es veu en ambients naturals, sempre en llocs humanitzats. A les àrees perifèriques dels nuclis urbans, en zones que combinen zones enjardinades i ambients agrícoles, és on es concentren les densitats més elevades.

Foto 45. Tórtora turca (autor: Ignasi Torre)

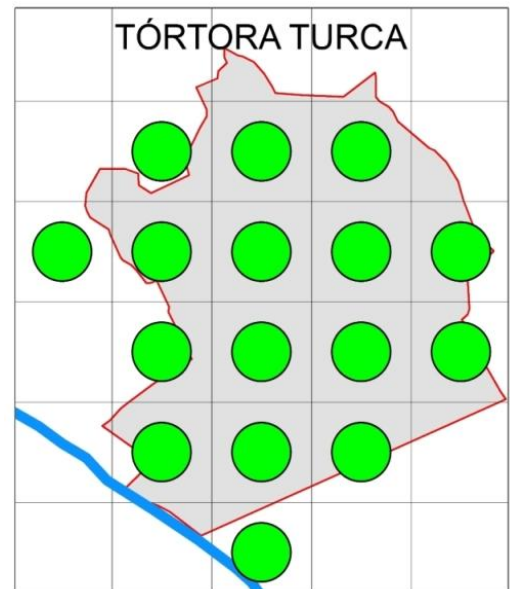
Distribució i tendència poblacional: Va expandir de forma natural la seva àrea de distribució des de l'Est d'Europa cap a occident. A Catalunya va aparèixer cap a principis dels anys 70, ocupant ara ja tot el principat, i a la ciutat de Barcelona va començar a criar el 1989. Al municipi, es distribueix gairebé per totes les quadrícules del terme municipal (83% del territori), augmentat la seva àrea de distribució respecte a l'anterior estudi (2004). La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. A Catalunya, s'estima una població d'uns 470.000-1.246.000 exemplars adults.

2004

TÓRTORA TURCA
Streptopelia decaocto

2019

FALCIOT NEGRE

Cast.: Vencejo común

Apus apus

Característiques de l'espècie: Au molt aerodinàmica, d'ales molt llargues i punxegudes, tota de color negre exceptuant la gola, que és blanquinosa. Molta gent els confon amb les orenetes, que són altres ocells similars però gens emparentats. Forma grans congregacions al cel, sobretot en dies de tempesta, essent característiques les seves persecucions aèries, que realitzen en grups emetent aguts xisclets. S'alimenta d'insectes voladors i cal protegir-lo, perquè ens lliura dels mosquits. Mida: 16,5 cm. Pes: 40 gr.

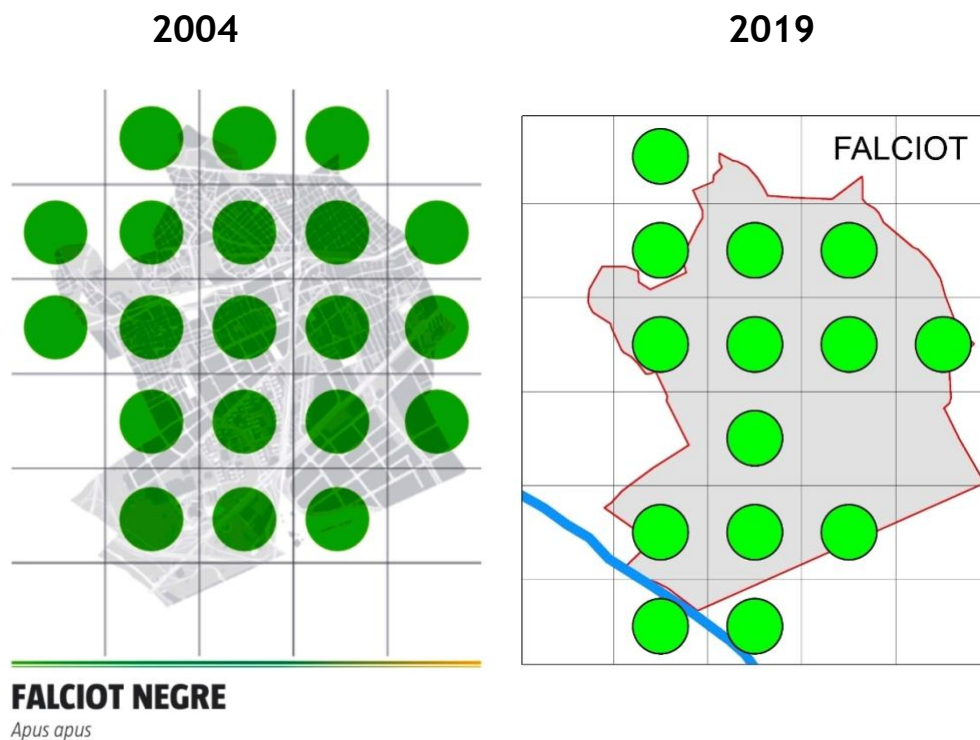
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Nidificant estival i migrador, molt comú a Catalunya.

Hàbitat: S'ha adaptat a viure sobretot a les ciutats i zones agrícoles, però originàriament vivia als penya-segats. Per a nidificar emprava forats i esquerdes en parets d'edificis i a vegades sota les teules i canonades per recollir l'aigua de les mateixes. Per la seva gran capacitat de vol es pot observar des de pràcticament qualsevol punt de la ciutat.

Foto 46. Falciot negre (autor: Tomàs Ballesteros)

Distribució i tendència poblacional: S'observa pràcticament a tota la ciutat, als barris on nidifica i al cel buscant aliment. És un dels ocells més ben adaptat a les ciutats, però la remodelació de parets i els edificis de nova creació poden fer minvar la seva població. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. S'estima una població d'uns 664.000-1.080.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

BALLESTER

Cast.: Vencejo real

Tachymarptis melba

Característiques de l'espècie: Au de mida mitjana, bastant més gran que el falciot negre, i d'ales llargues característiques en forma de dalla i cua curta. Les parts superiors són de color marró clar, igual que les ales i la cua, mentre que s'observa molt clarament la seva panxa de color blanc. S'alimenta d'insectes voladors. Mida: 21 cm. Pes: 100 g

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Nidificant estival i migrador, comú arreu de Catalunya.

Hàbitat: El seu hàbitat de desplaçament i d'alimentació és bàsicament aeri. Originàriament, habitava a les muntanyes i niava als penya-segats. Però a partir dels anys 60 va adaptar-se als entorns urbans. A la ciutat nia en forats de parets mitgeres.

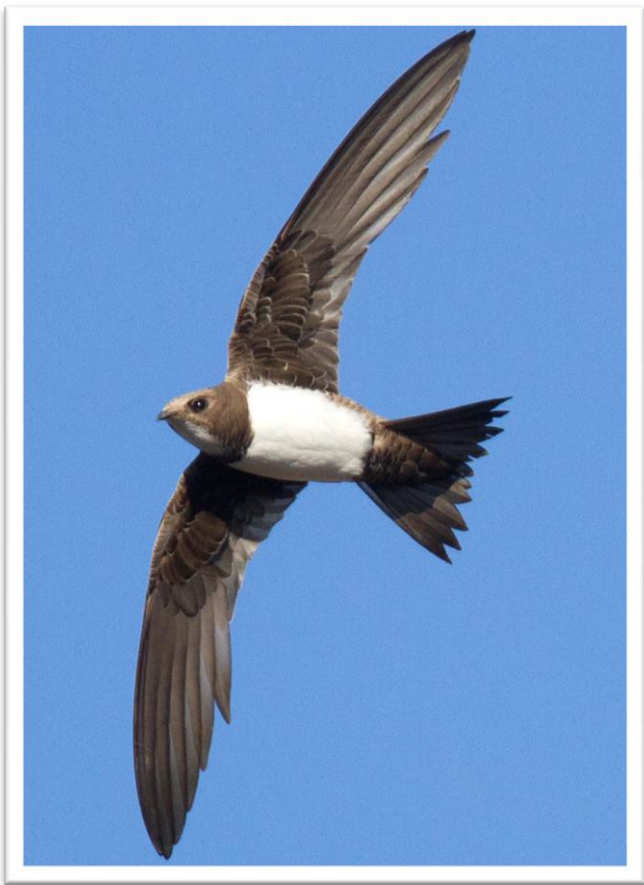
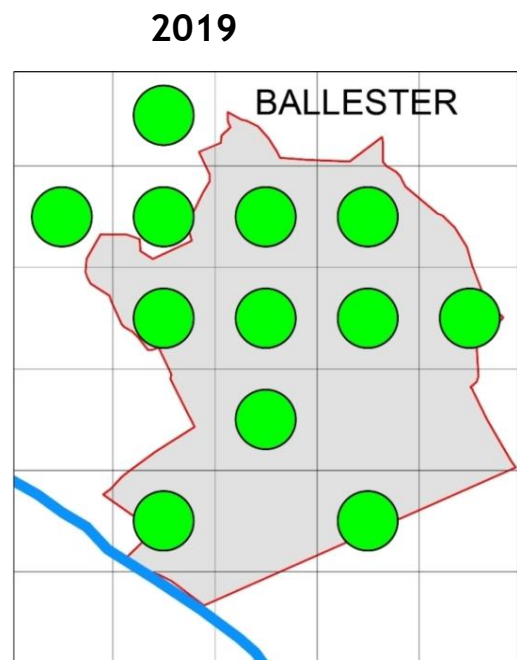
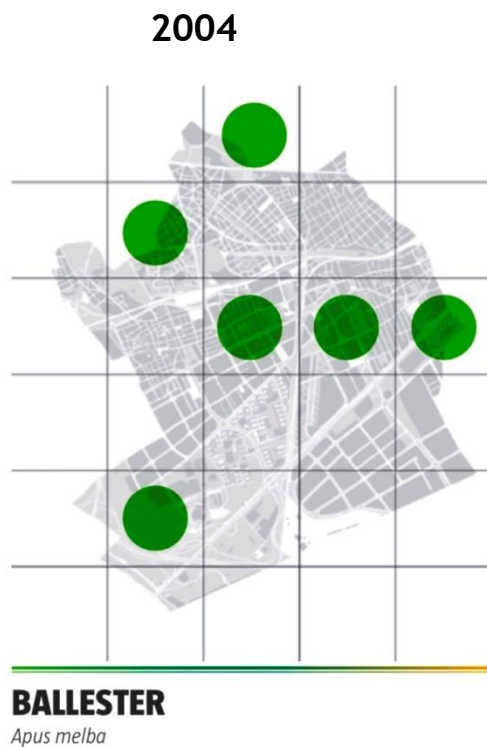

Foto 47. Ballester (autor: Lefteris Stavrakas)

Distribució i tendència poblacional: S'observa en el 56% del territori (10 quadrícules), i representa un augment del 28% de la seva àrea de distribució respecte l'anterior estudi (2004). Ocupa preferentment la zona urbana vella, no els polígons i noves àrees d'hotels i de la Fira, on els edificis nous i acristallats no ofereixen espais adients per niar. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. Es calcula una població d'uns 42.000-104.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

PUPUT

Cast.: Abubilla

Upupa epops

Característiques de l'espècie: Ocell de forma i color inconfusible: cap i espatlles de color marró clar ataronjat, en contrast de les ales i la cua barrades de negre i blanc. Té un cridaner plomall de color rosat marró amb les puntes blanques i negres, que pot aixecar i plegar. Ales amples que quan vola, ho fa de forma com una papallona. S'alimenta de tota mena d'invertebrats (inclòs de l'eruga processionària) que sol capturar al terra. Mida: 27 cm. Pes: 67 gr.

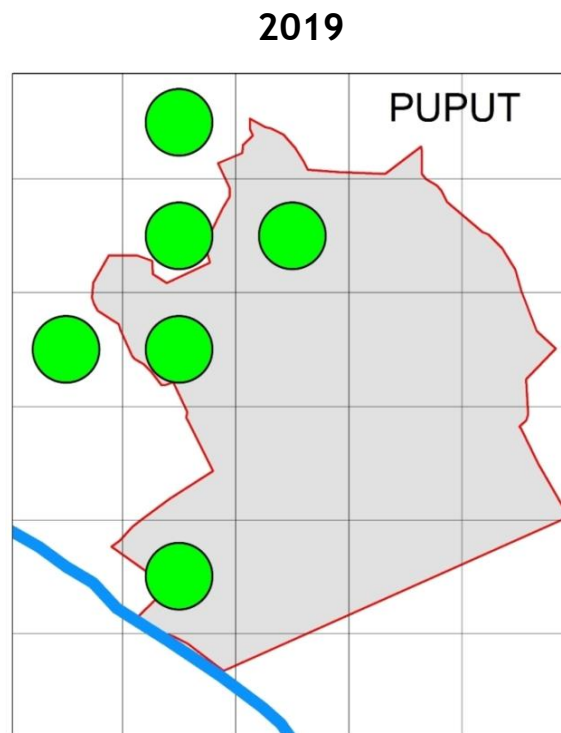
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Estival nidificant i hivernant irregular a Catalunya.

Hàbitat: Zones obertes, agrícoles o de parcs amb arbres dispersos. Nia en forats d'arbres grans i vells (que cal preservar) o en parets de masos aïllats o cases de camp.

Foto 48. Puput (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: Localitzada en 4 quadrícules (22% del municipi), que es corresponen amb la zona agrícola i el riu, i també de grans parcs urbans amb espais oberts. Aquesta espècie no va estar confirmada com a reproductora en l'anterior catàleg al 2004, tot i que es va observar a la zona agrícola. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és estable. A Catalunya es calcula una població d'uns 122.000-192.000 exemplars adults (2012).

XORIGUER COMÚ

Cast.: Cernícalo vulgar

Falco tinnunculus

Característiques de l'espècie: El mascle té el cap i la cua gris amb una franja més fosca a la punta. Les parts superiors són de color castany amb taques disperses runes. La femella i el jove són de color bru més o menys clar amb les plomes ben marcades i una sèrie de taques més fosques. És típic el seu comportament de caça, suspès a l'aire batent les ales molt ràpid, tot cercant petits rosegadors i invertebrats dels quals s'alimenta. Mida: 33,5 cm. Pes: 185-225 gr.

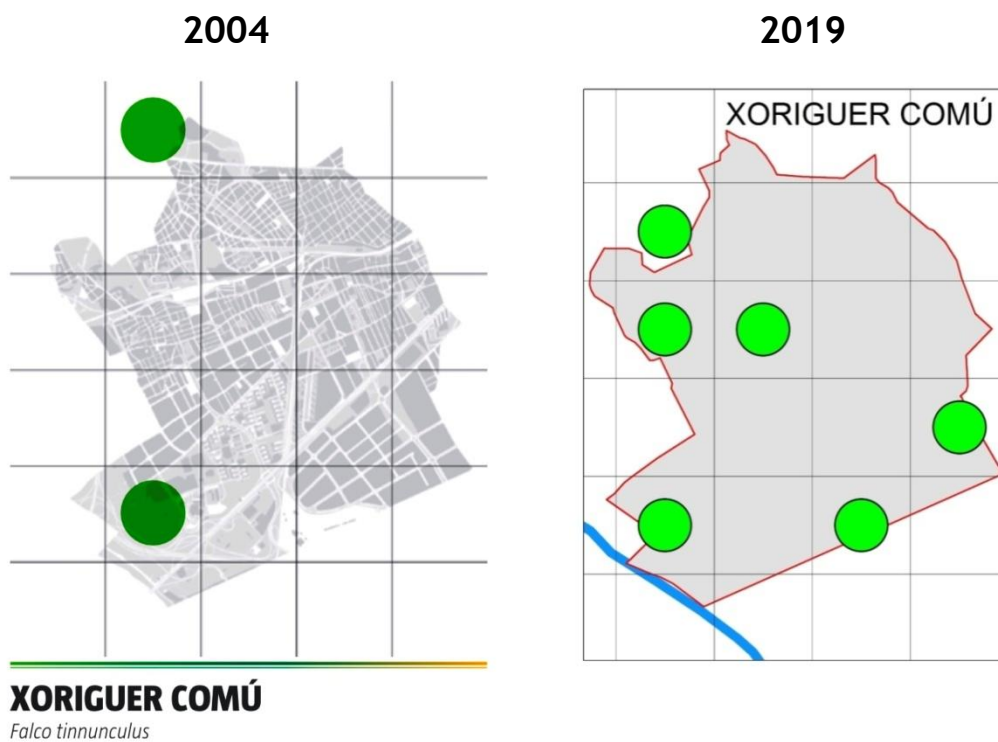
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Sedentari freqüent a Catalunya.

Hàbitat: En estat natural el podem trobar en tot tipus d'ambients, preferint les zones agrícoles obertes amb arbres dispersos o petites zones boscoses. A les zones urbanes on fa el niu en edificacions aprofita els parcs i les zones enjardinades per caçar.

Foto 49. Xoriguer comú (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: Se l'ha trobat en el 33% del municipi (6 quadrícules). Es calcula un mínim de 4-5 parelles reproductores, localitzades per la zona del riu Llobregat, Parc de Can Buxeres, centre Sant Josep i la zona de la Gran via. En aquests darrers 15 anys aquesta espècie ha augmentat lleugerament a la ciutat de l'Hospitalet, passant de 2-3 parelles -2004- a les 4-5 parelles actuals. La tendència poblacional de la població nidificant a Catalunya és estable (de 2002 fins 2018). Es calcula que a Catalunya hi ha unes 6.000-9.200 xoriguers madurs reproductors (dades del 2012).

FALCÓ PELEGRÍ

Cast.: Halcón peregrino

Falco peregrinus

Característiques de l'espècie: És un Falcó de dimensions grans i força compacte. El pit és ample i les ales llargues i punxegudes, amb la base ampla. La coloració del plomatge adult és gris plumís per sobre i el dessota blanc amb marques fosques transversals ondulades. Té una característica bigotera de color negre que li cau a banda i banda del bec i que contrasta, fins i tot en vol, amb les galtes de color blanc. Es tracta de l'animal més ràpid de la terra; el seu gran domini del vol li permet capturar ocells en persecució o realitzant espectaculars picats durant els quals supera en ocasions els 300 kms/h. L'alimentació dels falcons de l'Hospitalet està formada principalment per un 36% per coloms, un 29% per tords (especialment a l'hivern), un 21% per estornells i un 7% respectivament per tótores turques i cotorretes de pit gris. Mida: 36-48 cm. Pes: 650-1.100 gr.

Estat de conservació i fenologia: Proper a l'amenaça (NT). Espècie protegida. Reproductor escàs a la ciutat. Espècie reintroduïda a la ciutat al 2008.

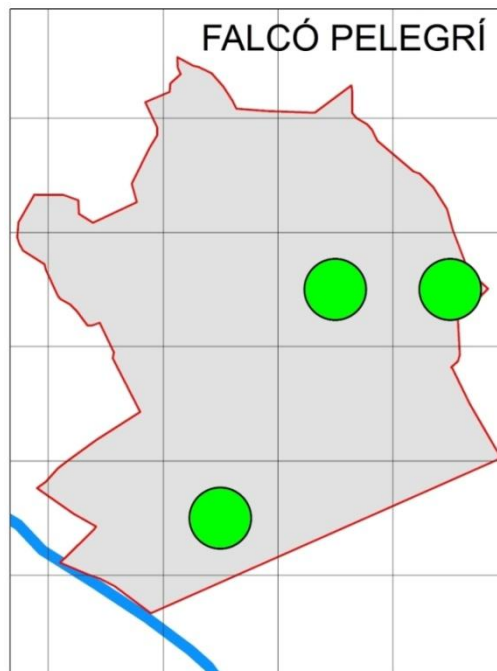
Hàbitat: Au característica d'ambients rupícoles com penya-segats, tan marins com d'alta muntanya. S'adapta molt bé als ambients urbans, ocupant campanars i edificis alts. Per aquest motiu sovint és objecte de reintroduccions en el medi urbà per al control de coloms, com ha passat a diverses ciutats i pobles de Catalunya.

Foto 50. Falcó pelegrí (autor: Carlos Delgado)

Distribució i tendència poblacional: Les dues parelles actuals que nidifiquen a la ciutat provenen d'una reintroducció efectuada al 2008 pel sistema de hacking, on es van alliberar per primer cop quatre exemplars de falcó pelegrí al terrat de la ciutat Sanitària de Bellvitge. Durant els anys següents es continua amb més alliberaments, fins que al 2013 es produeix el primer cas de reproducció a la ciutat. El projecte d'introducció ha estat tot un èxit. L'únic factor limitant en el nombre de noves parelles és la falta d'indrets adients on nidificar. La tendència poblacional de les poblacions reproductores de falcó a Catalunya es mantenen estables (període 2002 fins 2018). Es calculen per a Catalunya uns 600 exemplars madurs nidificants.

2019

ORENETA VULGAR

Cast.: Golondrina común

Hirundo rustica

Característiques de l'espècie: Petit ocell, molt popular, de formes gràcils i vol elegant, amb parts superiors negres amb reflexos blavosos i parts inferiors blanques. Té el cap negre, però amb una ampla màscara facial vermella. Les ales tenen una forma triangular característica i la cua, amb les rectrius exteriors molt llargues, excepte en la femella i els joves. S'alimenta principalment d'insectes voladors, especialment mosques i mosquits, i per tant, convé que no desaparegui del nostre territori. Mida: 18 cm. Pes: 19 gr.

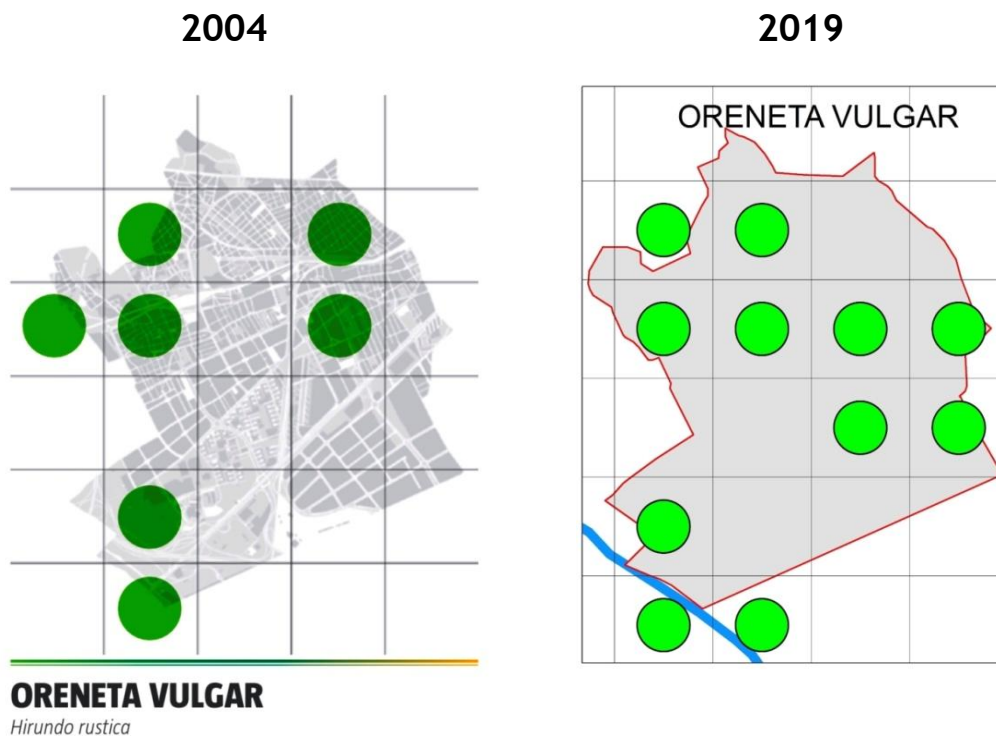
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Nidificant estival, comú arreu de Catalunya.

Hàbitat: Espais oberts com camps, prats i cultius, prop de zones humanitzades de pobles i ciutats. Fa uns nius rodons i oberts, amb fang, sota teulades, dintre de garatges, magatzems, corrals, porxos, cases abandonades, etc.

Foto 51. Oreneta vulgar (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Espècie present a la ciutat de forma bastant contínua, però en petits nuclis repartits. Nidifica a 11 quadrícules (61 % del municipi), fet que representa un increment del 32% respecte les dades de l'anterior estudi (2004) amb només 6 quadrícules (33% del municipi). Té preferència pels edificis vells, i defuig les noves construccions. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és de descens moderat. S'estima una població d'uns 370.000-538.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

ORENETA CUABLANCA

Cast.: Avión común occidental

Delichon urbicum

Característiques de l'espècie: Típica oreneta, petita i de formes compactes, amb les parts superiors negre blavós i les parts inferiors blanques. Té el carpó blanc característic, origen del seu nom. La cua és típicament enforquillada i les ales de forma triangular. S'alimenta d'insectes que captura en vol, com mosques i mosquits. Els nius són molt característics, consistents en esferes de fang barrejada amb matèria vegetal, més tancat que el de la Oreneta vulgar. Arriben a fer colònies de cria molt nombroses. Mida: 12,50 cm. Pes: 19 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Nidificant estival molt comú arreu de Catalunya.

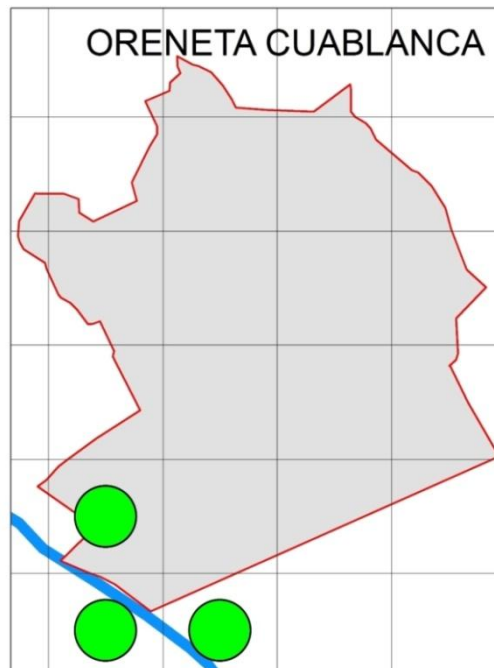
Hàbitat: Zones humanitzades, camps, erms, etc. Fa els nius a l'exterior dels edificis, especialment si no són barris densos i d'edificis molt alts, sota els balcons, teulades i finestres, fins i tot al centre d'algunes ciutats, sempre que hi hagi zones obertes properes per caçar.

Foto 52. Oreneta cuablanca al niu (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Al municipi es troba en 3 quadricules (17% del territori), bastant lligada a la zona del riu Llobregat i els camps del seu entorn. Havia hagut una gran colònia de més de 100 nius a la plaça Pius XII de Santa Eulàlia, a l'edifici de l'institut. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. S'estima una població d'uns 274.000-408.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

2019

ORENETA CUA-ROGENCA

Cast.: Golondrina daúrica

Cecropis daurica

Característiques de l'espècie: Oreneta menys coneguda que el seu similar parent, l'oreneta vulgar. Es diferencia per tenir les parts inferiors de color crema, i no blanc, el cap amb el clatell i la cara castany daurat, i no negre, amb una boina negra blavosa, de la mateixa coloració que les ales, la cua i les parts superiors. Carpó de color marró rogenic llampant. Cua amb les rectrius exteriors llargues, similar a l'oreneta vulgar. S'alimenta principalment d'insectes voladors, especialment mosques i mosquits. Mida: 18 cm. Pes: 19 gr.

Estat de conservació i fenologia: Propera a l'amenaça (NT). Espècie protegida. Nidificant estival, localitzat i no gaire abundant, distribuït de forma irregular per ambients de caire mediterrani.

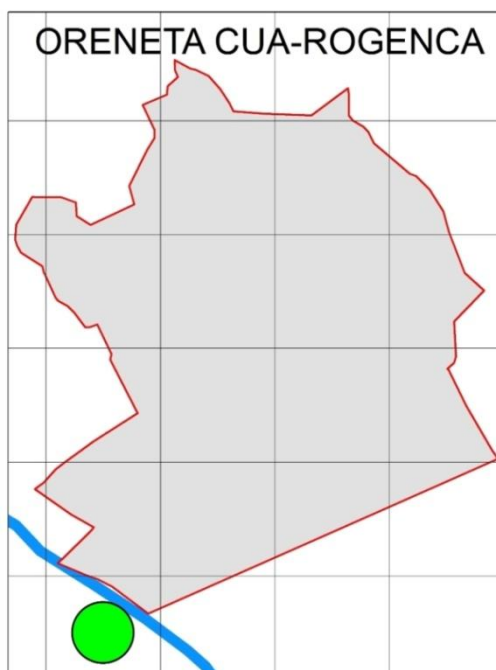
Hàbitat: Espais oberts de conreus de secà, petites valls i cursos d'aigua, no en zones massa humanitzades, tot i que els nius, si que poden estar sota ponts, i altres construccions humanes, però també en balms i espais naturals. Fa uns nius de fang, amb forma de mitja ampolla, subjectada al sostre.

Foto 53. Oreneta cuarogenca (autor: Agustín Povedano)

Distribució i tendència poblacional: Durant el present estudi no s'ha detectat la nidificació d'aquesta espècie, tan sols tenim l'indici d'un niu abandonat i ocupat per una parella de roquerols. El niu es localitzava sota el pont de l'Autovia de Castelldefels. Durant la primavera del 2016 una parella d'aquesta espècie va romandre un temps en aquest mateix pont, encara que tampoc es va poder confirmar la reproducció segura. Cria de forma escassa en àrees no massa properes, com el Garraf i zones muntanyoses del Baix Llobregat. És una espècie no gaire establerta a la comarca, que va expandir-se des del sud de la Península Ibèrica, a la segona meitat del segle XX. A Catalunya, la tendència poblacional de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. S'estima una població d'uns 700-2.200 exemplars adults a Catalunya (2012).

2019

ROQUEROL

Cast.: Avión roquero

Ptyonoprogne rupestris

Característiques de l'espècie: Petit ocell de coloració general marró grisenc. És similar a una oreneta, però d'aspecte més compacte i robust, amb ales també punxegudes però més amples. La cua és curta i de forma quadrada, amb unes taques blanquinoses a la punta de les plomes. Nidifica en solitari o formant petites colònies de pocs nius. Mida: 15 cm. Pes: 23 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Sedentari.

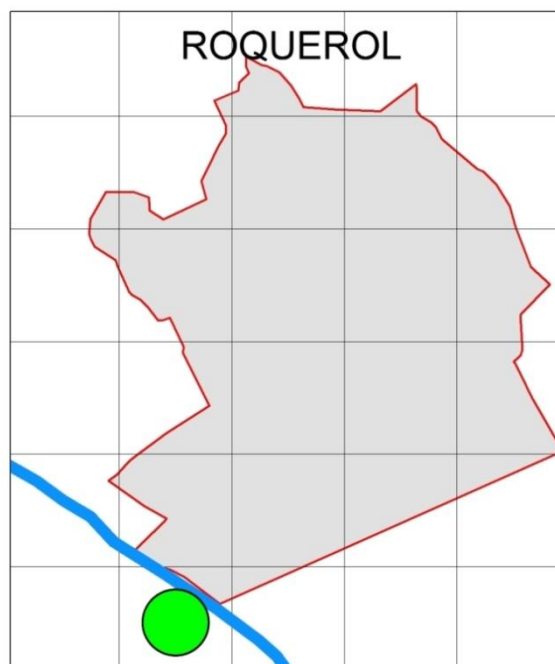
Hàbitat: Generalment viu a llocs escarpats, des del nivell de mar, però molt més comú a les zones de muntanya. Fa nius de fang sota ponts, balcons, entrades a coves o túnels, etc i també aprofita els d'altres espècies d'orenetes. Caça insectes volant en espais oberts.

Foto 54. Roquerol (autor: Amikosik)

Distribució i tendència poblacional: Nova espècie nidificant el 2019 al municipi, a la quadrícula del riu Llobregat, on s'ha constatat la cria d'una sola parella, en un niu abandonat d'oreneta cua-rogenca, d'on va treure 3 cries. Es tracta a més, de la primera citació segura de cria del delta del Llobregat i de tota la vall baixa del riu Llobregat. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és estable. S'estima una població d'uns 34.000-48.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

2019

MALLERENGA CARBONERA

Cast.: Carbonero común

Parus major

Característiques de l'espècie: Mallerenga més gran i robusta que l'anterior, té un cos arrodonit, amb les espatlles de color verd-grisenc. Les ales i la cua són de color fosc blavós i les parts inferiors grogues ben visibles, amb una característica franja negra ample que li creua des del cap, el pit i el ventre, més estreta en les femelles i els joves, que també són de colors generals més apagats. Té el cap negre amb les galtes cridanerament blanques. La seva dieta es basa en petits invertebrats, que escorcolla als arbres. Menja també les urticants erugues de la Processionària, i per tant, ajuda al seu control. És Mida: 14 cm. Pes: 18 gr.

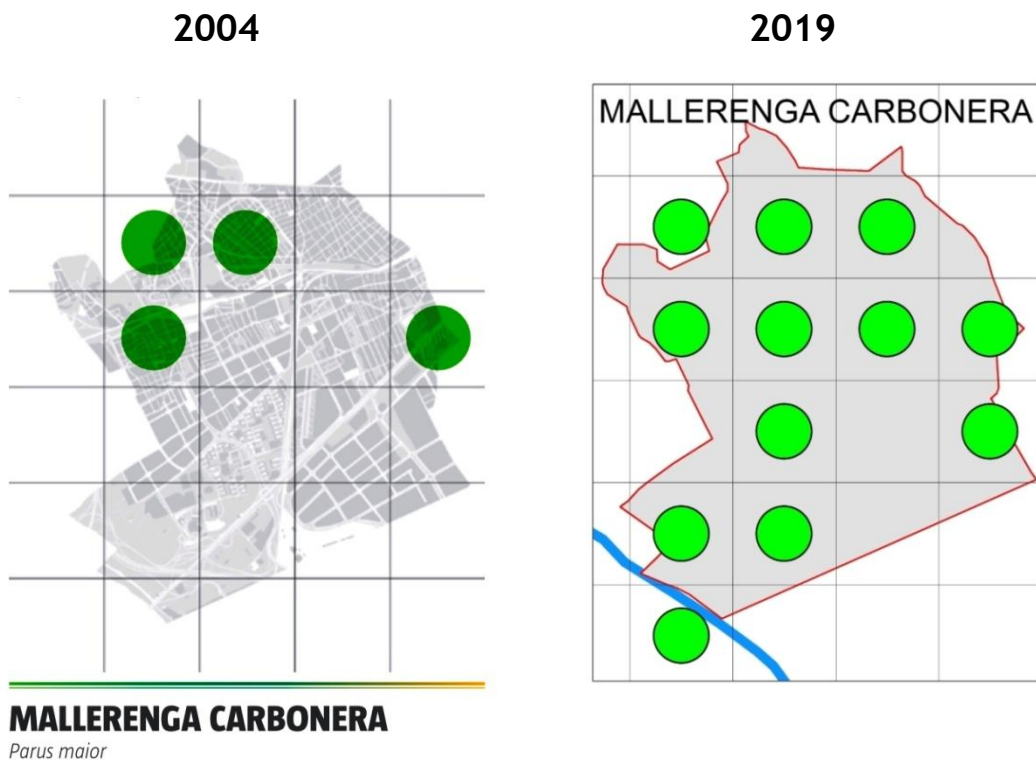
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Sedentari comú arreu del país.

Hàbitat: Viu als boscos mixtos, pinedes, cultius de fruiters, horts i jardins. Nia exclusivament en forats d'arbres, de murs, de fanals, tubs de desaigües, etc i és comú que utilitzi les caixes niu, sobretot si no troba arbres amb forats en parcs o reforestacions.

Foto 55. Mallerenga carbonera (autor; Eduard Viver)

Distribució i tendència poblacional: Al municipi està present a 12 quadrícules (67% del municipi). Ha experimentat un fort increment en l'àrea de distribució a la ciutat des del 2004, on es trobava al 22 % de la ciutat (4 quadrícules). La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant (2002 a 2018), és estable. S'estima una població de 1.570.000-2.234.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

MALLERENGA EMPLOMALLADA

Cast.: Herrerillo capuchino

Lophophanes cristatus

Característiques de l'espècie: Mallerenga amb un característic plomall o cresta al cap, de color negre ondulat de blanc. Les parts superiors són de color marró castany i parts inferiors crema pàl·lides. Té la gola i el clatell negres, unides per un estret collar. Cella negra amb forma de mitja lluna oberta. Com les altres mallerengues, sovint s'agrupa amb altres espècies de mallerengues a la recerca d'invertebrats per les copes dels arbres. Nia en forats d'arbres. Mida: 11,5 cm. Pes: 11 gr.

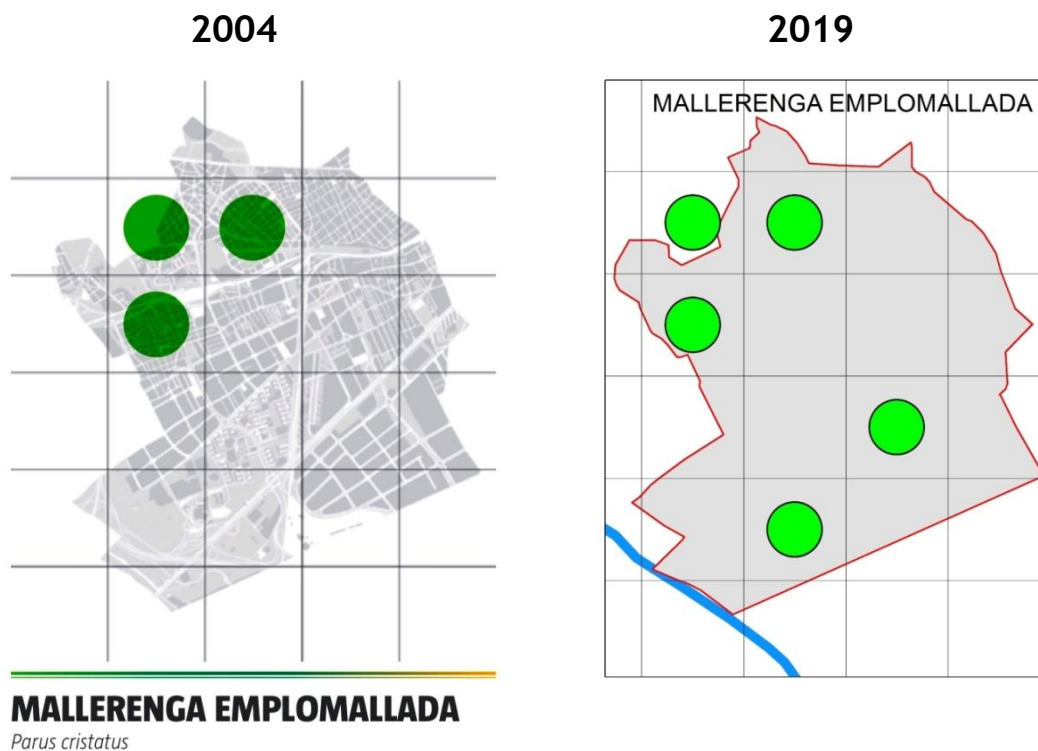
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Sedentari.

Hàbitat: Viu en àrees forestals, típicament pinedes i altres coníferes; més rara als boscos caducifolis, també es troba en grans parcs urbans ben forestats.

Foto 56. Mallerenga emplomallada (autor: Eduard Viver)

Distribució i tendència poblacional: La podem observar durant tot l'any, sobretot a les pinedes de Can Buxeres i de Les Planes. Ocupa el 28% del territori municipal (5 quadrícules). La seva àrea de distribució s'ha incrementat respecte el 2004 on només se'l trobava en 3 quadrícules. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és de descens moderat. S'estima una població de 288.000-492.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

MALLERENGA BLAVA

Cast.: Herrerillo común

Cyanistes caeruleus

Característiques de l'espècie: Petit ocell, amb les espatlles de color verd blavós, un collar i una cella negra que s'uneixen a la gola negra i les galtes blanques. Té una boina de color blau vistós, igual que les ales i la cua. Parts inferiors grogues ben visibles. Els joves són de tons grogosos però més apagats, sense blau. Té un potent cant repetitiu i planívol. Captura els insectes dels quals s'alimenta movent-se àgilment per les branques. Mida: 12 cm. Pes: 11 gr.

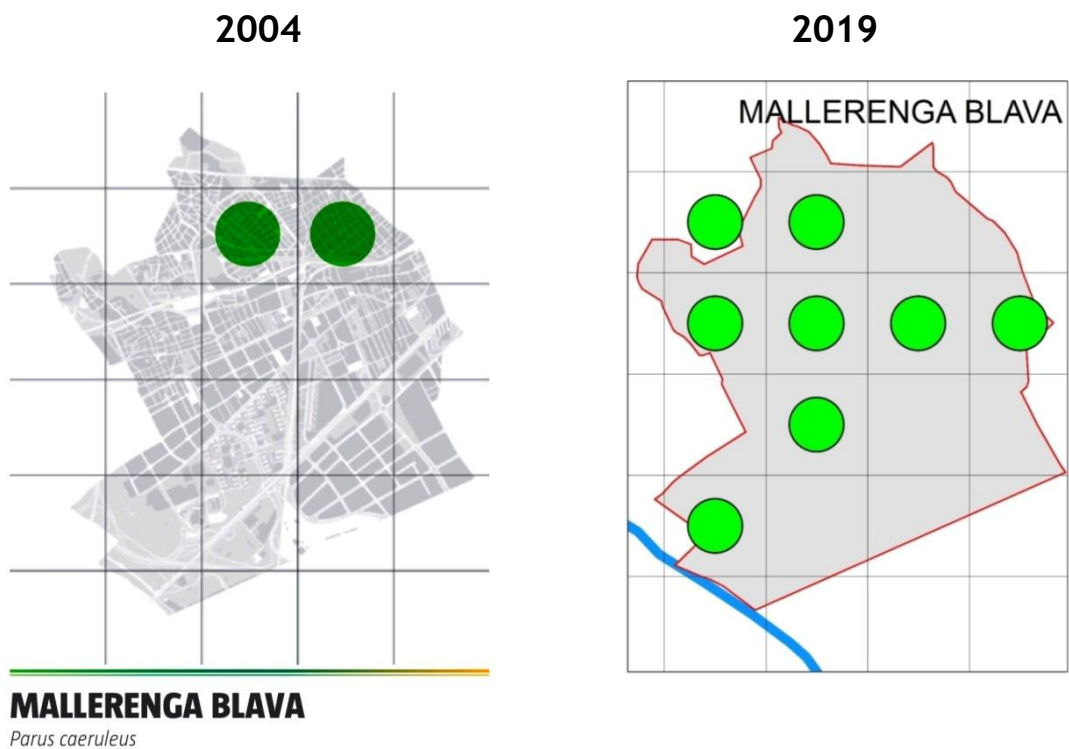
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Sedentari comú, distribuït per tot Catalunya.

Hàbitat: Viu a les rouredes, boscos de ribera i arbredes mixtes de coníferes amb planifolis. També als parcs i jardins de les ciutats.

Foto 57. Mallerenga blava (autor: Eduard Viver)

Distribució i tendència poblacional: Espècie ben representada als parcs i zones arbrades del municipi, ocupant 8 quadrícules (el 44% del territori), havent tingut un increment positiu del 33% respecte a l'estudi de 2004 (9% del municipi). La tendència poblacional a Catalunya, de la població reproductora durant el període 2002 a 2018, és estable. S'estima una població de 1.002.000-1.530.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

MALLERENGA PETITA

Cast.: Carbonero garrapinos

Periparus ater

Característiques de l'espècie: Petita i arrodonida mallerenga de formes curtes. Parts superiors de tons grisencs amb dues franges blanques i estretes a les ales. Parts inferiors de color gris crema clar. El cap és característicament negre amb les galtes blanques llampants i una típica taca blanca al clatell. Es mou inquietament per les branques a la recerca d'insectes. Cant potent un xic monòton, ben audible a distància. Nia en forats dels arbres i de murs. Mida: 11,5 cm. Pes: 9,5 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Sedentari comú arreu de Catalunya.

Hàbitat: Viu molt lligada als boscos de pins i altres coníferes, encara que també la trobem en menor mesura a les rouredes i fagedes. Els darrers anys també es troba en parcs i jardins ben arbrats, sobretot amb coníferes.

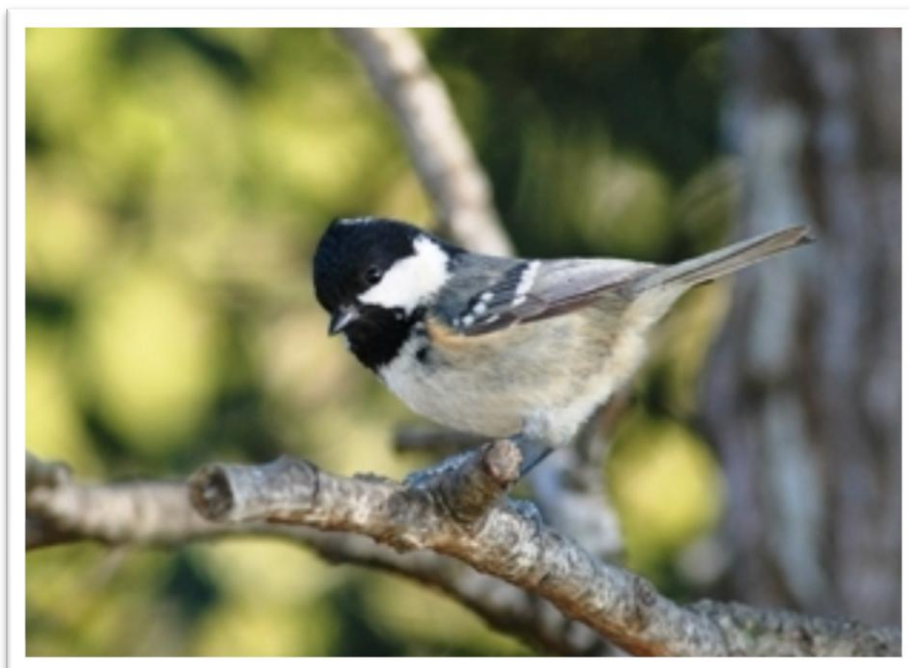
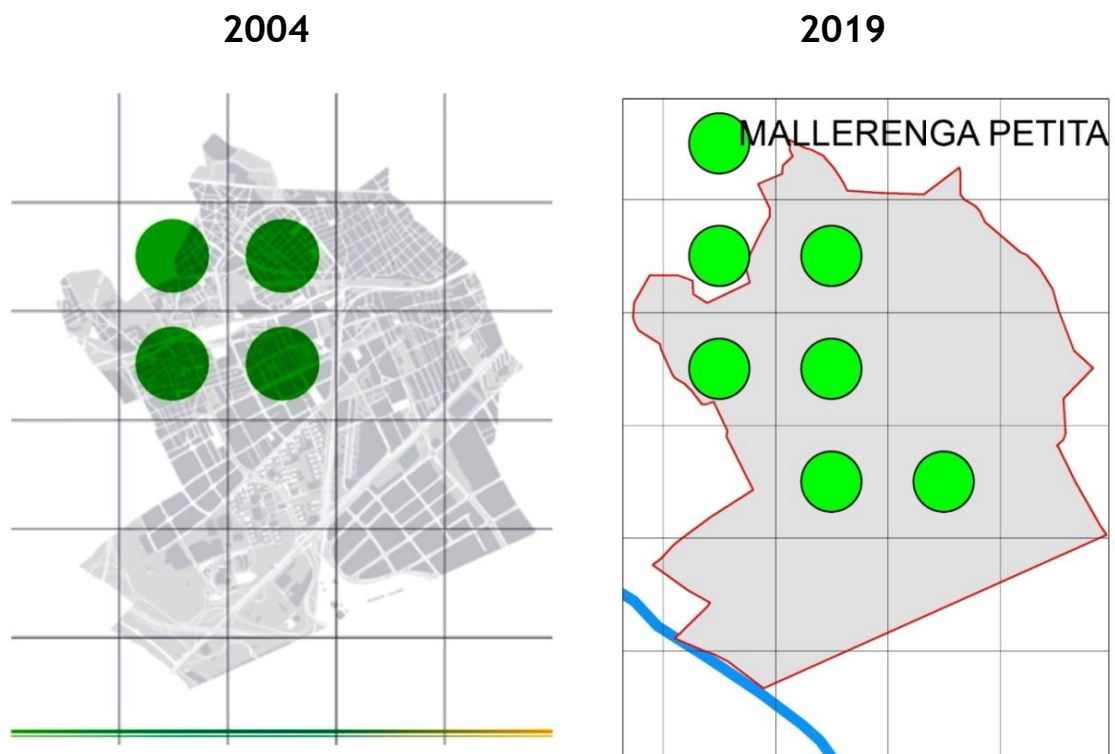

Foto 58. *Mallerenga petita* (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Espècie que podem observar als grans parcs i zones ben arbrades del municipi (especialment al Parc de Can Buxeres i de les Planes). Es distribueix en el 33 % del municipi. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. S'estima una població de 538.000-1.192.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

TEIXIDOR

Cast.: Pájaro-moscón europeo

Remiz pendulinus

Característiques de l'espècie: Petit i gràcil ocell, normalment se li detecta pel seu reclam agut i planívol. Té el cap gris amb una àmplia màscara negra, unides pel front. Les espatlles són de color castany i les ales grises. Parts inferiors pàl·lides amb tons ocres. Les femelles tenen una coloració més apagada. És un ocell insectívor, que es mou ràpidament en grups reduïts per entre el canyís i els arbres de ribera. Fa un niu penjant a les branques d'arbres alts, format pel borrisol de les inflorescències dels pollancre. Mida: 11 cm. Pes: 9,5 gr.

Estat de conservació i fenologia: Vulnerable (VU). Espècie protegida. Sedentari.

Hàbitat: Viu als boscos de ribera de curs baix i mig de rius i també a les zones d'aiguamolls tant del litoral com de l'interior. Força associat a la presència de bones clapes de canyís, boga i arbres com els àlbers, salzes, pollancre, etc.

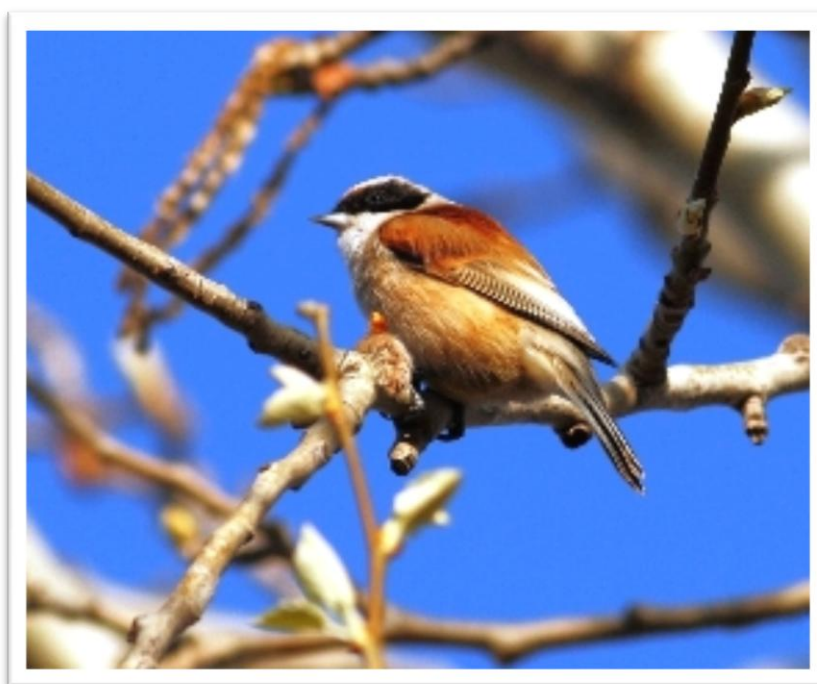
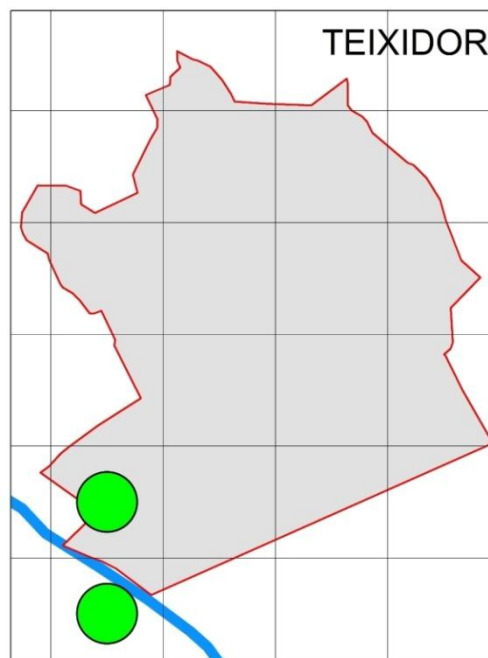

Foto 59. Teixidor (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Espècie que es distribueix únicament a les zones properes al riu Llobregat, on troba el seu hàbitat favorable i on ocupa 2 quadrícules al municipi. És una espècie sedentària al delta del Llobregat i tota la vall baixa del riu, essent molt localitzat com a nidificant. Aquesta espècie no va sortir durant el període reproductor en l'anterior estudi del 2004, segurament per manca d'hàbitat adient. Posteriorment, s'han efectuat reforestacions a la riba del riu, amb àlbers i altres arbres, que han propiciat la seva colonització. La tendència poblacional a Catalunya, de la població reproductora (2002 a 2018), és de descens moderat. S'estima una població de 2.700-7.400 exemplars adults a Catalunya (2012).

2019

ROSSINYOL BORD

Cast.: Cetia ruiseñor

Cettia cetti

Característiques de l'espècie: Ocell de color general castany fosc i parts inferiors més clares. La cua la manté aixecada, especialment quant està nerviós i fa el reclam o el cant. És molt amagadís i difícil d'observar. Es detecta molt més fàcilment pel seu potent cant, amb una cançó molt característica. Nia dins la vegetació densa. S'alimenta d'insectes i altres invertebrats. Mida: 14 cm. Pes: 10 - 14 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Sedentari comú arreu del territori català.

Hàbitat: Zones humides, maresmes, aiguamolls i marges de rius o altres cursos d'aigua. Generalment en canyissars però també als esbarzers i altres arbustos dels prats humits de torrents i rieres seques. Defuig en general les àrees de muntanya i les zones més seques.

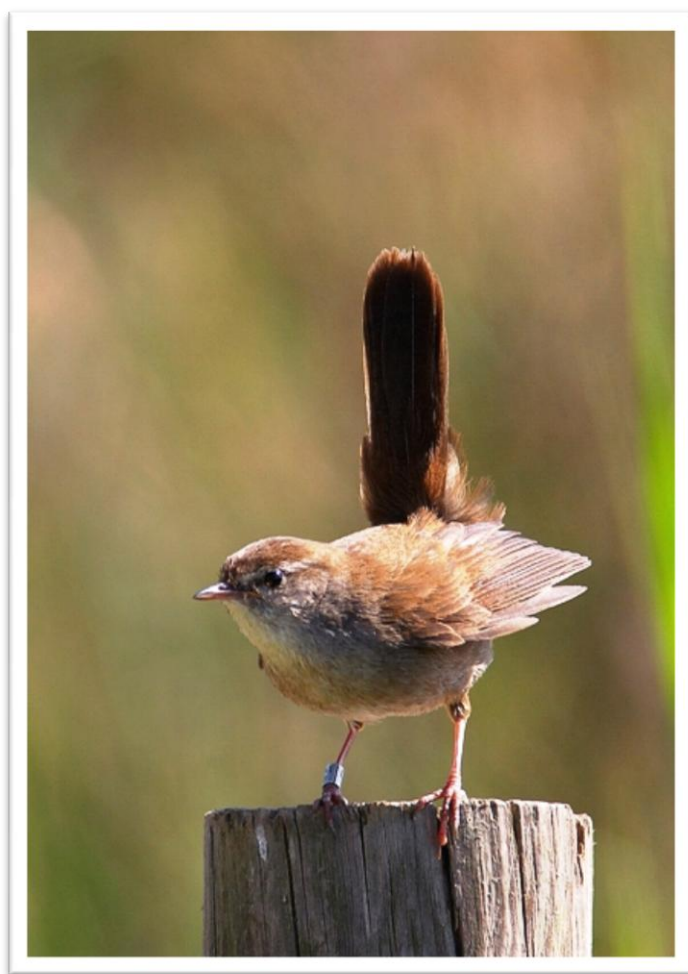
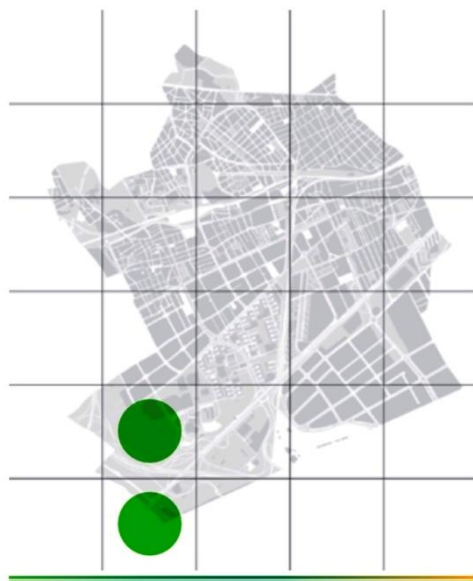

Foto 60. Rossinyol bord (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Present únicament a 3 quadrícules (17% del territori), de les zones properes al riu i a sèquies de la zona agrícola, que són el seu hàbitat natural. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és estable. S'estima una població de 45.000-72.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

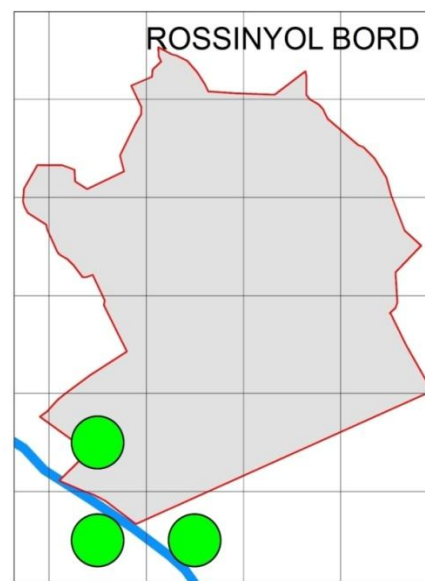
2004

ROSSINYOL BORD

Cettia cetti

2019

MALLERENGA CUALLARGA

Cast.: Mito común

Aegithalos caudatus

Característiques de l'espècie: S'assembla molt a les mallerengues, amb les quals a vegades vola en grups. Ocell molt petit, de formes gràcils, cos i cap arrodonit i característica cua molt llarga. Té les espatlles rosades i negres, igual que les ales. El cap és blanc amb una doble ratlla negra. El dessota és lleugerament rosat. Té el costum de moure's en grups familiars, inquieta per les branques dels arbres, passant d'un arbre a un altre, mentres fa un característic reclam, com un curt xiulet. És insectívor. Fa un elaborat niu ovoide confeccionat a base de molsa i líquens. Mida: 14 cm. Pes: 8 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida.

Sedentari comú pràcticament a tot el país.

Hàbitat: Espècie que viu a qualsevol tipus de bosc, així com a les arbredes de ribera. També en grans parcs amb arbres alts.

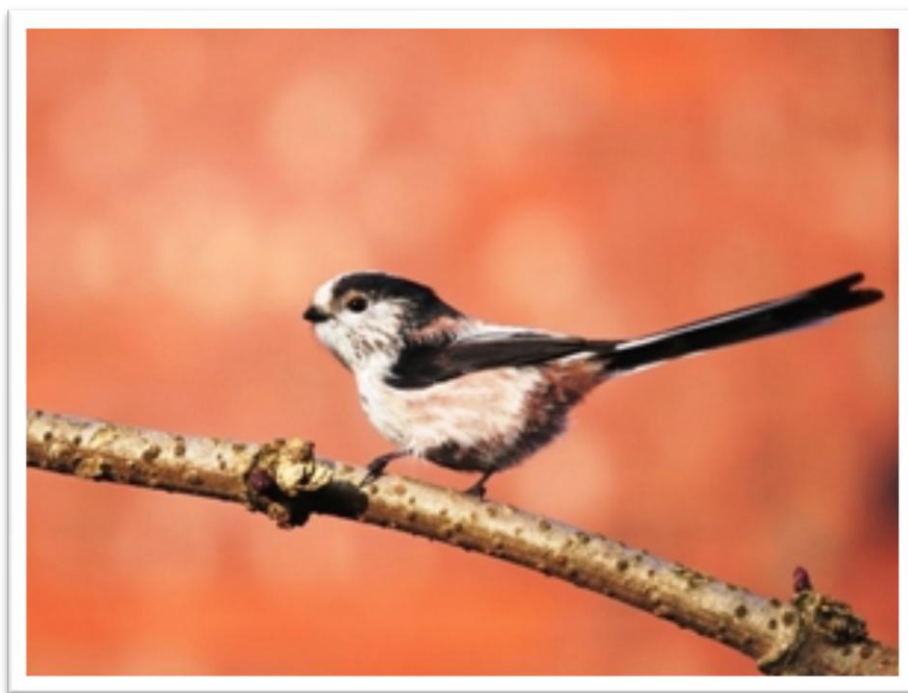
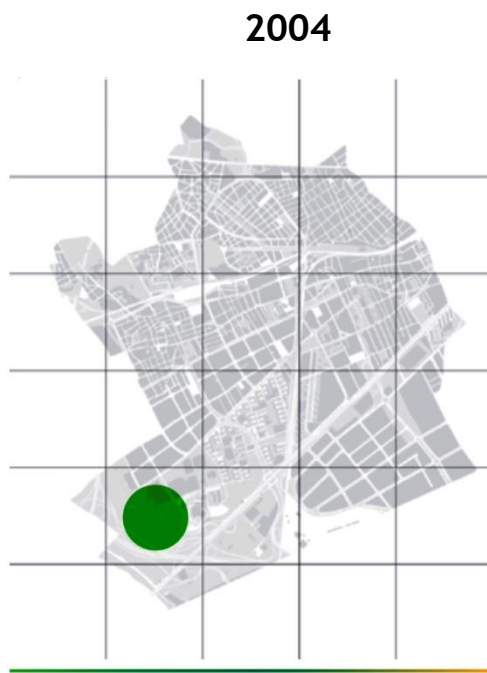
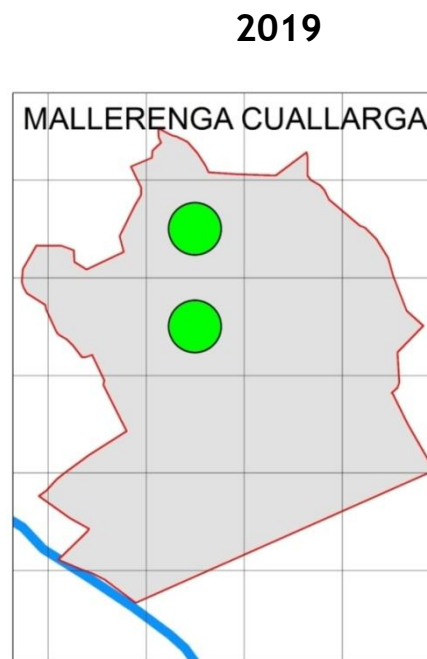

Foto 61. *Mallenga cuallarga* (autor: Francis C. Franklin)

Distribució i tendència poblacional: S'ha localitzat només en 2 quadrícules del municipi (Parc de les Planes i voltants). Nidifica exclusivament en grans zones arbrades com els parcs urbans i defuig les zones urbanitzades del centre urbà. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és estable. Es calcula una població de 801.000-1.200.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

MALLERENGA CUALLARGA
Aegithalos caudatus

BOSCARLA DE CANYAR

Cast.: Carricero común

Acrocephalus scirpaceus

Característiques de l'espècie: Ocell de tonalitats de color marró gris pàl·lid a les parts superiors i més pàl·lid o crema a les inferiors. Té una petita cella clara i la gola pàl·lides. La forma del cos és bastant estilitzada i horitzontal, amb la forma del cap i el bec força allargades. És més fàcil sentir-la cantant des de l'interior de bogars i canyissars, que no pas observar-la, amb un cant entretallat una mica estrident. És un ocell bàsicament insectívor. Mida: 12,5 cm. Pes: 12 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Nidificant estival distribuït arreu de Catalunya.

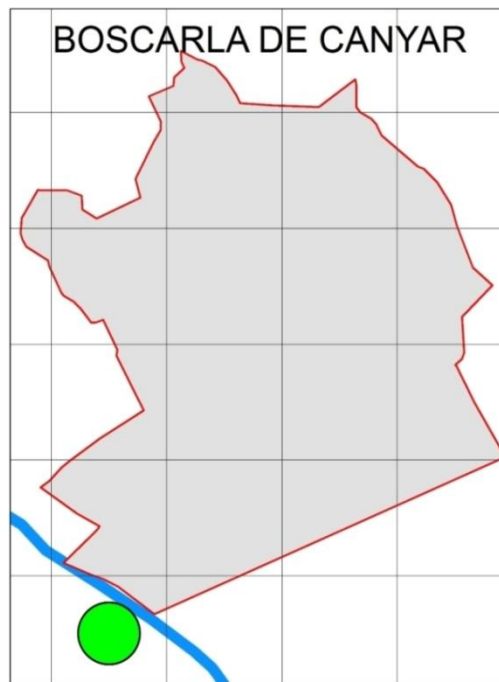
Hàbitat: Espècie molt lligada i típica dels canyissars i de la vegetació inundada o a prop de l'aigua.

Foto 62. Boscarla de canyar (autor: Marca Martien)

Distribució i tendència poblacional: Localitzat, únicament a una quadrícula (6 % del municipi) del riu Llobregat, únic hàbitat adient del municipi. Aquesta espècie ja hi nidificava abans. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. Durant el període 2012 es va estimar una població de 10.000-16.800 exemplars adults a Catalunya.

2019

TRIST

Cast.: Cisticola buitrón

Cisticola juncidis

Característiques de l'espècie: Ocell molt petit de parts superiors de color crema castany amb grans franges marrons més fosques. Parts inferiors pàl·lides. No s'observa fàcilment, excepte els mascles, en vol a l'època de cria, que llavors fan vols circulars sobre el seu territori reclamant insistentment amb un “zip” monòton i trist (d'aquí el seu nom), molt característic i repetitiu. Fa el niu als herbassars. S'alimenta de petits invertebrats. Mida: 10 cm. Pes: 10 gr.

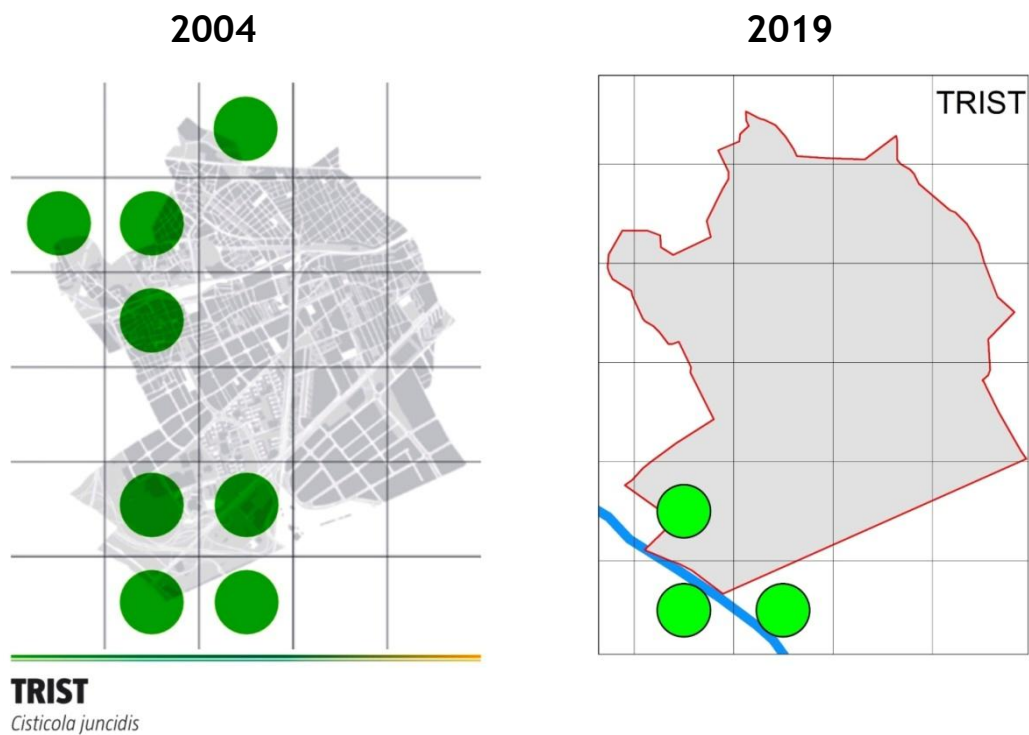
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Resident comú a l'àrea d'influència mediterrània catalana.

Hàbitat: Zones molt obertes amb bona cobertura herbàcia alta, com per exemple camps de cereals, maresmes o erms amb herba alta, joncs i bardisses. Al municipi prefereix les àrees hortícoles de Bellvitge i les zones obertes properes al riu.

Foto 63. Trist (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Espècie present únicament a 3 quadrícules (17% del terme), situades a la zona agrícola i les properes al riu. Ha reduït la seva àrea de distribució al municipi ja que abans, al 2004, també nidificava en descampats propers al parc de Can Buxeres, però en l'estudi d'enguany no s'ha pogut localitzar cap parella. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. Es calcula una població de 53.000-140.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

TALLAROL CAPNEGRE

Cast.: Curruca cabecinegra

Sylvia melanocephala

Característiques de l'espècie: Ocell una mica més petit que un pardal, amb tot el cos de color gris pissarra platejat en els mascles i amb tonalitats marronoses a les femelles i els joves. Tot el cap és de color negre lluent en els mascles i gris fosc en les femelles. La gola és blanca brillant, contrastant fortament amb el cap fosc i el cos gris. L'ull i l'anell ocular són típicament vermells. És un ocell que es mou inquiet entre els arbustos, a vegades amb un cant o reclam una mica aspre. S'alimenta de petits insectes i altres invertebrats. Fa el niu entre la vegetació més densa. Mida: 13,5 cm. Pes: 10-12 gr.

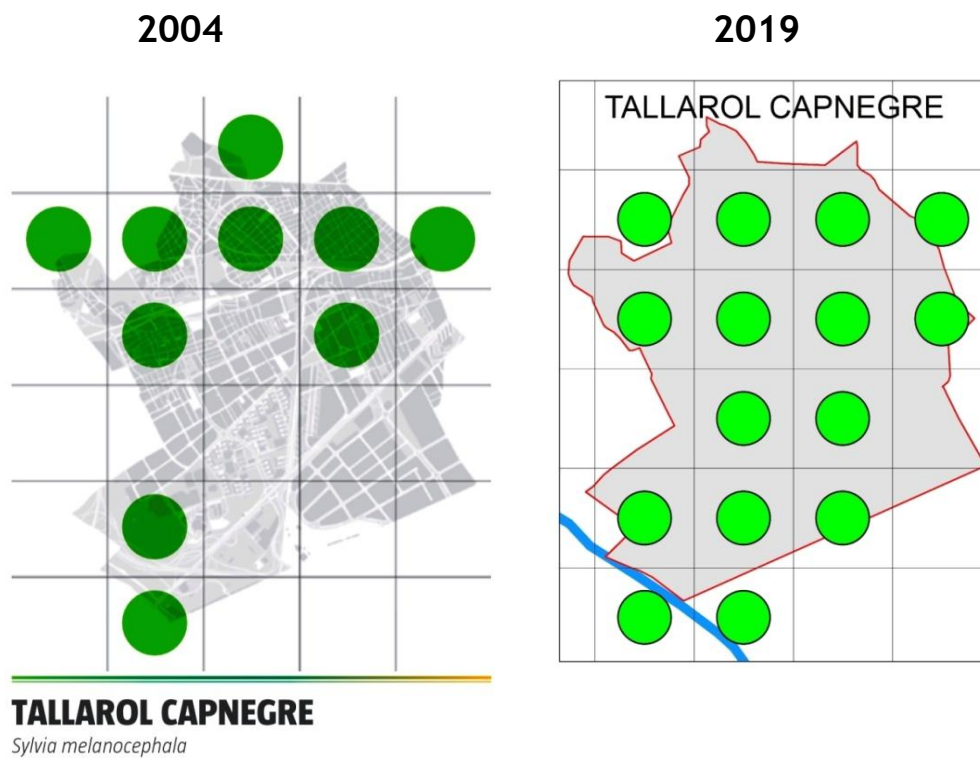
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Resident comú arreu del territori català.

Hàbitat: Ocell típic dels ambients mediterranis càlids. Ocupa matolls, boscos baixos esclarissats i tanques arbustives. També es troba comunament en parcs i jardins urbans.

Foto 64. Tallarol capnegre (autor: Juan Emilio)

Distribució i tendència poblacional: S'ha localitzat pràcticament a gairebé tot el municipi (83%). Ha incrementat la seva distribució un 39% respecte al mapa de l'estudi de l'any 2004. A Barcelona ciutat va començar a colonitzar els parcs urbans a partir de 1980. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. La població catalana durant el 2012 s'ha estimat en 830.000-1.348.000 exemplars adults.

TALLAROL DE CASQUET

Cast.: Curruca capiotada

Sylvia atricapilla

Característiques de l'espècie: Ocell robust però de formes estilitzades, amb les parts superiors gris pissarra clar i les inferiors gris però més pàl·lides. El mascle adult té una boina o característic casquet de color negre a dalt del cap, mentre que la femella i els joves el tenen de color castany. És molt típic el seu sec i dur reclam, un "tec" fort, audible des de l'interior de la vegetació. El cant és un xiulet aflautat. S'alimenta d'insectes, dieta que complementa amb baies (d'heura per exemple) i fruits sobretot fora de l'època de cria. Mida: 14 cm. Pes: 14-20 gr.

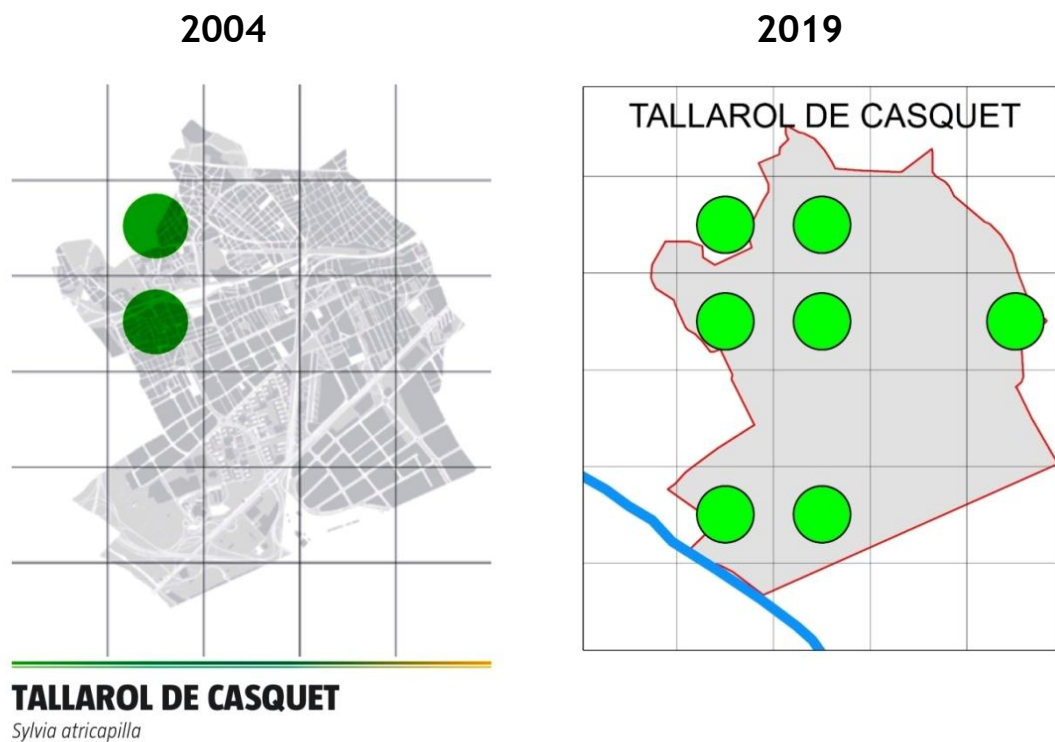
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Resident distribuït per tot el territori des del nivell del mar fins als boscos del Pirineu, tot i que és més comú a la Catalunya humida, i menys abundant a les zones de terra baixa de caire mediterrani, on penetra per zones més ombrívols.

Hàbitat: Arbredes, boscos i grans parcs urbans. Prefereix les parts més humides d'aquests ambients, amb abundància d'heura, bardisses, matolls i altre tipus de vegetació densa.

Foto 65. Mascle de Tallarol de casquet (autor: Tomàs Ballesteros)

Distribució i tendència poblacional: S'ha localitzat a zones amb grans parcs i zones ombrívoles ben cobertes amb arbustos, a 7 quadrícules, que representen el 39% del municipi, havent experimentat un lleuger augment del 28% respecte l'any 2004. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant 2002 a 2018, és d'augment moderat. S'estima una població de 978.000-1.594.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

ESTORNELL VULGAR

Cast.: Estornino pinto

Sturnus vulgaris

Característiques de l'espècie: Ocell de mida mitjana de color negres, amb irisacions verdoses o liles, i característicament amb petites taques blanquinoses o groguenques, repartides pel cos, per la punta de les plomes, molt més aparents durant l'hivern. El bec és allargat, fort i prim, de tons grocs durant l'època de cria i fosc la resta de l'any. Els joves són bruns, amb moltes taques. Se'l diferencia també perquè acostuma a volar en grups, formant dormitoris multitudinaris en grans arbres i descansant agrupats en cables elèctrics del carrer. Fa uns xiulets característics i té una gran habilitat per imitar sons diversos. Espècie omnívora, encara que a l'època de cria és molt insectívora. Cria en forats d'arbres i sota teulades. Mida: 21,5 cm. Pes: 80 gr.

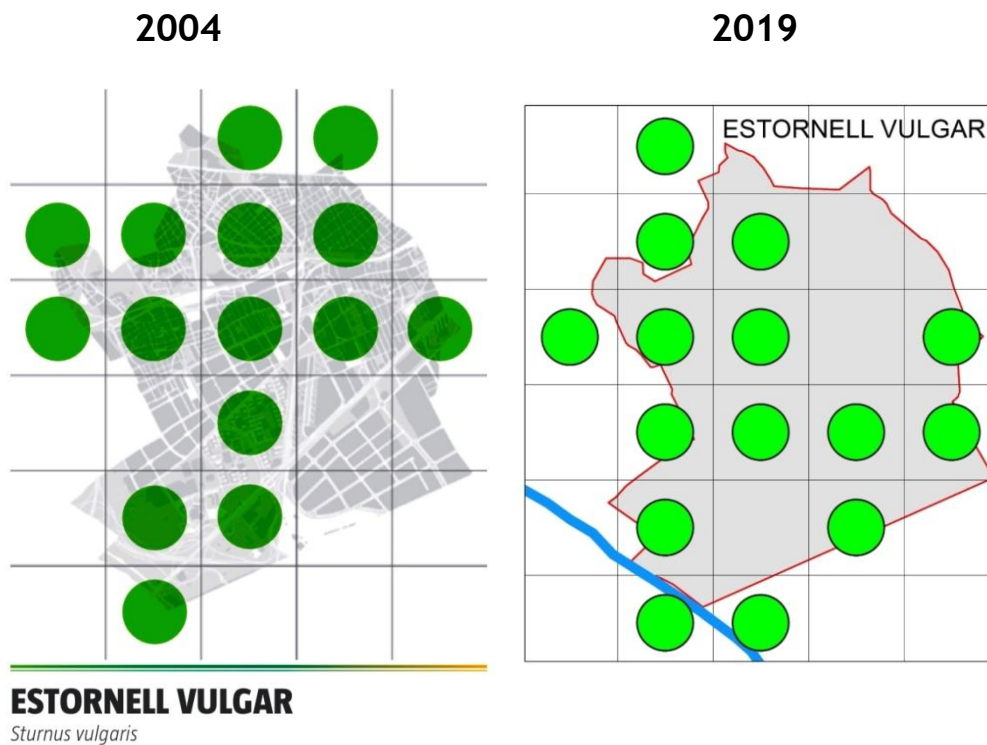
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Sedentari molt abundant a la major part de Catalunya.

Hàbitat: Espècie que ocupa ambients molt diversos, oberts i humanitzats, com erms, zones agrícoles, grans parcs urbans, espais amb gespa, etc.

Foto 66. Estornell vulgar (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: Espècie que es va expandir a Catalunya, procedent de França, a partir dels anys 80. Està bastant ben distribuïda al municipi, present al 72 % de la ciutat, especialment als grans parcs i zones arbrades obertes, però també se la pot veure arreu, sobrevolant els casc urbà, polígons, zona agrícola, etc. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant (2002 a 2018) és de descens moderat. S'estima una població de 690.000-1.196.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

ESTORNELL NEGRE

Cast.: Estornino negro

Sturnus unicolor

Característiques de l'espècie: Espècie que s'assembla molt a l'anterior, en formes, colors i costums a l'anterior, amb la qual s'agrupa sovint en els mateixos estols. És de color negre, més lluent, però sense les taques clares de l'anterior espècie, únicament presents de forma feble durant l'hivern. Els reflexos violats són més blavosos i més intensos que en l'Estornell vulgar. Mida: 22 cm. Pes: 85 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Sedentari abundant a Catalunya.

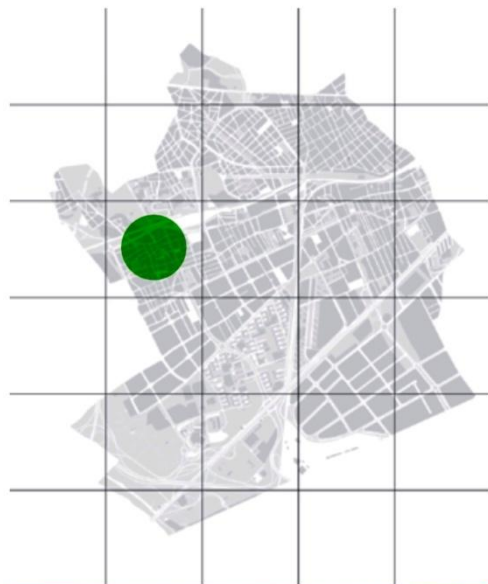
Hàbitat: Espècie que viu gregària, en ambients molt variats però humanitzats, de forma molt similar a l'estornell vulgar. Té preferència per les zones agrícoles i espais oberts.

Foto 67. Estornell negre (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Està poc distribuïda al municipi, tot i que fàcilment podria passar desapercebuda entre grups d'estornells vulgars. Enguany s'ha trobat a 2 quadrícules (11% del municipi), en zones de polígons industrials amb erms, i altres espais oberts. Espècie que es va expandir per Catalunya, procedent del sud de la península, a partir de principis dels 90. A Catalunya la tendència poblacional de la població nidificant (2002 a 2018), és de descens moderat. S'estima que la població catalana, en el 2012, està al voltant de 124.000-198.000 exemplars adults.

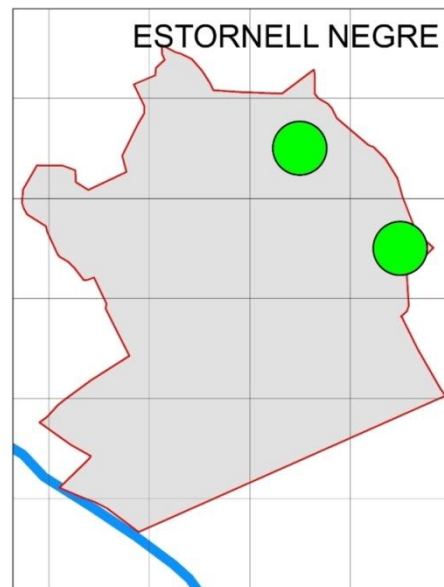
2004

ESTORNELL NEGRE

Sturnus unicolor

2019

RASPINELL

Cast.: Agateador europeo

Certhia brachydactyla

Característiques de l'espècie: Ocell petit, fàcil d'identificar quan puja amunt dels arbres, donant la volta pels troncs. Té una forta cua ampla i allargada que utilitza de suport al pujar pels troncs. Se li reconeix també pel bec prim, llarg i corbat, i la seva coloració general de colors marron pigallats de taques pàl·lides al damunt i les parts inferiors totes de color blanquinós. La seva dieta es basa en petits insectes que troba als troncs i branques. Mida: 13 cm. Pes: 8,5 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Resident comú arreu de Catalunya.

Hàbitat: Espècie que viu molt lligada als ambients forestals o arbrats, des de boscos a cultius arboris, fruiterars i parcs urbans arbrats. Freqüenta tant pinedes, com alzinars, pollancredes, parcs urbans, etc, mentre tingui varietat i nombre d'arbres per cercar aliment.

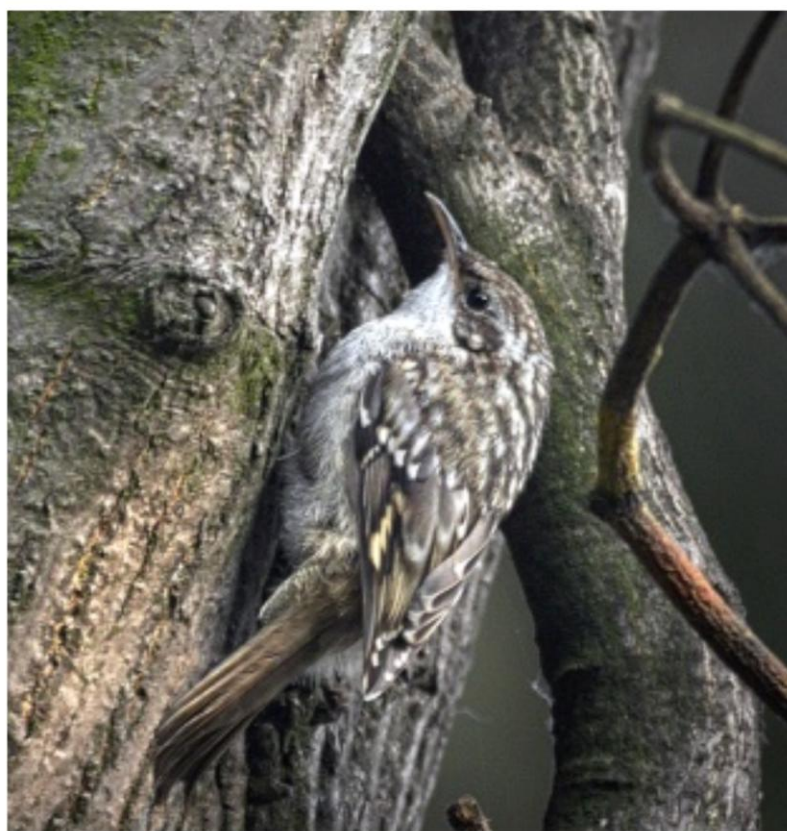
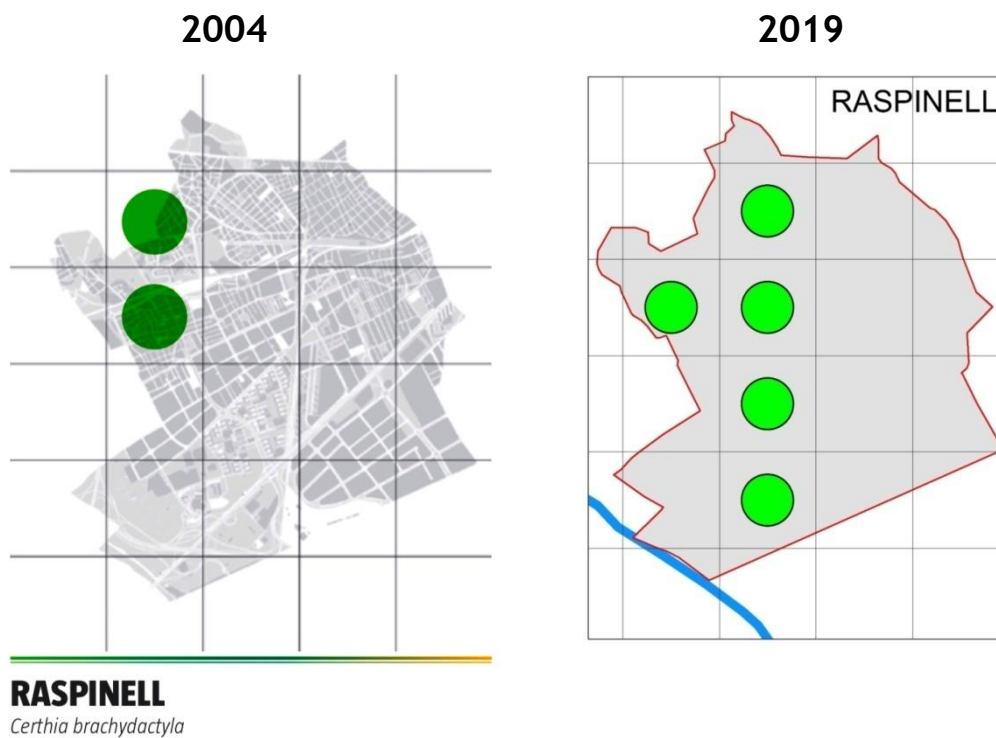

Foto 68. Raspinell (autor: hedera baltica)

Distribució i tendència poblacional: Espècie que podem observar als grans parcs i zones ben arbrades del municipi. Es troba al 28 % del terme municipal (5 quadrícules) i ha fet un lleuger increment respecte l'any 2004, on només es localitzava al 11% del municipi (2 quadrícules). La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant (2002 a 2018), és d'augment moderat. En el 2012 s'estimava una població de 228.000-403.000 exemplars adults a Catalunya.

MERLA

Cast.: Mirlo común

Turdus merula

Característiques de l'espècie: Conegut ocell de mida mitjana, de color negre en el mascle, cridant l'atenció el bec i anella ocular taronges. La femella i el jove són de tonalitats marrons fosques. S'alimenta principalment de cucs de terra, cargols, llimacs i insectes, i també de diverses baies i fruits. Fa vols curts i baixos, amb un potent i estrident reclam d'alarma quan el sorprenem. Viu solitari o en parelles. Mida: 25 cm. Pes: 100 gr.

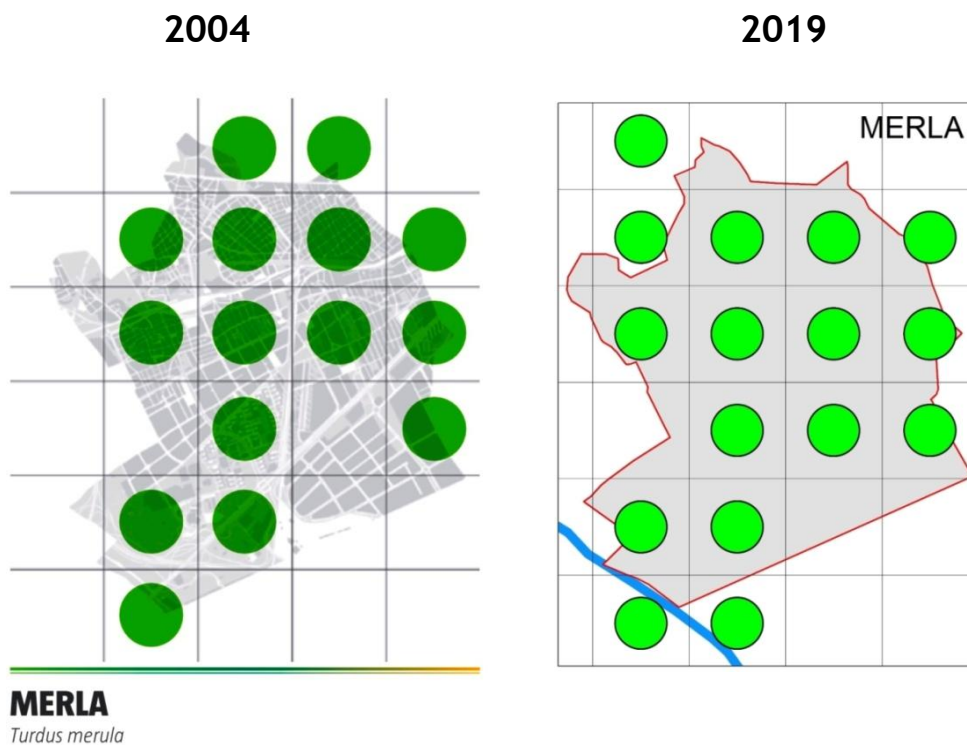
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Sedentari arreu de Catalunya.

Hàbitat: Ocell típic de bosc i zones de bardisses, s'ha adaptat molt bé a viure en parcs i jardins de les ciutats, però és tímid i espantadís. Se li observa freqüentment al terra, en zones de gespa, prop d'arbustos on refugiar-se, cercant el seu aliment.

Foto 69. Merla (autor: Tomàs Ballesteros)

Distribució i tendència poblacional: Espècie ben distribuïda al municipi, on s'observa al 83 % del territori (15 quadrícules), faltant únicament en les zones sense vegetació, com alguns barris molt densos i zones de magatzems i polígons. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant (2002 a 2018), és d'estable. A Catalunya, durant el 2012 es va estimar una població de 1.488.000-1.860.000 exemplars adults.

PIT-ROIG

Cast.: Petirrojo europeo

Erithacus rubecula

Característiques de l'espècie: Ocell petit i gràcil, conegut com indica el seu nom per la gran taca taronja del pit i cara. El jove de l'any és marró clar amb marques ondulades més fosques, sense la taca taronja. S'alimenta sobretot de petits invertebrats, baies i alguns fruits. S'ha adaptat a caçar insectes algunes nits i matinades, al costat de fanals. Mida: 14 cm. Pes: 18 gr.

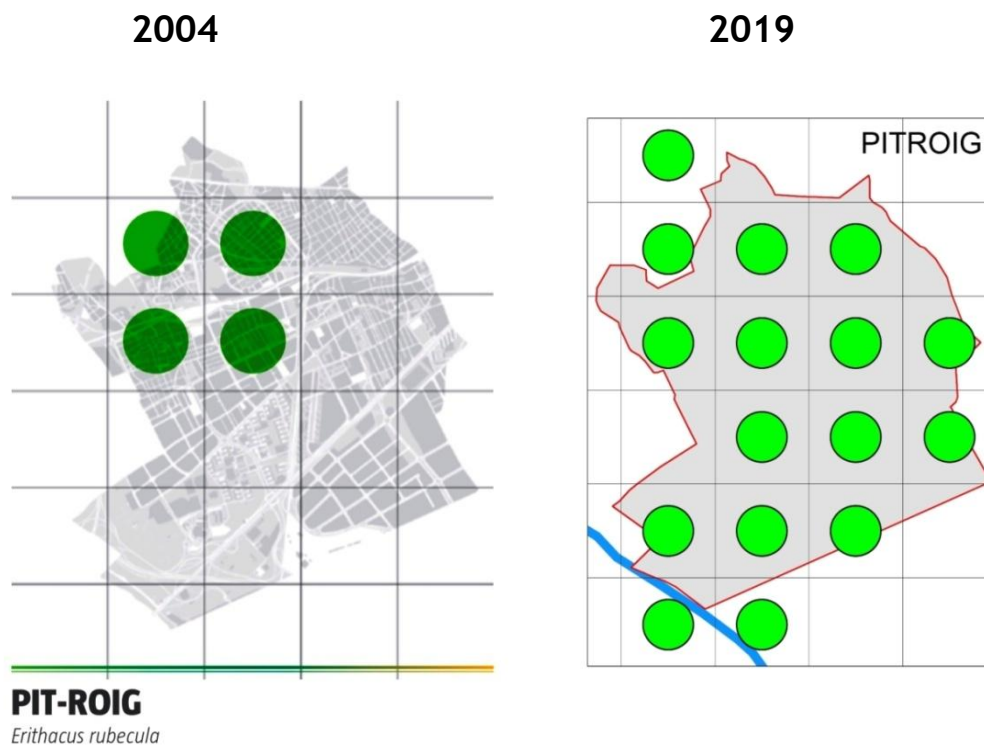
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Sedentari comú a la Catalunya humida i als ambients muntans del país, i a les valls més humides de l'àrea d'influència mediterrània.

Hàbitat: Boscos amb bon sotabosc, jardins, zones amb arbustos, amb preferència pels de caràcter humit. Habitualment el trobarem movent-se a baixa alçada, pel sotabosc i pel terra. Tria el grans parcs del municipi amb un bon estrat arbustiu per a viure, com els de Can Buxeres o el de les Planes i altres zones amb bona cobertura arbustiva.

Foto 70. Pit-roig (autor: Eduard Viver)

Distribució i tendència poblacional: El Pit-roig se'l troba al 83% del territori (15 quadrícules), el que representa un increment en la seva àrea de distribució del 61% respecte a l'anterior estudi de 2004. És una espècie que està colonitzant els parcs urbans, com Barcelona i l'Hospitalet, des dels anys 80 del passat segle, fent-se cada vegada més habitual. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. S'estima una població d'uns 1.557.000-2.169.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

COTXA FUMADA

Cast.: Colirrojo tizón

Phoenicurus ochruros

Característiques de l'espècie: Ocell petit i gràcil, discret, però amb la cua de color vermell en ambdós sexes, que mou constantment amunt i avall, sobretot quan està nerviós. El mascle té un plomatge gris pissarra molt fosc, mentre que la femella és d'un gris cendra brut. Menja insectes i larves i també baies i fruits. Mida: 14 cm. Pes: 16 gr.

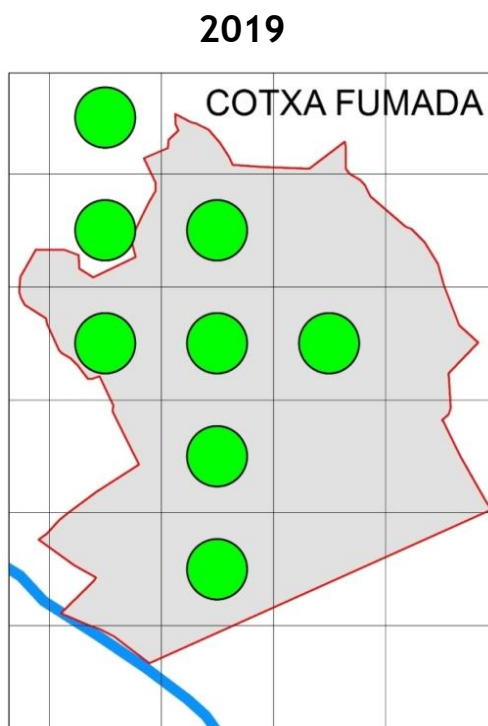
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Estival nidificant a Catalunya.

Hàbitat: Espècie típica de zones de roquissar o de muntanya, però que als darrers temps s'ha adaptat a la vida rural i urbana, observant-se en teulades, edificis antics, etc.

Foto 71. Cotxa fumada (autor: Rafat Konieczny)

Distribució i tendència poblacional: Localitzat en 7 quadrícules (39 % del municipi), aquesta espècie no es va detectar criant en l'anterior estudi de 2004. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. A Catalunya s'estima una població d'uns 72.000-140.000 exemplars adults (2012).

BITXAC COMÚ

Cast.: Tarabilla común

Saxicola torquatus

Característiques de l'espècie: El mascle destaca per tenir tot el cap fosc amb una taca blanca cridanera sota la galta. Presenta també el pit ataronjat i les parts superiors de color marró fosc, amb petites taques més fosques. La femella és més uniformement marró, amb el collar blanc més feble. Se li observa típicament damunt d'un arbust, una branca o algun pal o tanca. S'alimenta de petits insectes i invertebrats. Mida: 12,5 cm. Pes: 15 gr.

Estat de conservació i fenologia: Vulnerable (VU). Espècie protegida. Sedentari comú.

Hàbitat: Espais oberts com erms, maresmes, zones amb poca vegetació, però amb arbustos o altres llocs elevats i aïllats per utilitzar-los com perxes des d'on observar el territori.

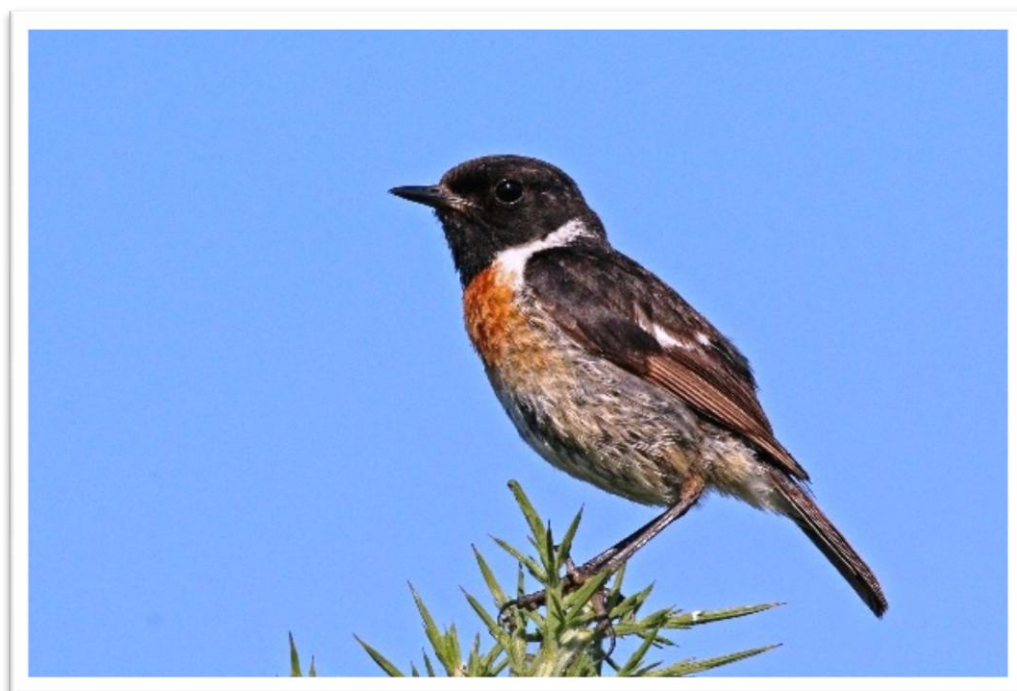
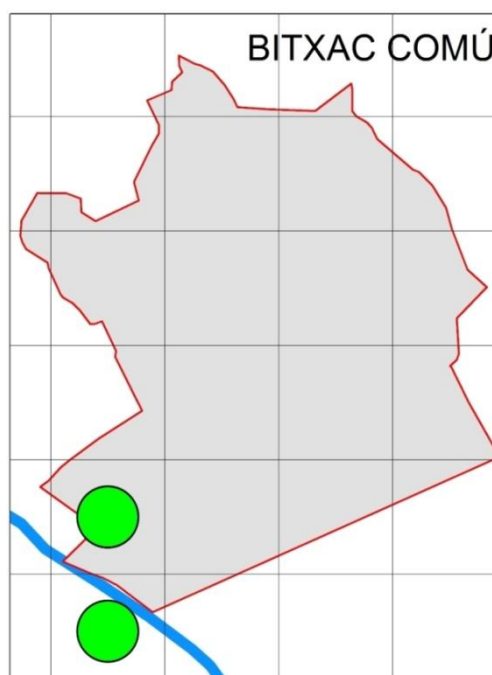

Foto 72. Bitxac comú (autor: Charles J. Sharp)

Distribució i tendència poblacional: Al municipi només se l'ha trobat en 2 quadricules (11% del territori) que coincideix amb espais erms oberts propers al riu i la zona agrícola de Bellvitge. Es tracta, d'una espècie nova al municipi en quant a reproductora. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant (2002 a 2018), és de descens moderat. S'estima que la població catalana (2012) està al voltant dels 53.400-104.000 exemplars adults.

2019

ROSSINYOL

Cast.: Ruiseñor común

Luscinia megarhynchos

Característiques de l'espècie: Ocell molt conegut pel seu nom però que molt poca gent ha observat, ja que és molt amagadís amb un plomatge marró castany molt discret. Se'l detecta molt bé però, pel seu potent cant i refilet. Aquest cant es pot escoltar durant el dia, però sovint també de nit i de matinada, provinent de l'espessor de les bardisses. La seva dieta es basa en invertebrats, baies i fruits. El niu el construeix amb fulles seques, herbes i branquillons, ben amagat dins dels arbustos. Mida: 16,50 cm. Pes: 20 gr.

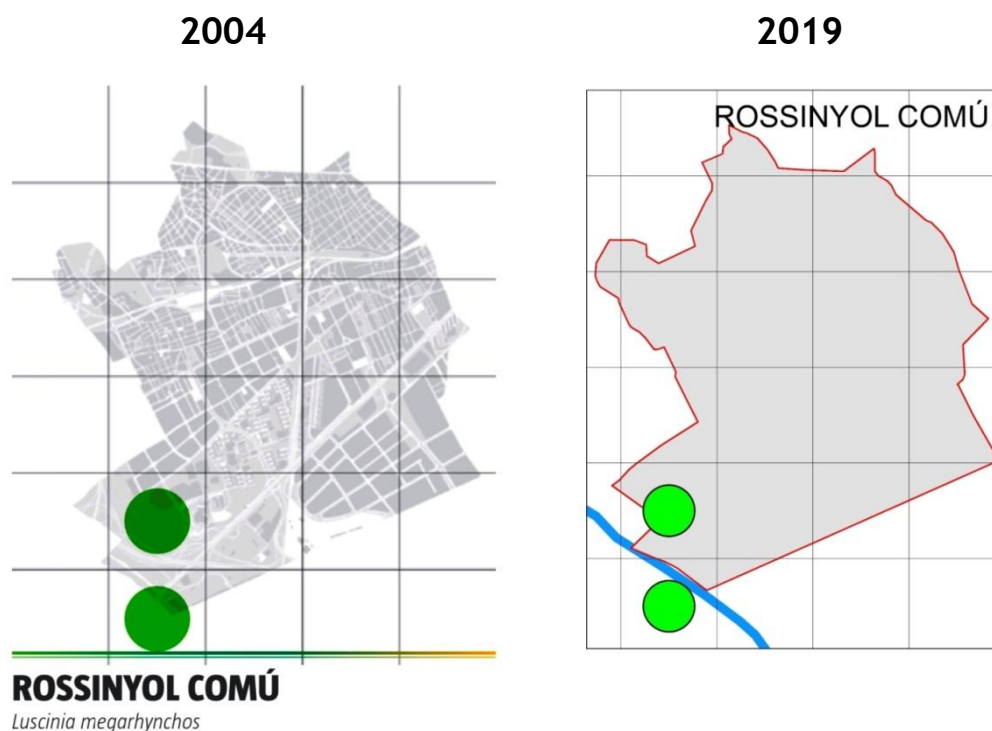
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Nidificant estival a tot el país, defugint només les grans altituds dels Pirineus i Prepirineus.

Hàbitat: Zones forestals obertes, de component càlid, amb abundància i extensions de bardisses, zones obertes conreades amb matollars, tanques arbustives i arbredes fluvials amb molt sotabosc.

Foto 73. Rossinyol (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: Present a 2 quadrícules del municipi (11% del territori), corresponents al riu i a prop de la zona agrícola, que coincideixen amb les mateixes quadrícules del darrer estudi del 2004, fet normal donats els seus requeriments d'hàbitat. Depèn molt de la vegetació arbustiva, esbarzers sobretot, i és per aquest motiu que les seves principals amenaces són la desaparició del sotabosc. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. S'estima una població d'uns 1.784.000-2.598.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

PARDAL COMÚ

Cast.: Gorrión común

Passer domesticus

Característiques de l'espècie: Conegut i familiar ocell de mida petita, però robust, amb una coloració general marró castany. El mascle destaca per la gola negra, les galtes pàl·lides, una coroneta gris plom al cap i el front i la resta del cap de color marró castany fosc. El dors també es de color marró castany tacat de fosc i les parts inferiors blanc brut. La femella i el jove tenen una coloració tota ella més brunenca, amb taques i sense marques destacables. La seva dieta consta bàsicament de llavors i insectes, sobretot a l'època de cria. Mida: 15 cm. Pes: 28 gr.

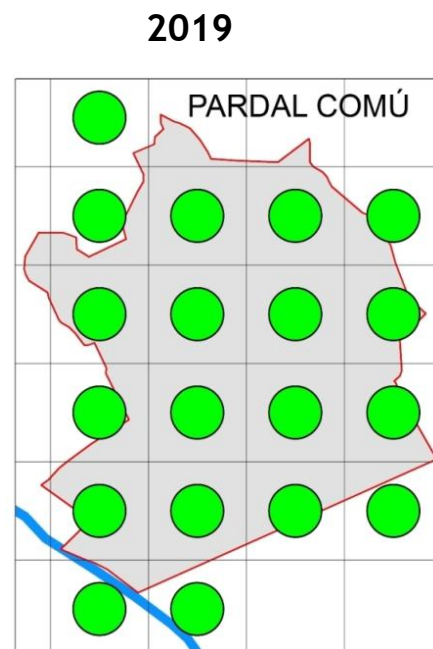
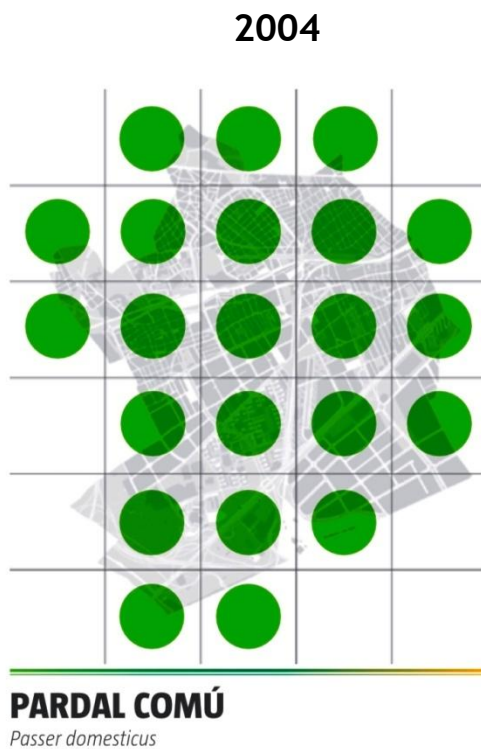
Estat de conservació i fenologia: Proper a l'amenaça (NT). Sedentari comú arreu del territori català, especialment lligat a nuclis urbans.

Hàbitat: Espècie antropòfila, que podem trobar per tant, en hàbitats sempre a prop de l'ésser humà, com pobles i ciutats, espais agrícoles, parcs urbans, zones industrials, etc però mai es troba en zones naturals o deshabitades. Per criar, depèn de trobar forats en edificis, teulades, en arbres grans, etc.

Foto 7. Pardal comú (autor: Artur Degollada)

Distribució i tendència poblacional: Espècie que es troba distribuïda a totes les quadrícules del municipi. Es pot observar tant en parcs urbans, més abundant, com en zones estrictament urbanes, carrers, mercats, places, etc. També a la zona agrícola de Bellvitge i el riu Llobregat. La tendència poblacional nidificant a Catalunya (2002 a 2018), és de descens moderat. A Catalunya s'estima una població de 4.000.000-6.400.000 exemplars adults (2012).

PARDAL XARREC

Cast.: Gorrión molinero

Passer montanus

Característiques de l'espècie: Molt similar però més petit que el seu parent el pardal comú. Es diferencia perquè el pardal xarrec té el cap marró castany viu -sense la coroneta grisa- i una taca negra en forma de gota a la galta blanca. Ambdós sexes, a diferència del seu parent, són d'igual coloració. S'alimenta principalment de llavors, però la seva dieta també inclou insectes i altres invertebrats. És una espècie molt activa i gregària, fa nius en colònies i, de vegades, pot arribar a fer-les mixtes en companyia dels pardals comuns. Mida: 14 cm. Pes: 21 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Resident comú arreu del territori català.

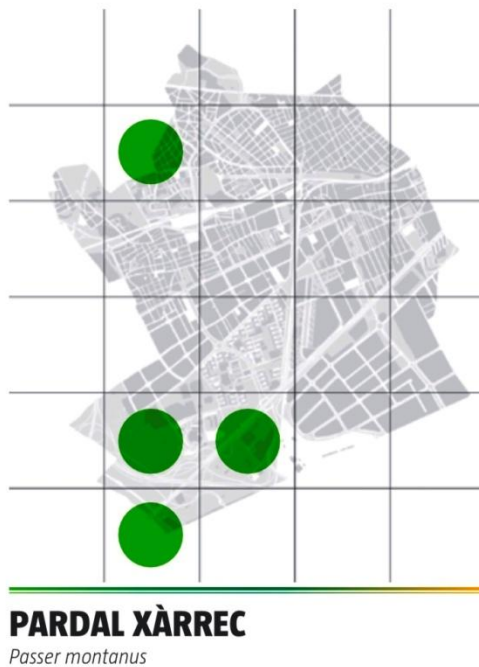
Hàbitat: Se'l pot trobar en ambients agrícoles, però també en altres espais erms oberts i llindars de zones boscoses. També viu a pobles i zones periurbanes, però no està tan lligat a zones humanitzades, ni tan estrictament urbanes com el pardal comú, ja que aquest altre, més gros, li fa la competència i el limita a les ciutats, situació que no succeeix en altres zones del món, on aquest pardal ocupa els interiors de les ciutats, en absència del pardal comú.

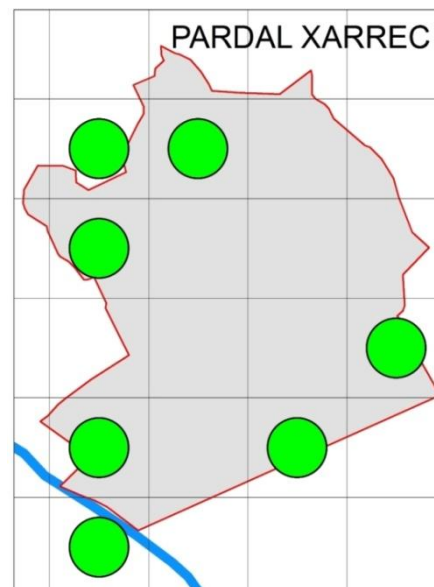
Foto 75. Pardal xarrec (autor: Nrik Kiran)

Distribució i tendència poblacional: Espècie que es troba distribuïda a les zones limítrofes del municipi, repartit en 7 quadrícules (39% del territori) com la zona agrícola, el riu Llobregat, polígons, espais erms i oberts. Ha augmentat lleugerament la seva àrea de distribució un 17% respecte a l'any 2004, on es trobava a 4 quadrícules. La tendència poblacional nidificant a Catalunya és de descens moderat (2002-2018). S'estima una població catalana en el 2012 de 416.000-662.000 exemplars adults.

2004

2019

CUERETA BLANCA VULGAR

Cast.: Lavandera blanca

Motacilla alba

Característiques de l'espècie: Petit ocell de formes allargades i de figura esvelta, amb la cua llarga, que mou sovint amunt i avall quan corre pel terra. Les parts superiors són de color gris platejat amb les plomes de les ales negres. El clatell i la gola són negres i la cara i el front blanc. Les parts inferiors són de color blanc brut. El vol és típicament ondulat. S'alimenta d'insectes i d'altres invertebrats. Mida: 18 cm. Pes: 21 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Sedentari comú arreu de Catalunya.

Hàbitat: Viu preferentment en terrenys molt oberts i amb vegetació baixa. Comú en zones amb cursos d'aigua, parcs urbans, zones de gespa, vores de camins i carreteres. A les ciutats se la veu en camps de gespa, patis escolars i places asfaltades, etc i a vegades forma grans dormidors en arbres urbans.

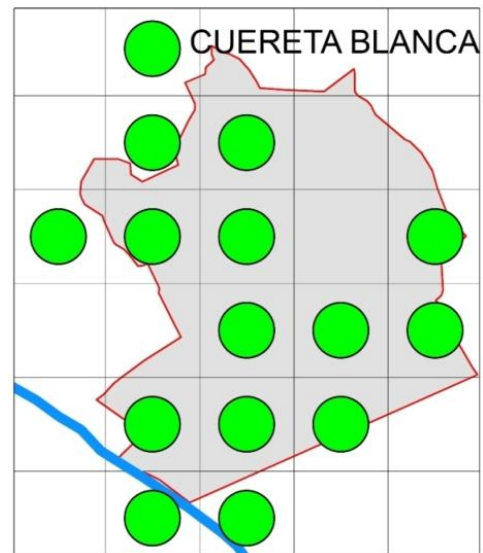
Foto 76. Cuereta blanca (autor: Bengt Nyman)

Distribució i tendència poblacional: Espècie bastant repartida a la ciutat. La podem trobar a 13 quadrícules, que representa un 72% del territori. Ha experimentat un increment positiu del 61%, sobretot dins de la ciutat, ja que a l'anterior estudi només es trobava a la zona agrícola i al parc de Can Buxeres (11% del terme). La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és estable. S'estima una població d'uns 78.200-142.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

2004

2019

CADERNERA

Cast.: Jilguero

Carduelis carduelis

Característiques de l'espècie: Ocell molt acolorit i conegut tant per la seva veu com pel seu aspecte. El cap té una singular taca vermella al front i costats, amb blanc a les galtes i negre a la part superior del cap que li baixa com mitja lluna per ambdós costats. Té un bec rosa pàl·lid, esvelt i molt punxegut. Color del cos marró crema suau, ales negres, amb franges grogues, ben visibles en vol. Menja llavors, especialment les dels cards, i també alguns insectes. Mida: 12,50 cm. Pes: 15 gr.

Estat de conservació i fenologia: Vulnerable (VU). Espècie protegida. Sedentari comú distribuït regularment arreu de Catalunya.

Hàbitat: Es troba en camp obert amb bosquets, arbres aïllats, i vores de bosc i jardins. Al municipi és una espècie present als parcs urbans i a les zones de descampats amb vegetació ruderal, on li atreuen especialment els cards.

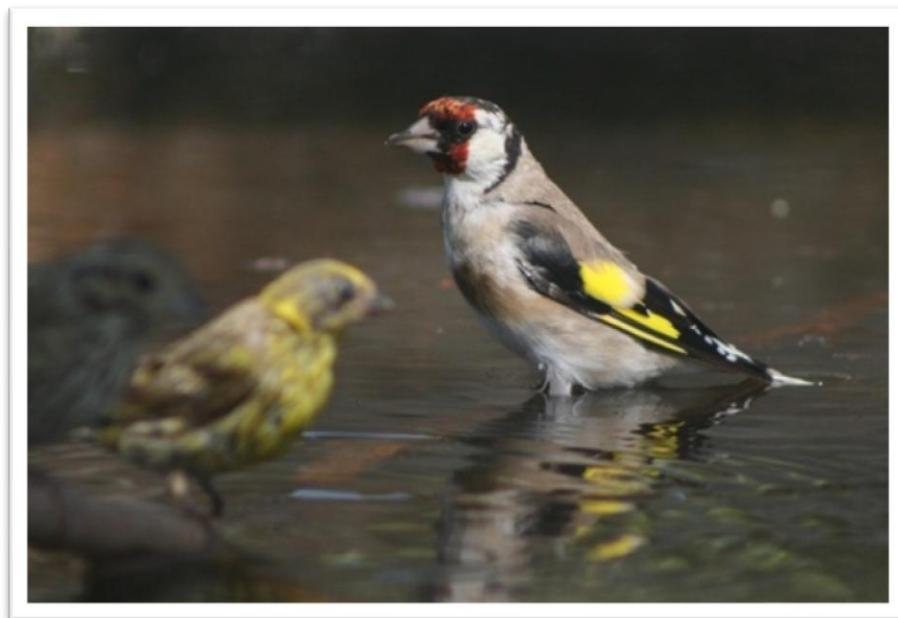
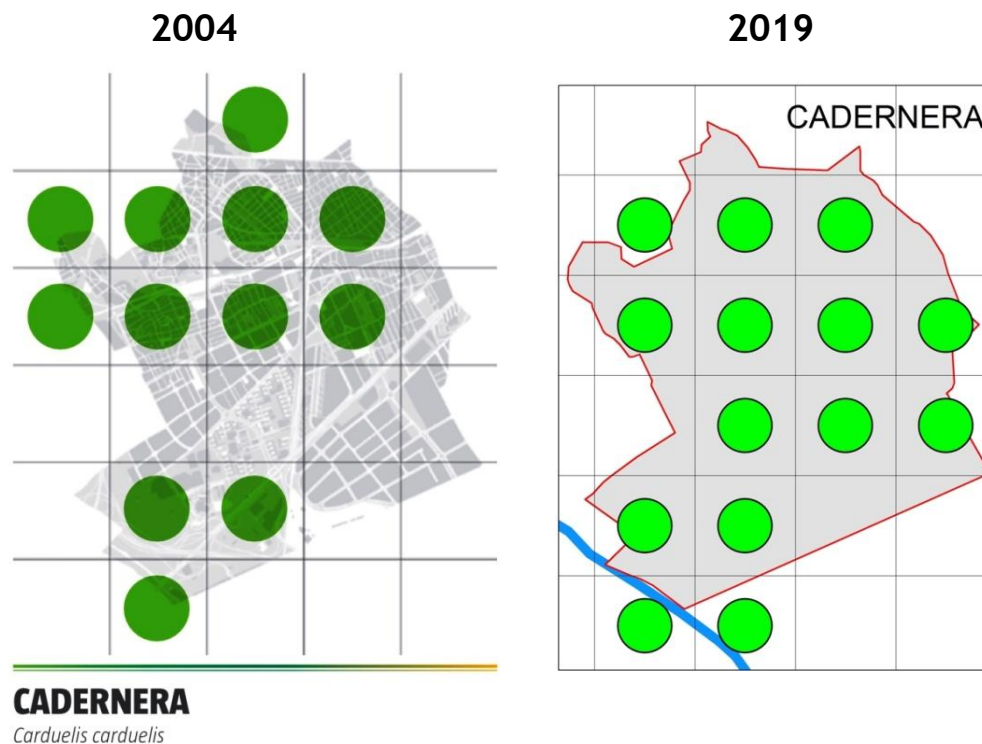

Foto 77. Cadenera (autor: Tomàs Ballesteros)

Distribució i tendència poblacional: Espècie ben distribuïda per tot el municipi, 14 quadrícules (67%), amb una presència més extensa pel territori que a l'any 2004 (9 quadrícules, 48% del municipi). Es troba en parcs, com el de Can Buxeres, petits jardins, però és més abundant en zones obertes amb erms, com la zona agrícola de Bellvitge i el riu Llobregat. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és de descens moderat. S'estima una població de 532.000-842.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

VERDUM

Cast.: Verderón común

Chloris chloris

Característiques de l'espècie: És un fringíl·lid robust, gros i d'aspecte fort, de color general verd oliva groguenc, més apagat i gris en les femelles i joves. A les ales i laterals de la cua, té unes marques característiques de color groc brillant que destaquen al vol. El bec és fort i gruixut, adaptat per a poder extreure sense problemes les llavors més profundes dels gira-sols, cànem i altres plantes. Mida: 14,50 cm. Pes: 26 gr.

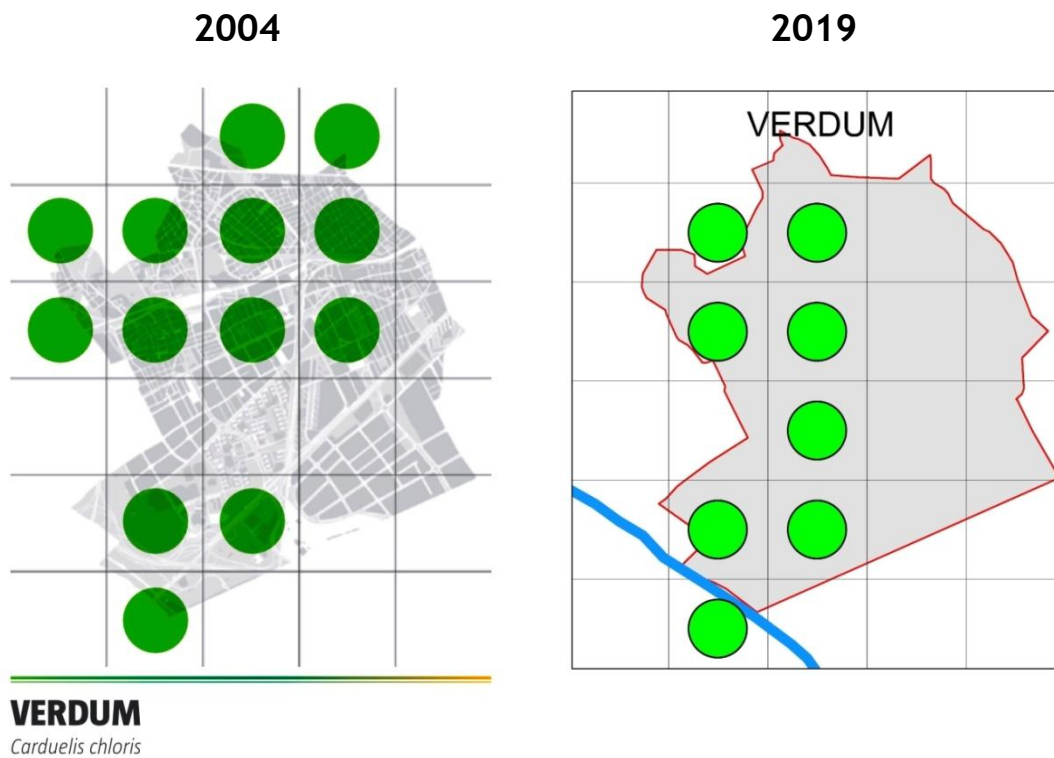
Estat de conservació i fenologia: Vulnerable (VU). Espècie protegida. Sedentari comú arreu del país.

Hàbitat: Viu en zones obertes amb arbres i arbustos dispersos, des de parcs urbans, jardins i avingudes grans, fins a conreus amb alguns arbres o zones d'horts.

Foto 78. Verdum (autor: Tomàs Ballesteros)

Distribució i tendència poblacional: Localitzada en el 44% del municipi (7 quadrícules). Sembla que ha disminuït la seva distribució respecte l'anterior estudi, fet que també passa a la resta de Catalunya. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és de descens moderat. S'estima una població de 254.000-294.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

GAFARRÓ

Cast.: Serín verdecillo

Serinus serinus

Característiques de l'espècie: Petit ocell parent proper del conegut canari, de formes arrodonides, de coloració general groguenca, el mascle té el pit, el cap i el carpó de color groc brillant, mentre que les parts superiors tenen taques fosques. La femella és més apagada i amb més taques. Té el bec curt i gruixut. El cant és allargat, variable i raspant, molt xerraire i característic per a poder determinar l'espècie. La dieta està constituïda bàsicament de llavors d'arbres i arbustos, herbes i altres plantes. Mida: 11 cm. Pes: 12 gr.

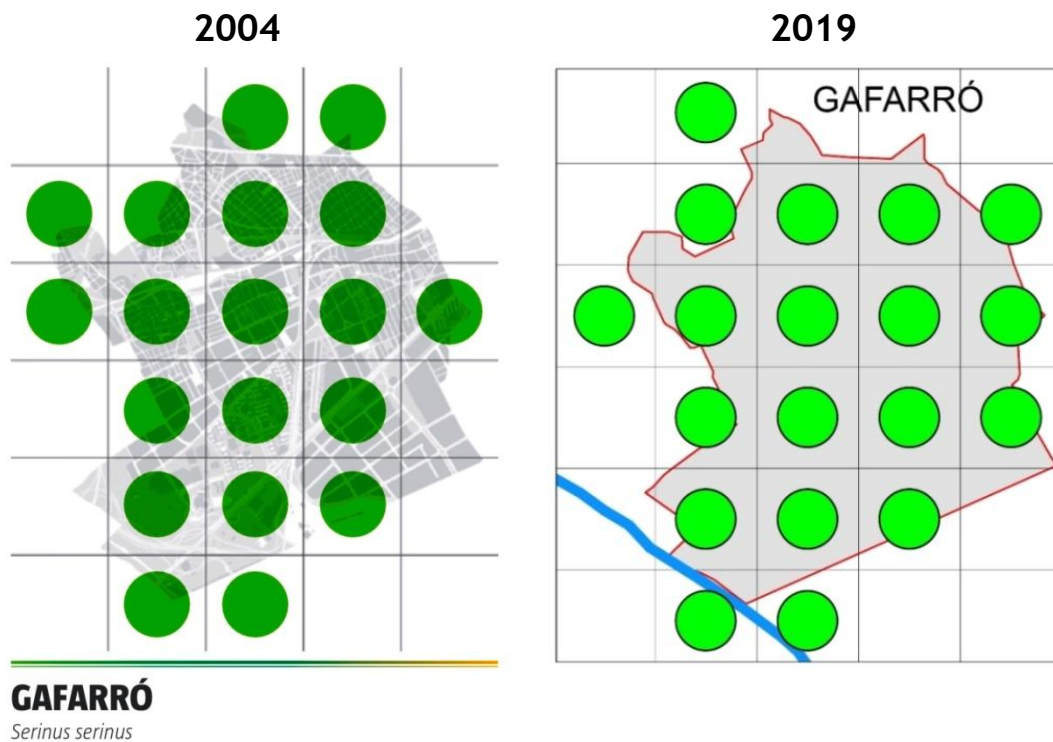
Estat de conservació i fenologia: Proper a l'amenaça (NT). Espècie protegida. Sedentari comú arreu del territori català.

Hàbitat: Es troba en ambients mediterranis, als parcs urbans, vores dels boscos i, en general, a zones obertes amb una bona cobertura herbàcia (per alimentar-se de les seves llavors) i amb presència d'arbres dispersos.

Foto 79. Gafarró (autor: Tomàs Ballesteros)

Distribució i tendència poblacional: Espècie que es troba distribuïda àmpliament per la totalitat del municipi (94%). Es pot observar tant en grans parcs, com en arbres del carrer, arbres aïllats en places, etc i també de forma més abundant a la zona agrícola de Bellvitge i el riu Llobregat. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és de descens moderat. S'estima una població de 1.068.000-1.682.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

GARSA

Cast.: Urraca

Pica pica

Característiques de l'espècie: Conegut còrvid de mida mitjana, cua llarga i ales curtes. Inconfusible per la seva coloració blanc i negra. Té l'espatlla, el pit i la zona cloacal negra. El dessota i la base de les ales és de color blanc. És un ocell molt adaptable i xerraire, cridaner quan es defensa o sent perill i silenciós quan cerca les seves preses. La seva dieta és molt variada i inclou des d'insectes, petits ocells i mamífers fins a baies, fruites i carronya. Mida: 45 cm. Pes: 200 - 230 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Resident comú per tot el territori català.

Hàbitat: Espècie molt adaptable, es troba en una gran varietat d'ambients, evitant els boscos massa densos. Freqüenta les zones agrícoles amb arbredes, llandars de boscos, parcs urbans, zones urbanitzades, etc. Fa unes dècades, no es trobava a les ciutats, però poc a poc es va endinsar a la ciutat i es va adaptar a viure-hi. Ara és un ocell molt comú.

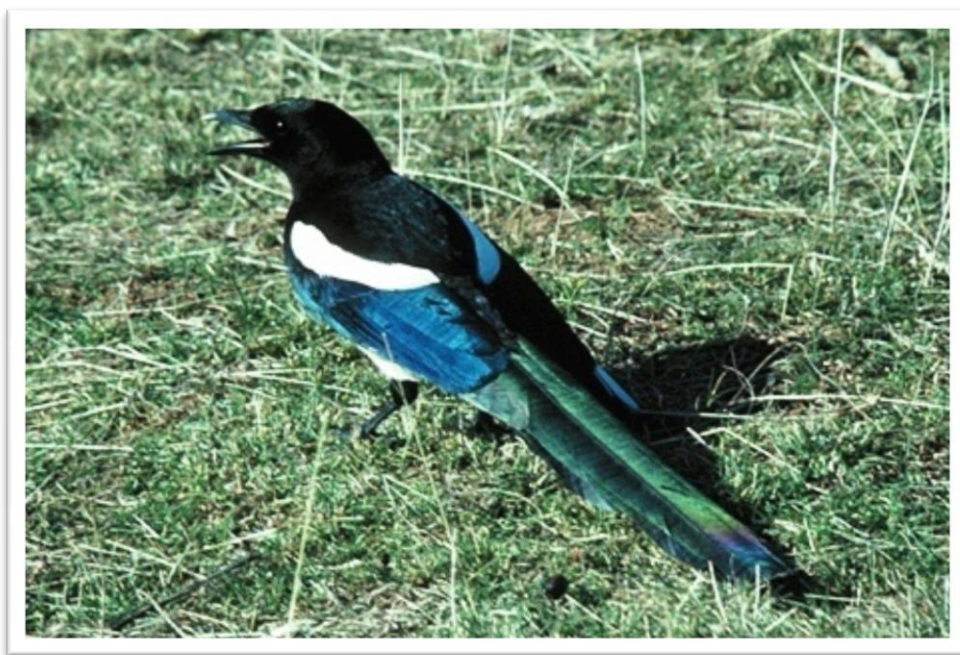
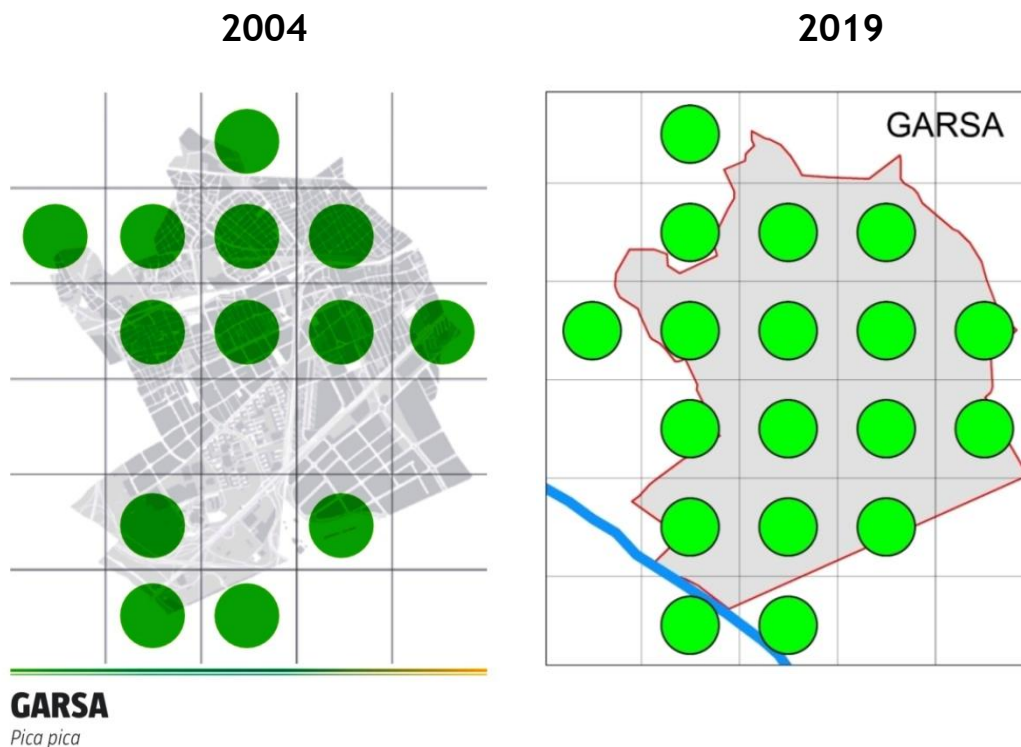

Foto 80. Garsa (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: Espècie ben distribuïda arreu de la ciutat, especialment als grans parcs i zones ben arbrades del municipi, però també sobrevolant els casc urbà, polígons, etc. Es troba gairebé a totes les quadrícules (89% de la ciutat) amb un increment positiu del 28% respecte l'estudi realitzat el 2004. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és de descens moderat. S'estima una població de 206.000-286.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

FAISÀ

Cast.: Faisán común

Phasianus colchicus

Característiques de l'espècie: Espècie molt coneguda i no confusible amb cap altre. El mascle és molt acolorit, amb tot el cos de color castany daurat, amb taques fosques en forma d'escata. Té el cap verd lluent i unes carúncules (com la cresta dels galls) vermelles a la part facial. En algunes races o varietats, els mascles tenen un collar blanc entre el cap verd i el cos marró. La femella és tota ella marronosa, amb taques fosques, sense cap altre color com els mascles. Ambdós sexes tenen característicament la cua molt llarga. Malgrat els seus colors, sovint no es veuen ja que s'amaguen entre arbustos. Se'ls pot identificar llavors per un crit com atrompetat però ronc i allargat. Menja llavors, gra, i també insectes i altres invertebrats. Mida: 55-90 cm. Pes: 900-1200 gr.

Estat de conservació i fenologia: Espècie introduïda, des d'antic, període Romà o medieval i fins l'actualitat, amb finalitats cinegètiques. Sedentari comú en gran part de Catalunya.

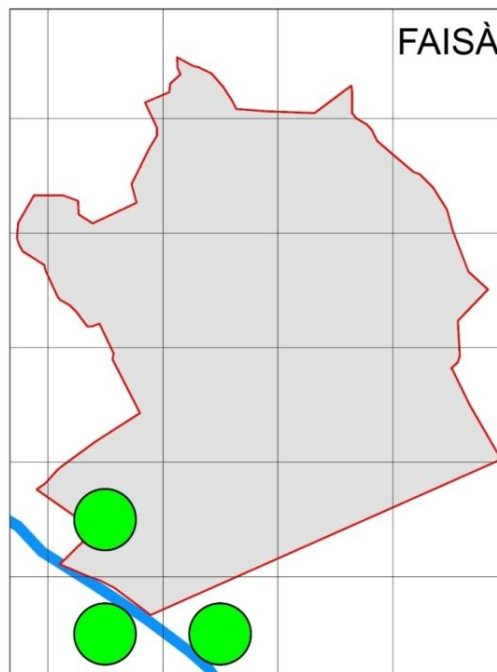
Hàbitat: Espècie d'espais oberts, conreus, erms, etc però amb arbres i arbustos dispersos. Es refugia en esbarzers i arbustos i a la zona d'estudi, en zones de canyar.

Foto 81. Faisà (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: El faisà és localitza únicament a la zona del riu Llobregat, 3 quadrícules. És una espècie nova per al municipi, que es veu aproximadament des de l'any 2011 i no es va detectar a l'anterior estudi (2004). La seva presència prové de l'expansió d'aquesta espècie per les zones naturals del delta del Llobregat, on és prou abundant i en origen d'alliberaments cinegètics. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, està classificada com d'incerta. S'estima una població catalana d'uns 800-1.600 exemplars adults (2012).

2019

COTORRA DE KRAMER

Cast.: Cotorra de Kramer

Psittacula krameri

Característiques de l'espècie: Lloro una mica més gran que la més coneguda Cotorreta de pit gris. El plomatge és d'un color verd lluent. La cua també és molt més llarga i prima. El mascle té la gola negra que segueix amb un prim collar encerclant el coll. La femella és tota verda, sense el collar. El bec és de color vermell. Fa crits vocals i molt aguts. Viu solitària o en parelles. Menja plantes, fruits, pinyes de xiprer, etc. Mida: 40 cm. Pes: 120 g.

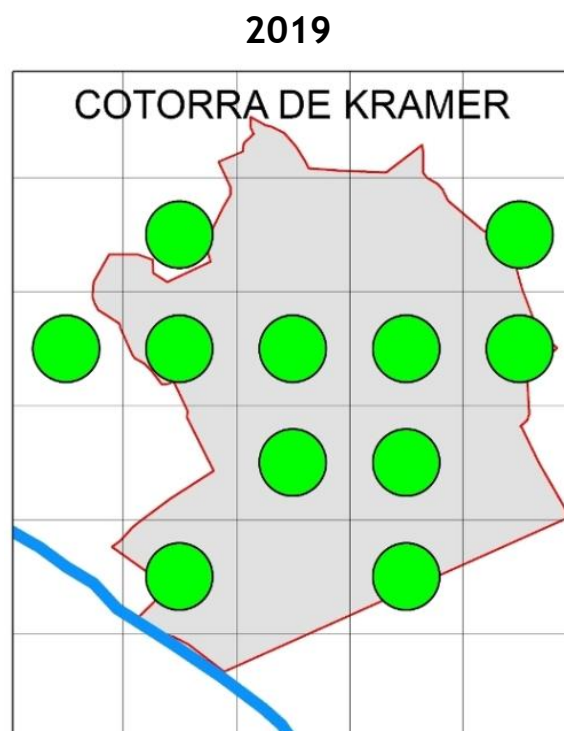
Estat de conservació i fenologia: Espècie introduïda (Categoria C1). Resident localitzat en alguns nuclis urbans de Catalunya.

Hàbitat: El seu hàbitat d'origen són els boscos oberts i zones conreades, en zones tropicals. A les ciutats viu sobretot en grans parcs, jardins urbans i avingudes arbrades. Sembla força associada a les formacions de Plàtan, arbres als quals fa niu dins dels seus forats. Competeix amb les espècies autòctones, pel menjar i sobretot per l'ocupació de forats on niar, a vegades fent fora a altres espècies autòctones (ratpenats per exemple).

Foto 82. Cotorra de Kramer (autor: Artur Degollada)

Distribució i tendència poblacional: És una espècie exòtica invasora, originària de la Índia i Àfrica central. Ara viu també a moltes ciutats del món, escapada o alliberada expressament. Les primeres observacions d'aquesta espècie daten de finals dels anys 70. Al municipi, se l'ha detectat sovint en 10 quadrícules (56% del territori) tot i que donats els seus llargs desplaçaments, segurament se li pot observar en qualsevol punt de la ciutat. És una espècie nova nidificant per aquest catàleg, tot i que ja s'havia detectat a l'estudi anterior (2004). La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment fort. S'estima una població d'uns 180-300 exemplars adults a Catalunya (2012).

COTORRETA DE PIT GRIS

Cast.: Cotorra argentina

Myiopsitta monachus

Característiques de l'espècie: Típic lloro mitjà/petit, de color general verd, amb tonalitats grises. Com indica el seu nom, té el pit i també el front i la gola grisos. El bec és gruixut i de color crema i les plomes primàries de les ales d'un color verd blavós fosc característic. La cua és allargada. Espècie molt cridanera, se la sent molt sovint, volant, als nius, etc. Normalment viu en grups grans. Menja fruits (dàtils sobretot), pinyes de xiprer, gespa i altres vegetals, pa, etc. Darrerament s'ha adaptat a menjar productes dels horts. Mida: 29 cm. Pes: 135 g.

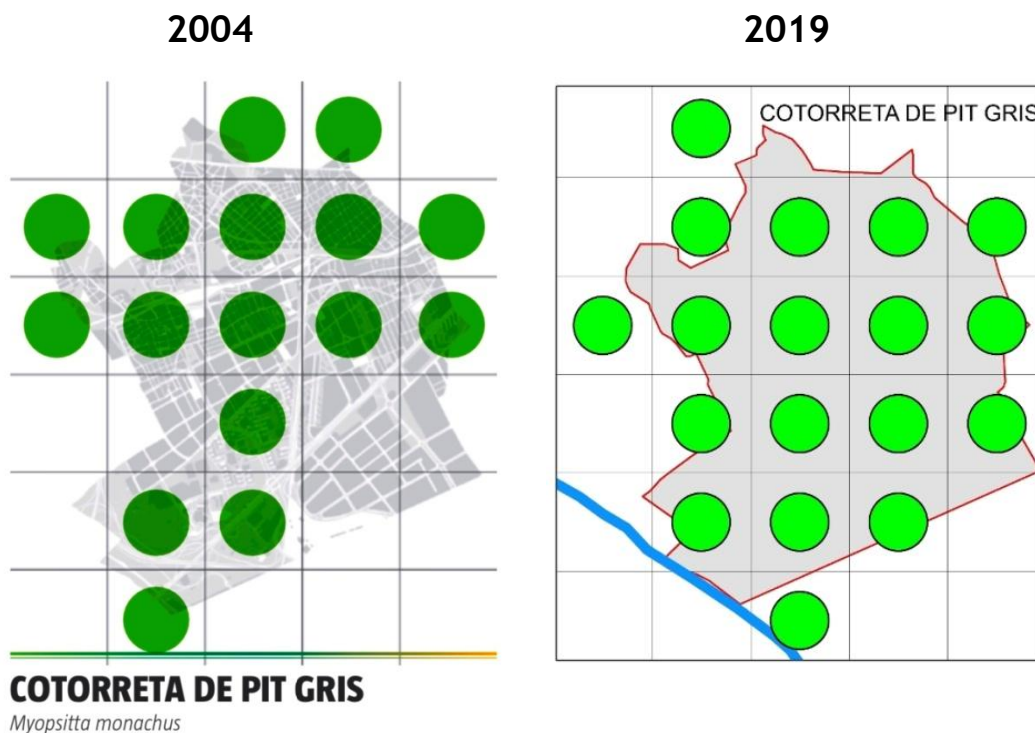
Estat de conservació i fenologia: Espècie introduïda (Categoria C1). Resident localment comú a Catalunya.

Hàbitat: Originàriament ocupa sabanes seques i boscos oberts subtropicals a Sud-Amèrica, però a casa nostra s'ha adaptat a viure en parcs, jardins, avingudes arbrades i zones agrícoles. Construeix grans nius comunitaris, amb galeries internes, amb branques que talla dels arbres, preferentment a palmeres, alts pins, eucaliptus, i plàtans. A vegades també en antenes de Tv i telèfon. El pes d'aquests nius pot fer caure branques grosses, antenes, etc i són un element perillós a la ciutat.

Foto 83. Cotorreta de pit gris (autor: Ignasi Torre)

Distribució i tendència poblacional: Està considerada una espècie exòtica invasora i es comporta com a plaga, ja que afecta negativament als arbres, al cultius, i fa competència per l'hàbitat i l'aliment a les espècies autòctones. Es va començar a veure a la ciutat a mitjans dels anys 70. La seva població al municipi ha crescut en els darrers anys, ocupant la totalitat de quadrícules. La seva població es duplica cada 8-9 anys, un fet constatat a tota Catalunya. En un cens efectuat al 2015 a la ciutat de l'Hospitalet es va estimar una població de 830 individus, aquesta quantitat està calculada a partir de l'observació de 546 cambres de niu de cotorres. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. S'estima una població d'uns 3.000-7.000 exemplars adults a Catalunya (2012).

BEC DE CORALL SENEGALÈS

Cast.: Estrilda común

Estrilda astrild

Característiques de l'espècie: Diminut ocell nerviós i molt mogut, que acostuma anar en petits grups. Són de color gris brut, més o menys uniforme, amb febles ratlles zebreades per tot el cos i amb una màscara de color rogenc a l'ull i el bec de color vermell brillant intens. El ventre és de color rosat, més marcat durant l'època de cria.

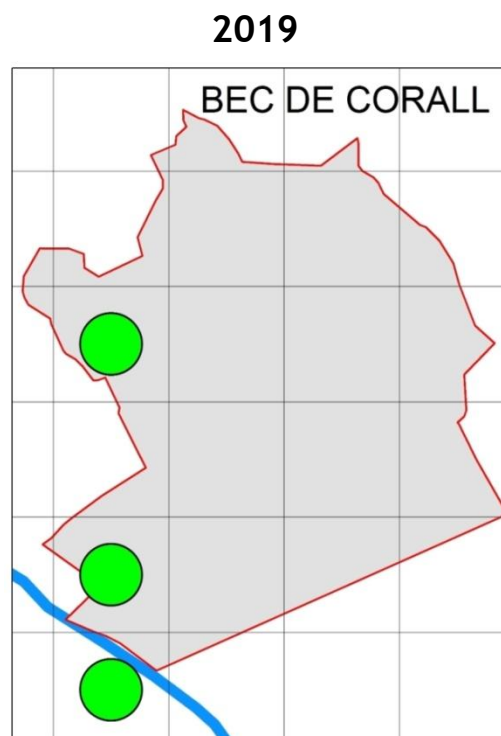
Estat de conservació i fenologia: Espècie introduïda (Categoria C1). Sedentari introduït, procedent de captivitat, que manté petites poblacions naturals de forma molt localitzada en algunes comarques (Baix Llobregat, Barcelonès, Vallès Oriental).

Hàbitat: Es pot trobar en hàbitats variats, generalment vores de rius i matollars de zones agrícoles i periurbanes.

Foto 84. Bec de corall senegalès (autor: André Simons)

Distribució i tendència poblacional: Originari de l'Àfrica tropical, al nostre país se li considera una espècie exòtica invasora. Al municipi, s'observa des del 2004 bàsicament al tram del riu Llobregat i a la zona agrícola adjacent, però darrerament també se li pot observar en altres zones i espais verds (3 quadrícules), com per exemple el Parc de Can Buxeres, a les seves zones d'horts i a les zones de canyes a prop de les vies del tren. La tendència poblacional a Catalunya, de la població nidificant durant el període 2002 a 2018, és d'augment moderat. S'estima una població de 200-600 exemplars adults a Catalunya (2012).

ELS MAMÍFERS

ERIÇÓ FOSC

Cast.: Erizo común

Erinaceus europaeus

Característiques de l'espècie: Petit mamífer insectívor d'aspecte massís i arrodonit. El cos està recobert per pues d'un mm de gruix i 2-2.5 cm de llargada, excepte el ventre, d'una coloració clara i un parell de bandes més fosques, que li donen aquest to fosc uniforme. Les potes són curtes amb cinc dits acabats amb ungles. Els mascles es diferencien de les femelles per que són més grans i tenen el ventre d'una coloració que va del bru al marró groguenc, mentre que el de les femelles és de color cendra. Es tracta d'un animal solitari que fa vida nocturna, durant el dia resta amagat en algun cau fet entre la fullaraca. S'alimenta principalment d'invertebrats (cucs de terra, cargols, escarabats, erugues), encara que també incorpora a la dieta fruita (baies, aglans), amfibis (granotes), rèptils (serps), micromamífers (ratolins) i carronya. En el cas de l'Hospitalet sovint aprofita el menjar que se li dona als gats. Les femelles poden tenir dues ventrades en un mateix any. La gestació dura unes 5 setmanes on neixen de 1-7 cries sense pèl, amb pues blanques i toves, pesen 12-25 gr. Als 12-18 dies obren els ulls, la lactància dura de 35-40 dies i als 10 mesos arriben a la maduresa sexual. No viuen més de 4-8 anys. Pes. 400-1.200 gr. Mida : 25-30 cm.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Es considera no amenaçada a Catalunya i amb risc menor a Espanya. L'època de reproducció comença a l'abril i finalitza a l'agost. Quan arriba el fred pot arribar a hibernar fins la primavera següent (octubre - març)

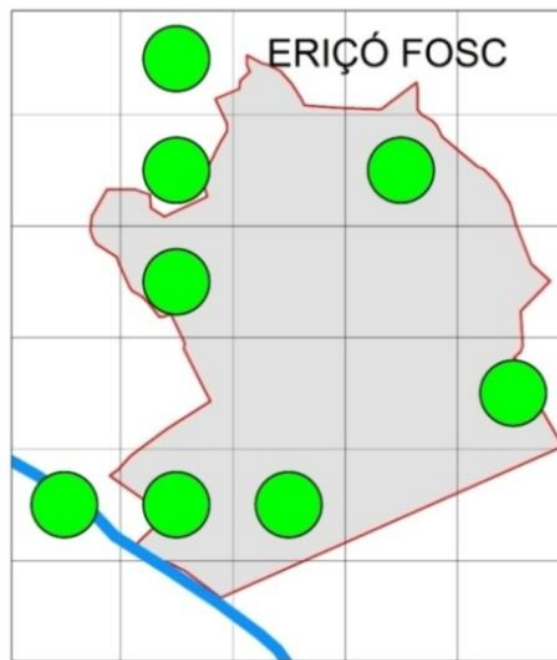
Hàbitat: El podem trobar en tota mena de boscos de coníferes com caducifolis, especialment en espais una mica oberts i vores de boscos. També és força comú en àrees urbanes com parcs i jardins, així com en tota mena de conreus.

Foto 8. Eriçó fosc (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: Al municipi de l'Hospitalet l'hem trobat a la zona agrícola de la Marina i al Parc de Can Buxeres i els seus voltants. S'han trobat exemplars atropellats fora dels nuclis principals. A Catalunya està àmpliament distribuït, exceptuant les zones més àrides de la Plana de Lleida. L'eriçó fosc habita l'Europa occidental des de la conca mediterrània fins l'Adriàtic.

2019

MUSARANYA VULGAR

Cast.: Musaraña común

Crocidura russula

Característiques de l'espècie: Petit mamífer insectívor de pelatge brunenc per sobre i gris clar per sota. A l'hivern la coloració pot variar a una tonalitat més fosca. Les orelles són grans i sobresurten entre el pelatge. Cua llarga i musell punxegut molt característic. També són típics els ulls molt més petits que no pas els ratolins. És una espècie molt agressiva i voraç, que mostra activitat diürna i nocturna durant tot l'any. Les femelles que estan criant surten amb les cries en fila india, on el primer fill se li agafa a la mare per la cua d'aquesta i el segon fill al seu germà. A diferència dels rosegadors, s'alimenta d'invertebrats (cucs de terra, insectes) i a vegades de petites sargantanes o dragons. Les musaranyes vulgars són molt prolífiques; poden tenir fins a quatre ventrades al llarg de la seva vida, de fins a 2-7 cries cada una. La esperança de vida és d'uns 18 mesos. Mida: 75- 40 mm. Pes: 7-13 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie no protegida. Es considera no amenaçada a Catalunya i amb risc menor a Espanya. Es reproduïx de febrer a juliol. No hiberna.

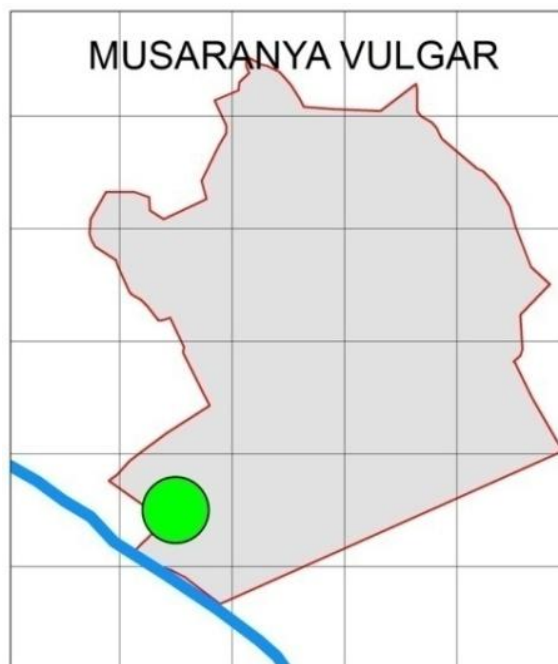
Hàbitat: És una espècie generalista, prefereix ambients mediterranis, oberts amb un bon recobriment arbustiu, on assoleix la seva densitat màxima. Presenta una dinàmica poblacional molt estable, amb mínims estivals i màxims hivernals.

Dibuix 2. *Musaranya vulgar* (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: Localitzada a la zona agrícola de Bellvitge. A Catalunya, es tracta d'un dels sorícids més abundants i àmpliament distribuït. Es troba per l'Europa occidental i pel Nord d'Àfrica.

2019

GUINEU

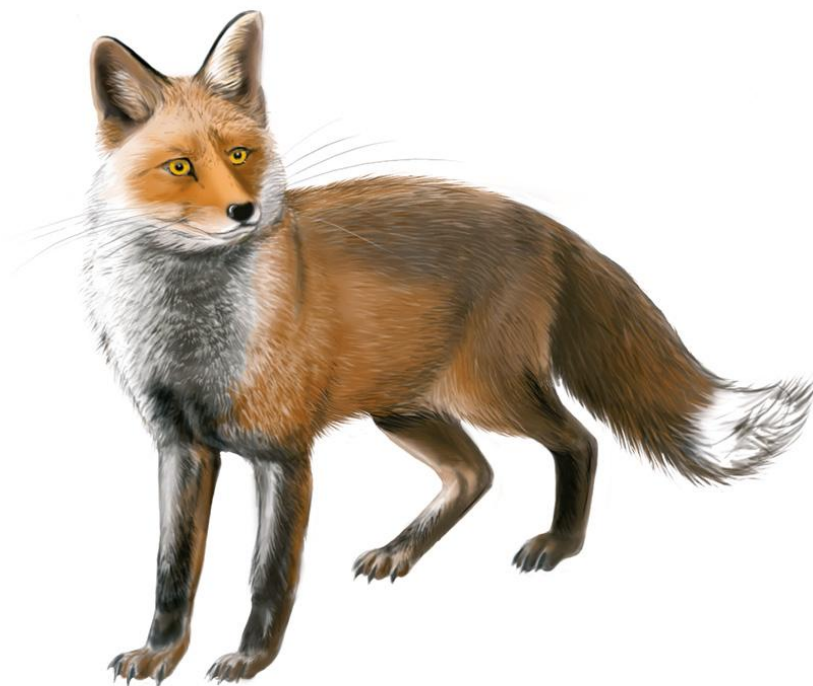
Cast.: Zorro

Vulpes vulpes

Característiques de l'espècie: El seu cap és de forma allargada amb un musell punxegut, les orelles són grans i triangulars. La cua és allargada i molt poblada, acabant amb una punta blanca. El pelatge presenta un color vermellós, amb el ventre blanc, i les puntes de les orelles i les potes de color negre. És un animal carnívor, encara que es comporta com a un veritable omnívor, alimentant-se de qualsevol resta orgànica. El seu zel es dona entre desembre i febrer. El període de gestació és de 52-53 dies, generalment fins al març o abril. El nombre de cadells per ventrada és de 3-8 amb un màxim de 12. La mitjana de vida és d'entre 2-5 anys. Mida cos: 45-90 cm. Pes: 2,2-14 kg.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie no protegida. Les seves poblacions no es troben amenaçades.

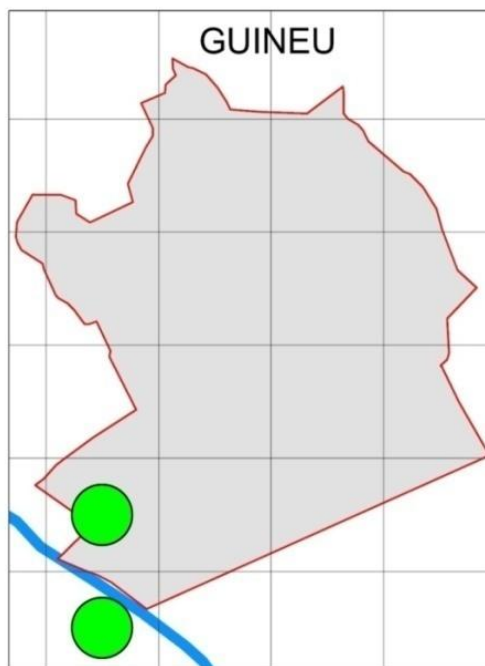
Hàbitat: Espècie ubiqüista i oportunista, que s'adapta a una gran diversitat d'ambients, des de praderies i sotabosc fins a boscos, passant per zones humanitzades.

Dibuix 3. Guineu (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: La guineu no ha estat detectada en el present estudi, però no es descarta la seva presència ocasional. Durant l'agost de 2016 es va trobar, al tram de riu Llobregat Hospitalenc un cau, possiblement, de guineu amb indicis de ser ocupat durant aquell mateix any. Al febrer i l'abril de 2017 s'observa un exemplar al riu Llobregat a l'alçada del pont Nelson Mandela (Prat del Llobregat). A la zona deltaica es va poder comprovar la reproducció a partir de la dècada del 2000 on ja es reproduïx a la zona de Can Comas. A les zones protegides del delta es comprova la reproducció de la guineu al 2005 i el 2009, aquest fet sembla indicar que nous individus poden arribar al delta seguint els corredors naturals com ara el riu i les rieres de Canyars i de Sant Climent. Actualment és una espècie que es reproduïx regularment a la zona del Delta.

2019

MOSTELA

Cast.: Comadreja

Mustela nivalis

Característiques de l'espècie: Mustèlid generalista d'inconfusible cos molt allargat amb la cua i les potes molt curtes. Els mascles són bastant més grans que les femelles. Les parts superiors són de color castany brillant i les inferiors blanques. No es pot confondre amb altres mustèlids a causa de la seva petita mida. És un carnívor implacable i incansable, alimentant-se de petits mamífers, invertebrats, rèptils, ous, etc. Les femelles poden reproduir-se més d'un cop l'any (cinc cries). El període de gestació dura 35-37 dies, les cries són deslletades al cap de 24 dies i arriben a la maduresa sexual als 4 mesos. Mida: 37-51 cm. Pes: 145-215 gr.

Estat de conservació i fenologia: Espècie protegida. Recentment ha estat avaluada com a vulnerable i, per tant, amb un nivell d'amenaça, a Catalunya, mentre que es considera amb preocupació menor a Espanya.

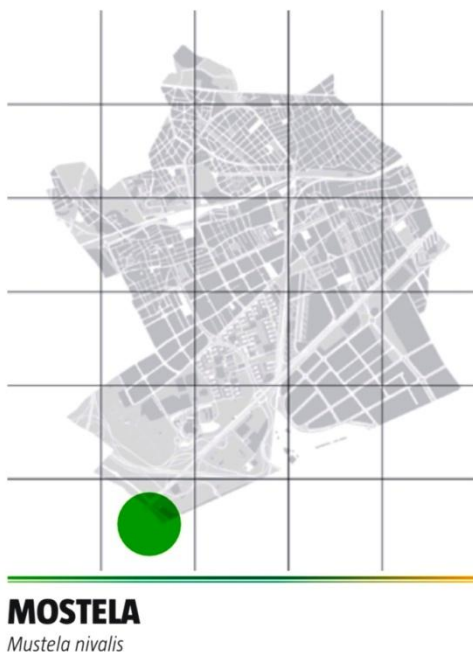
Hàbitat: És una espècie generalista que viu a tota mena d'hàbitats, boscos, màquies, garrigues, camps de conreu, prats. Encara que té predilecció per les zones humides i els indrets amb abundància de petits mamífers. No defuig la proximitat dels habitatges humans.

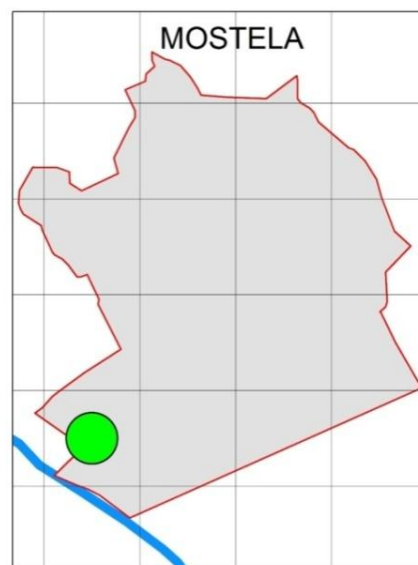
Dibuix 4. *Mustela* (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: Espècie força escassa al municipi, localitzada a la zona del riu Llobregat. Durant aquest treball es va poder localitzar una femta fresca d'aquesta espècie a la riba del riu. A Catalunya és una espècie que està en franca regressió. Aquesta disminució pot estar deguda pel procés d'aforestació que esta succeint al territori i possiblement pel canvi climàtic. A la zona del delta està en regressió i, sens dubte, li pot afectar les diferents campanyes de desratització que es realitzen al municipi. Es distribueix per tota Euràsia i Nord d'Amèrica.

2004

2019

VISÓ AMERICÀ

Cast.:Visón americano

Neovison vison

Característiques de l'espècie: És un mamífer carnívor d'orelles curtes i petites, amb un cap ample. Les seves potes són curtes i amples. Pel que fa al seu pelatge és d'una coloració bruna, en el seu dors compta amb una ratlla fosca. Presenta una taca blanca al musell de la mandíbula inferior. A diferència de la llúdriga, el visó americà, és una espècie més terrestre, encara que està molt ben adaptada a moure's en el medi aquàtic amb membranes interdigitals als peus i molta agilitat per capbussar-se. Les femelles donen a llum una ventrada d'entre 2 i 10 cries (5 de mitjana) una vegada a l'any després d'una gestació que dura entre 40 i 80 dies. La seva dieta és molt variada i per això, pot ésser un competidor d'altres depredadors autòctons, com ara la llúdriga i el turó comú. Pes: 0.5-1.5 kg. Mida cos: 30-44 cm.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie exòtica invasora i no protegida. Actualment hi ha campanyes de eradicació per tal de controlar les seves poblacions.

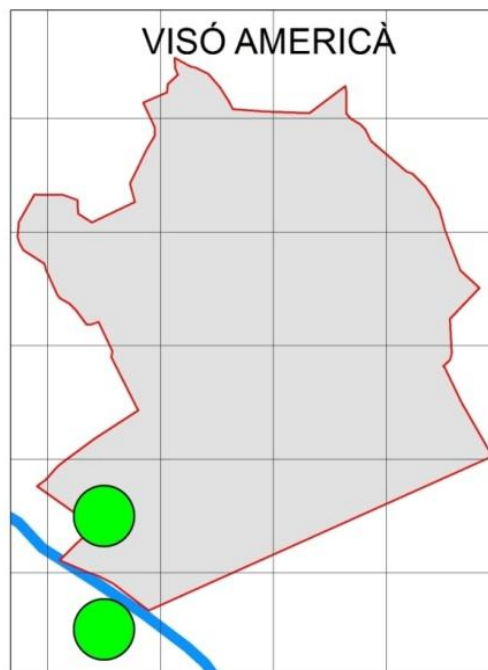
Hàbitat: Viu en ambients humits com cursos i masses d'aigua amb suficient cobertura vegetal per als seus caus. Es troba des de les capçaleres dels rius fins al nivell del mar i pot colonitzar rius força degradats i contaminats.

Foto 86. Visó americà (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: Malgrat no l'hem detectat en el present estudi, ens consta, que hi ha moviment d'exemplars entre la serralada litoral i el delta del Llobregat, aprofitant les ribes del riu a modus de corredor biològic. L'any 2004 es va detectar, un exemplar, al municipi de Pallejà per primer cop i al Delta del Llobregat l'any 2003 i més tard el 2011, probablement es tracti d'exemplars aïllats en dispersió. Actualment, a la zona deltaica no hi ha més indicis de la seva presència. El visó americà és un mustèlid originari d'Amèrica del Nord, introduït a quasi tot Europa. L'origen d'aquesta espècie a Catalunya és accidental i es remunta a la dècada dels vuitanta, quan s'escaparen exemplars de les granges pelleteres situades a la comarca d'Osona, on s'establiren al Montseny i d'allà s'expandiren ràpidament.

2019

TOIXÓ

Cast.:Tejón común

Meles meles

Característiques de l'espècie: És un dels mustèlids més grans. És un animal robust amb el cap triangular i el coll curt. Les orelles i els seus ulls són petites. El musell és allargat, i el sol usar per remenar el terra. El cap presenta una coloració característica amb unes bandes blanques i fosques en forma longitudinal. Les parts inferiors com les potes són negres. La pell és gruixuda, i es troba coberta d'un pelatge de coloració grisa. És estrictament nocturn, durant el dia resta amagat en la seva teixonera. La seva dieta és molt variada: tota mena de fruits, arrels, tubercles, cucs de terra, grans coleòpters, catxaps, mel, micromamífers, amfibis i rèptils. Es poden aparellar durant tot l'any, encara que el zel se sol produir entre març i agost. La durada de la gestació és d'uns 65 dies, i el nombre de cries varia entre dos i tres. Mida cos: 65-100 cm. Pes: 10-16 kg.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Es considera espècie no amenaçada a Catalunya i amb risc menor a Espanya.

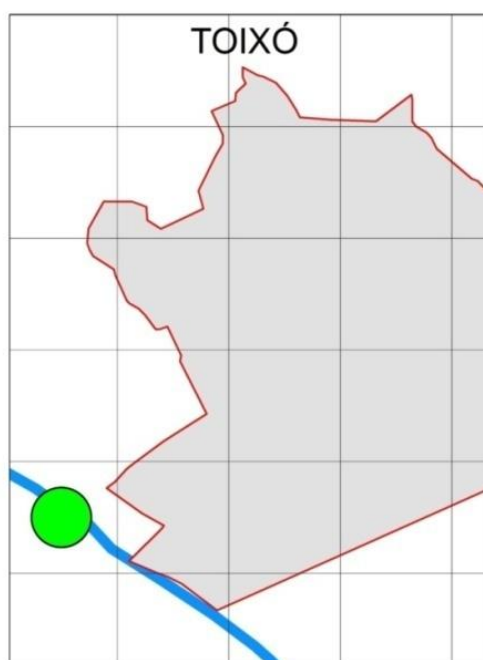
Hàbitat: Habita boscos mixtos i caducifolis, defuig els espais oberts com pastures i cultius. Els ambients més favorables per a l'espècie són els mosaics de boscos i conreus.

Dibuix 5. Toixó (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: No se l'ha trobat dins del terme municipal de l'Hospitalet, però si en espais molt propers, concretament a pocs centenars de metres al riu Llobregat, ja dins del municipi de Cornellà. També es va detectar un altre exemplar atropellat el 2018 a Sant Boi de Llobregat.

2019

LLÚDRIGA

Cast.: Nutria

Lutra lutra

Característiques de l'espècie: És un mustèlid aquàtic de cos gran, i de forma lleugerament aplanada. Les seves potes són curtes i els seus dits tenen membranes interdigitals. El pèl és espès i impermeable. Per la part inferior del ventre és de coloració grisa, a excepció de la gola en la qual la seva tonalitat és blanca. La seva esquena és d'una coloració bruna enfosquida, en canvi en les extremitats la tonalitat és més intensa. S'alimenta de peixos (anguiles, carpes, barbs), ocells, insectes, granotes, serps i crancs de riu, fins i tot petits mamífers. Necessita viure en aigües netes, poc contaminades. Tenen territoris molt extensos de 10-40 km de riu. Quan tenen aproximadament dos anys d'edat ja es poden reproduir. El període de gestació és d'uns dos mesos i pareixen dos o tres petits. Pot arribar als 8-15 anys. Mida cap i cos: 25-60 cm. Mida total: 150 cm. Pes: 5-10 kg.

Estat de conservació i fenologia: Propera a l'amenaça (NT). Espècie protegida. A partir del 1995 fins al 2001, al nord-est de Girona es van reintroduir exemplars procedents d'Astúries, Extremadura i Portugal, arribant ha establir-se una població estable que s'està expandint i probablement es tractin dels exemplars que es veuen al riu Llobregat i Besos.

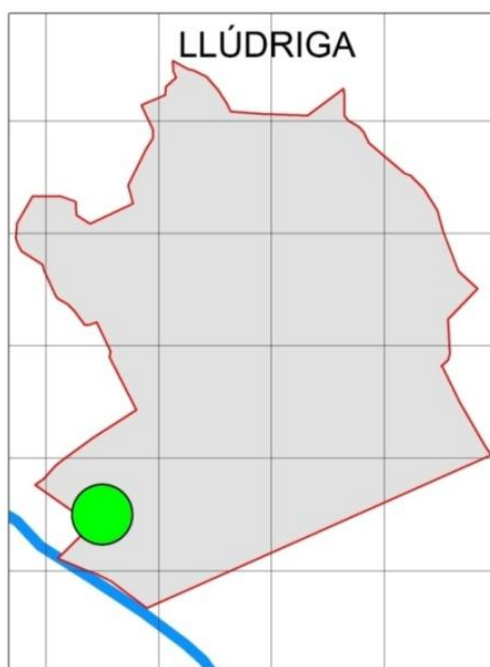
Hàbitat: El seu hàbitat preferiblement es troba a les vores dels rius envoltades per boscos, i vegetació, principalment en les aigües cristal·lines amb fons pedregosos. També el trobem en llacs, estanys, zones humides i, fins i tot, en el mar.

Dibuix 6. Llúdriga (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: Durant el treball de camp i mitjançant càmeres de foto trampeig es va poder obtenir una imatge el dia 13 de maig de 2019 d'un exemplar de llúdriga adult a la vora del riu Llobregat dins del terme de l'Hospitalet. A més a més, es tenia constància de diferents petjades d'aquesta espècie a la zona de la desembocadura del Delta del Llobregat (Cal Tet) durant el mes de febrer de 2019. Per una altra banda, el 5/08/2014 es va observar un exemplar a plena llum del dia al riu, al municipi de Cornellà davant del RCD Espanyol. Les darreres dades de presència de llúdriga al delta del Llobregat són de l'any 1954, on es va abatre a la llacuna de la Ricarda l'últim exemplar. De la mateixa època, hi ha citacions d'individus observats als estanys del Remolar i la Murtra. A Catalunya, la llúdriga ha experimentat un augment espectacular. Aquesta millora poblacional és deguda a la qualitat de les aigües continentals que han millorat molt en els darrers anys, fet atribuïble a la instal·lació de depuradores i a la disminució d'abocaments tòxics.

2019

PORC SENGLAR

Cast.:Jabalí

Sus scrofa

Característiques de l'espècie: Mamífer robust de mida gran. La coloració del pelatge pot anar del negre fins el gris fosc, passant pels tons marrons i rogencs. les potes són curtes i fortes. Les potes posteriors són més baixes que les davanteres. El seu cap és de forma allargada i cònica. Es característic en els mascles els seus grans ullals. És una espècie molt gregària, va en petits grups de 3 a 5 animals, generalment femelles amb les seves cries (raions). El zel va des de novembre fins al gener. El període de gestació és de quatre mesos. El part es realitza entre febrer i abril. Les femelles tenen una sola ventrada de 3 a 8 cries. Els mascles són més aviat solitaris. Mida cos: 120 cm. Alçada de la creu. 65 cm. Pes: els mascles 70-90 kg, i les femelles 40-65 kg.

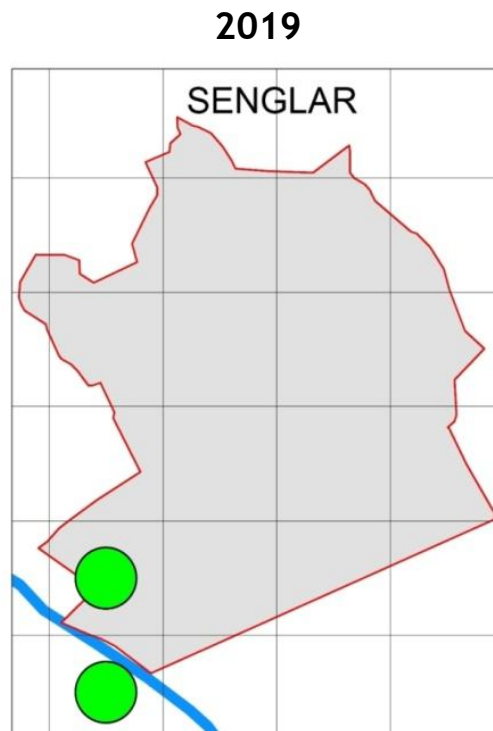
Estat de conservació i fenologia: . Preocupació menor (LC). No protegida. Espècie cinegètica. Es considera espècie no amenaçada a Catalunya i amb risc menor a Espanya. Reproducció entre tardor i primavera.

Hàbitat: A Catalunya presenta una àmplia distribució geogràfica i ocupa hàbitats forestals, maresmes, zones agrícoles i àrees periurbanes.

Foto 87. Porcs Senglars (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: Durant l'estudi de camp van aparèixer diferents exemplars joves a les càmeres de fototrampeig situades al riu Llobregat. En els darrers anys han hagut diferents avistaments de senglars a la ciutat, com al gener de 2014 on es deixà veure un exemplar en ple casc urbà, a la zona de Sant Feliu. A la zona del delta del Llobregat ha experimentat un gran augment demogràfic. Es distribueix per tota Euràsia, Nord d'Àfrica i Nord d'Austràlia.

RATOLÍ DE BOSC

Cast.: Ratón de campo

Apodemus sylvaticus

Característiques de l'espècie: El ratolí de bosc presenta una coloració dorsal marró i ventral blanc-grisenca. Les orelles són ovalades i grosses, que sobresurten clarament del pelatge. Els ulls són grossos, negres i molt prominents. És una espècie molt sociable i gregària, actiu principalment de nit. S'alimenta de vegetals (llavors i fruits), però incorpora a la dieta petits invertebrats. Pot arribar a tenir dues o tres ventrades a l'any, de dues a nou cries cadascuna. El període de gestació és de vint-i-cinc dies. No arriben a viure més de dos anys. Mida cap i cos: 6,5-11 cm. Mida cua: 11 cm. Pes: 14-28 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). No protegida. Es considera espècie no amenaçada a Catalunya i amb risc menor a Espanya. Reproducció entre tardor i primavera.

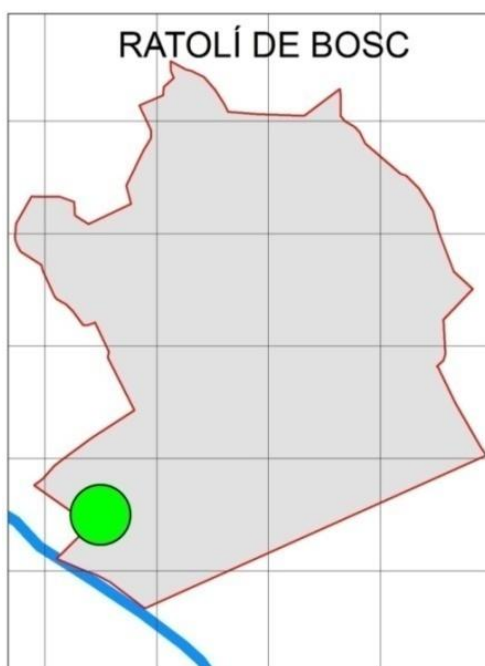
Hàbitat: És present en quasi tots els medis naturals, ocupant preferentment les zones marginals amb una bona cobertura arbòria o arbustiva. Defuig els espais oberts.

Dibuix 7. Ratolí de bosc (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: Se l'ha localitzat al riu Llobregat, però no es descarta que també pugui haver-hi en altres indrets com el parc de Can Buxeres. Es troba, pràcticament, a tota Europa i el Nord d'Àfrica, exceptuant les zones més fredes d'Escandinàvia.

2019

RATA NEGRA

Cast.: Rata negra o campestre

Rattus rattus

Característiques de l'espècie: La rata negra o rata pinyonera, com és coneguda al delta del Llobregat, té el cos, la cua i les orelles llargues, i un musell punxegut. La coloració dorsal del pelatge és més fosca, mentre que la ventral és més clara. És d'hàbits crepusculars i nocturns, encara que també se la pot trobar de dia. La seva dieta és omnívora, podent alimentar-se de qualsevol cosa orgànica. Mida cap i cos: 17,6-21 cm. Pes: 135-240 g.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie no protegida. Es considera espècie no amenaçada a Catalunya i amb risc menor a Espanya. Reproducció entre tardor i primavera. Es pot reproduir al llarg de tot l'any.

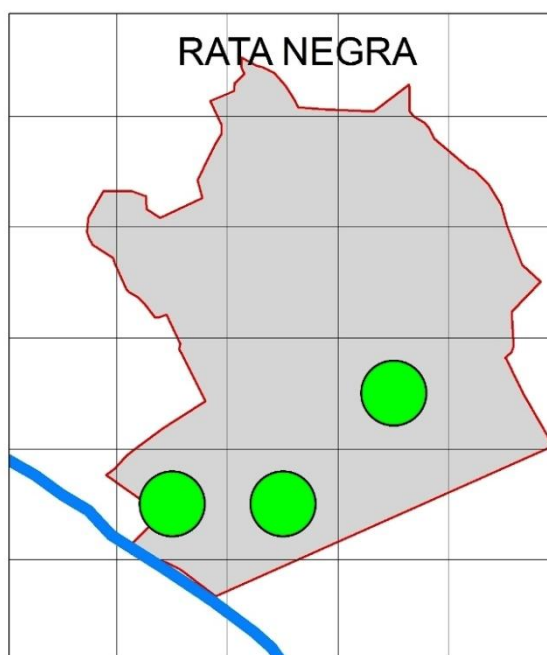
Hàbitat: Hom la pot trobar tant en zones urbanitzades, camps de conreu i plantacions fructícoles, com en espais forestals, on acostuma a portar una vida arborícola. Al contrari que el seu parent la rata comuna, prefereix les parts altes del edificis com les golfes i sostres.

Dibuix 8. Rata negra (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: En el present estudi només l'hem localitzada a les ribes del riu Llobregat, al barri de Bellvitge i al del Gornal, encara que es deu distribuir per bona part del municipi. Es tracta d'una espècie molt cosmopolita, originària de la Xina. Es distribueix per tota Europa i Àsia, Àfrica i Austràlia.

2019

RATA COMUNA

Cast.: Rata parda

Rattus norvegicus

Característiques de l'espècie: Gran i conegut rosegador de pelatge gris brunenc amb el ventre blanc brut. Té la cua relativament més curta que el cos, anellada i sense pels. Musell xat i orelles llargues, gruixudes i arrodonides. Mamífer fort, adaptable, molt sociable i extremadament actiu; considerat una plaga. Alimentació omnívora i de costums crepusculars. També n'existeixen poblacions silvestres, però sempre lligades a la presència d'aigua, com ara el riu Llobregat on és força comuna. És una bona nedadora i pot portar una vida semiaquàtica. Viu en grups familiars amb jerarquia pròpia. És una comensal de l'home, molt més gran, resistent i agressiva que la seva parenta la rata negra. Mida: 37-51 cm. Pes: 145 -215 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). No protegida. Es considera espècie no amenaçada a Catalunya i amb risc menor a Espanya. Reproducció entre tardor i primavera.

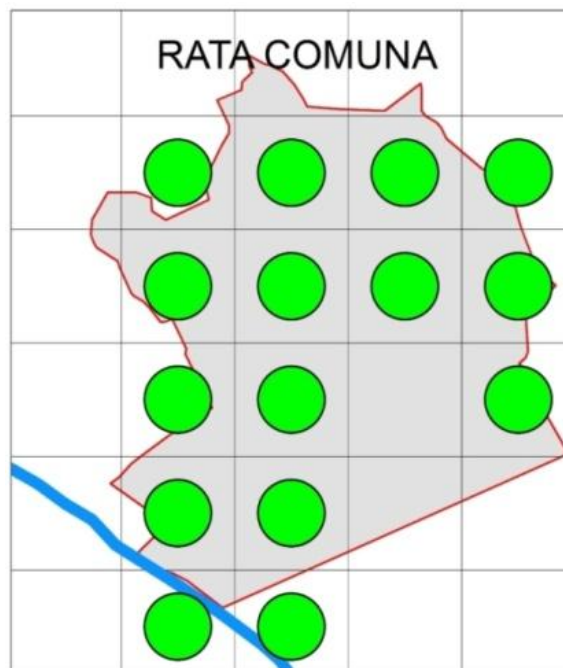
Hàbitat: Zones humanitzades, amb aigua i alimentació abundant (ciutats, urbanitzacions, abocadors, col·lectors, etc.). Acostuma a ocupar els col·lectors i les xarxes de clavegueram.

Dibuix 9. Rata comuna (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: Espècie molt abundant al municipi, especialment a la zona de la Marina i repartida per tota la ciutat. Les seves densitats estan fortament condicionades per les campanyes de desratització periòdiques que es fan al municipi. Al Delta del Llobregat és una espècie molt abundant i la seva distribució abasta tota l'àrea. És originària de la Xina, des d'on s'ha estès per la pràctica totalitat del món.

2019

RATOLÍ DOMÈSTIC

Cast.: Ratón casero

Mus musculus

Característiques de l'espècie: Conegut rosegador de pelatge bru grisenc, amb el musell punxegut, ulls negres i orelles petites i arrodonides. La cua és relativament llarga. El color del pelatge normalment és gris fosc, encara que pot variar molt. Són més actius al crepuscle o a la nit. Els ratolins són territorials i un mascle dominant acostuma a viure amb diverses femelles amb les seves cries. La alimentació és omnívora (llavors, caronya). Excel·lent equilibrista, corredor i bon nedador. El període de gestació és de 19-21 dies, i tenen de 3-14 cadells. Una femella pot tenir de 5 a 10 parts per any. Els ratolins silvestres no viuen més d'un any, degut a la gran depredació que pateixen. Mida total: 14-20 cm. Pes: 12-25 gr.

Estat de conservació i fenologia: Espècie no protegida. Preocupació menor (LC). Es considera espècie no amenaçada a Catalunya i amb risc menor a Espanya. Es pot reproduir durant tot l'any.

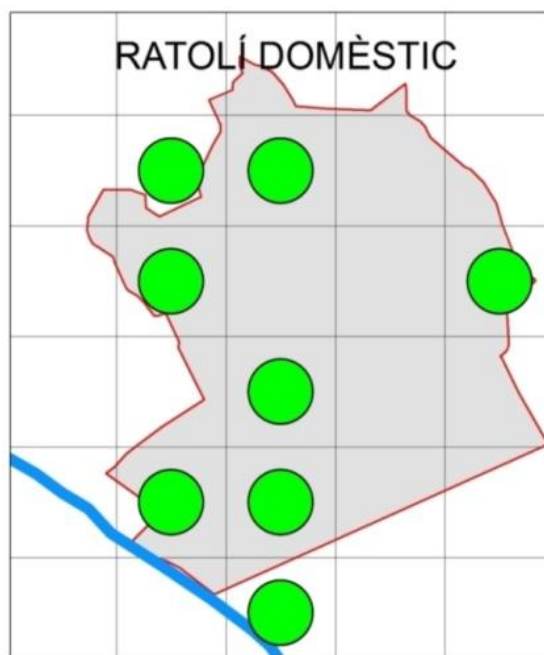
Hàbitat: Espècie molt cosmopolita. Habita majoritàriament a prop de l'home; a les vivendes, graners, bodegues, etc. També se li pot trobar en les zones verdes de les ciutats, sempre a prop dels llocs habitats.

Dibuix 10. Ratolí domèstic (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: Molt abundant i ben distribuït per tot el casc urbà, essent substituït a les zones naturals pel ratolí mediterrani. Al Delta del Llobregat és força abundant i està àmpliament distribuït.

2019

RATOLÍ MEDITERRANI

Cast.: Ratón Mediterráneo

Mus spretus

Característiques de l'espècie: El ratolí mediterrani és una espècie de vida totalment salvatge, cosa que el diferencia del seu parent, el ratolí domèstic, que està més lligat a ambients antròpics. Presenta un musell arrodonit i orelles curtes, i cua que no supera la longitud del cos. El seu pelatge presenta una coloració dorsal marró clar i ventral clara, semblant al ratolí de bosc. La seva alimentació és herbívora, encara que a vegades incorpora petits invertebrats. El cicle reproductor és estacional, presentant els pics màxims durant la primavera i tardor i disminuint a l'estiu i hivern. Pot arribar a tenir fins a cinc cries per ventrada. Pes: 14-21 grs.

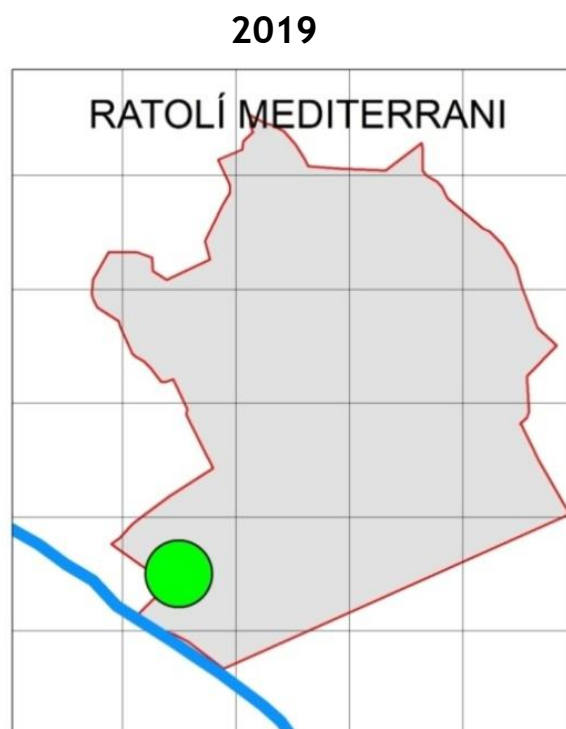
Estat de conservació i fenologia: No protegida. Preocupació menor (LC). Es considera espècie no amenaçada a Catalunya i amb risc menor a Espanya. Es reproduïx des de la primavera fins la tardor.

Hàbitat: El podem trobar en ambients típicament mediterranis, preferentment en biòtops semi àrids. Habita espais oberts, màquies, garrigues, ambients rocosos amb vegetació herbàcia i les vores dels camps de conreu de secà.

Dibuix 11. Ratolí mediterrani (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: A la zona d'estudi només se l'ha detectat a la zona agrícola i el riu Llobregat. A la zona del Delta se'l pot trobar, pràcticament per tota l'àrea. Es distribueix per tot el territori català amb l'excepció dels Pirineus.

RATBUFÓ O TALPÓ COMÚ

Cast.:Topillo Mediterráneo

Microtus duodecimcostatus

Característiques de l'espècie: Rosegador de mida petita, El pelatge és bru grisós pel dors, més groguenc pels flancs i encara més clar amb tonalitats grises pel dessota. Les potes són curtes i les orelles molt petites que queden amagades entre els pèls del cap. Presenta adaptacions morfològiques a la vida subterrània com són la reducció de la mida dels ulls, orelles, i cua. No presenta dimorfisme sexual entre mascle i femella. És una espècie d'hàbits subterranis i cavadors. Sol construir el seu niu en cavitats sota terra, generalment a unes profunditats que oscil·len entre uns 30-50 cm, connectant amb l'exterior amb diferents galeries. Són, especialment, diürns i viuen en colònies. Són estrictament herbívors (arrels, bulbs, tubercles). Pes: 30 gr. Longitud total: 8-13 cm.

Estat de conservació i fenologia: No protegida. Preocupació menor (LC). Es considera espècie no amenaçada a Catalunya i amb risc menor a Espanya. Es reproduïx, pràcticament al llarg de tot l'any, si les condicions són favorables.

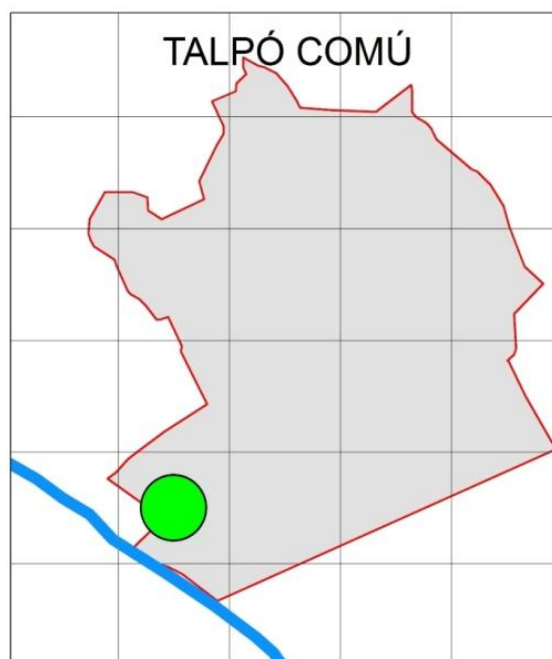
Hàbitat: Espais oberts, especialment en indrets on el terra sigui excavable, com camps de conreu, prats, jardins. Defuig els terrenys plans i inundables, així com els boscos tancats. A l'Hospitalet es troba, especialment, a la zona de conreus de la zona de la Marina.

Dibuix 12. Ratbufó (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: Només l'hem trobat en la zona agrícola de Bellvitge. A la zona de la Marina, el talpó, és conegut com a ratbufó, i se'l considera una plaga per als conreus. A la zona del delta del Llobregat és una espècie freqüent i àmpliament distribuïda per tot ell.

2019

ESQUIROL COMÚ

Cast.: Ardilla roja

Sciurus vulgaris

Característiques de l'espècie: Petit rosegador arborícola que presenta una coloració bruna rogenca a l'estiu i més grisenc a l'hivern. Els mascles i les femelles són de la mateixa mida. Presenten 4 dits a les potes del davant que són més curtes i 5 dits a les del darrera. La cua és molt peluda i li serveix per mantenir l'equilibri. Té l'habilitat de posar-se en estat bípede, la qual cosa li pot servir per agafar-se als arbres i recol·lectar l'aliment. Fa servir les seves potes anteriors a manera de mans per rebuscar a terra. Les posteriors són més fortes i grans, el que li permet impulsar-se i saltar. La seva alimentació es basa en fruits (pinyons, nous, avellanes, aglans) que complementa amb bolets, cargols, insectes, ous i pollets d'aus. L'esquirol vermell té el costum d'enterrar fruits i llavors durant la tardor com a rebost per a passar l'hivern, però moltes d'aquestes llavors són oblidades i germinen a la primavera següent. La femella pot tenir 3 o 4 cries durant uns 40 dies de gestació. En néixer els petits esquirols tenen els ulls tancats i no tenen pèl; s'alimenten de llet durant unes 5 setmanes. Pot viure fins a 5-10 anys. Pes: 200-400 grs. Longitud total: 35-48 cm.

Estat de conservació i fenologia: Espècie protegida. Preocupació Menor (LC). Es reproduïx de la primavera a la tardor. No hiberna.

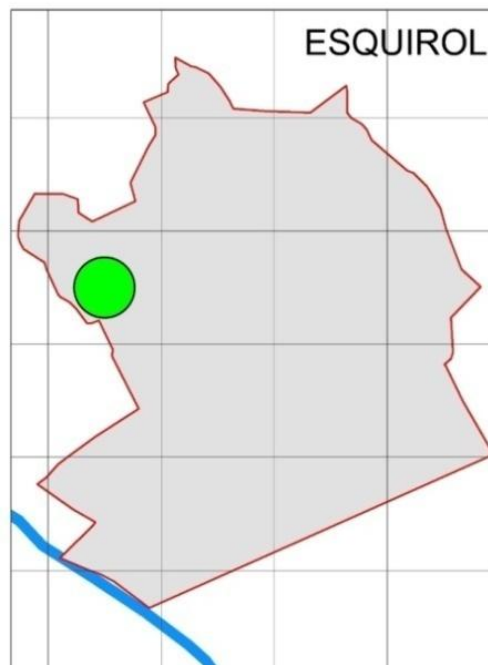
Hàbitat: Al tractar-se d'una espècie arborícola depèn dels ambients forestals per a viure, sent les pinedes els boscos preferits.

Dibuix 13. Esquirol comú (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: Aquesta espècie no va sortir a l'anterior catàleg de 2004, possiblement, per manca d'informació. En aquest nou treball tenim indicis per creure que n'hi ha i van haver-hi esquiroles al Parc de Can Buxeres. En els darrers anys diferents tècnics i treballadors de l'Ajuntament els han pogut observar. Malauradament, deu tractar-se d'exemplars aïllats de procedència desconeguda. A Espanya la seva distribució continua del nord, des de Girona fins a Galícia i els massissos muntanyosos mediterranis: Sistema Central i altiplà del Duero, Serra Nevada, Serres de Cazorla i Segura i Serra Espuña. Ocupa la pràctica totalitat d'Europa, incloses les Illes Britàniques.

2019

CONILL COMÚ

Cast.: Conejo común

Oryctolagus cuniculus

Característiques de l'espècie: Mamífer de mida mitjana, amb un pelatge gris brunenc general, blanc al dessota, amb taques més fosques al clatell. Les orelles són llargues -no tant com les de la llebre- i arrodonides. La cua és curta de color gris per sobre i blanc per sota, molt visible quan corre. Té uns ulls grans i negres, molt característics. S'alimenta de vegetals tant de dia com de nit amb un màxim d'activitat al crepuscle. No hiberna, però als mesos freds redueix la seva activitat. Mamífer molt social i prolífic. Aquesta espècie es veu afectada cíclicament per algunes malalties (no transmissibles a l'home) com la mixomatosi i la pneumònia hemorràgica vírica, que els deixa en un estat de desorientació i debilitat, convertint-los en presa fàcil per als depredadors. Mida: 38-51 cm. Pes: 900-1.500 gr.

Estat de conservació i fenologia: Espècie no protegida. Es considera espècie en perill a Catalunya i vulnerable a Espanya. Es reproduïx de primavera fins a la tardor. No hiberna.

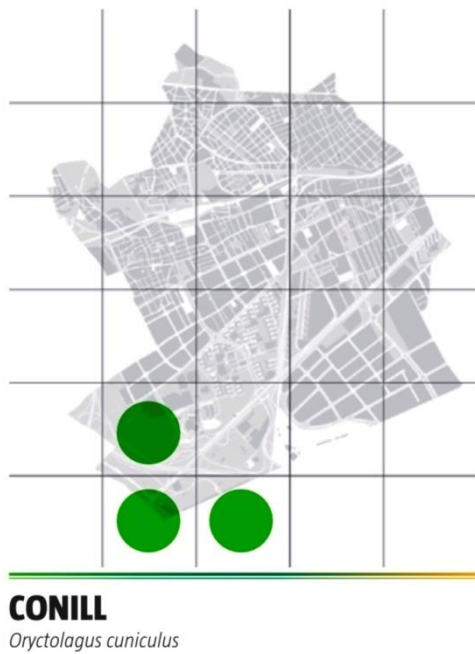
Hàbitat: Zones obertes, sobretot zones mixtes de camps i bosc i erms vorejats de tanques arbustives. Al el municipi de l'Hospitalet, els conills, es localitzen a la riba del riu, fent les llodrigueres en uns monticles de sorra que hi han als costats del camí.

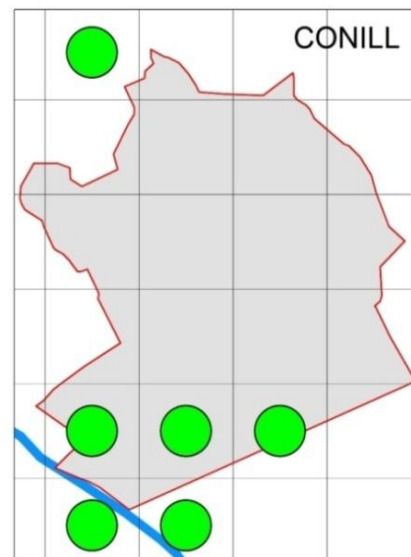
Foto 88. Conill (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: El conill és especialment, abundant a la zona del riu Llobregat i a la zona de la Marina. Poden assolir densitats molt altes de més de 30 conills per km. Malauradament, després de l'estiu pateixen unes grans mortaldats provocades per la mixomatosi i la pneumònia hemorràgica vírica i es veuen morts pels camps i camins. El conill és endèmic de la Península Ibèrica, des d'on s'ha estès a molts altres indrets.

2004

2019

NÒCTUL PETIT

Cast.: Nótulo pequeño

Nyctalus leisleri

Característiques de l'espècie: És un quiròpter de mida mitjana. El pelatge és bicolor, presentant la base del pèl més fosca i les puntes d'un to marró rogenc. La cara, ales i les seves orelles són d'una tonalitat fosca. Les femelles normalment són lleugerament més grans que els mascles. Les ales són llargues i estretes que li permeten tenir un vol ràpid i rectilini. La seva alimentació es basa en dípters, arnes, coleòpters, etc. Les colònies de cria es formen al maig i poden albergar fins a 50 femelles. Els refugis es troben, preferentment, en forats i esquerdes d'arbres vells. Envergadura alar que oscil·la entre 260 i 340 mm. Mida cap i cos: 48-70 mm. Mida cua: 35-48 mm. Pes: 11-20 g.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Migradora de grans distàncies, de fins a 2.000-3.000 km. Recorrent des d'el nord a l'estiu on cria i el sud d'Europa on passa l'hivern. Les femelles són més migradores que els mascles, aquests són més sedentaris..

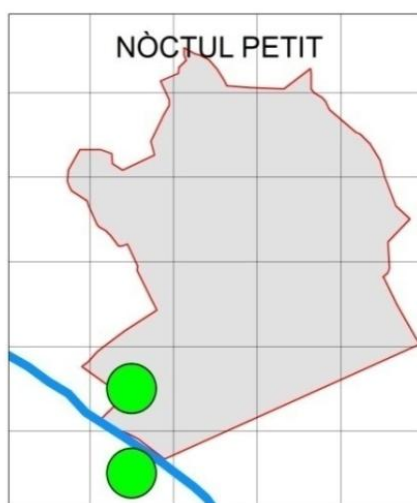
Hàbitat: Sol habitar els boscos caducifolis i de coníferes, encara que s'adapta a zones urbanes, zones aquàtiques. Sovint nia en construccions humanes i forats d'arbres.

Dibuix 14. Nòctul petit (autor: Toni Llobet)

Distribució i tendència poblacional: Durant el present estudi l'hem localitzat en els boscos de ribera del riu Llobregat. Un dels seus principals problemes és la manca de boscos amb ecosistemes prou madurs. Es pot trobar a Europa i l'oest asiàtic, arribant a l'Himàlaia i els Urals. També és característic del nord-oest d'Àfrica, Illes Canàries i Madeira.

2019

RATPENAT DE VORES CLARES

Cast.: Murciélago de borde claro

Pipistrellus kuhli

Característiques de l'espècie: Es tracta d'un quiròpter de mida petita, encara que una mica més gran que les altres dos espècies de *Pipistrellus*. Al dors el seu color pot tenir tons vermellosos. La tonalitat del seu pèl és una barreja entre marró i groc. Les membranes alars són de color pràcticament negre, i s'hi destaca, una franja blanca entre el cinquè dit de la mà i el peu. El seu vol és el característic dels *Pipistrellus*, però potser una mica més rectilini i sense tants girs sobtats. Envergadura alar: 22 cm. Mida cap i cos: 40-50 mm. Pes: 5-10 gr.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. És una espècie sedentària i hibernant. És un ratpenat no migrador.

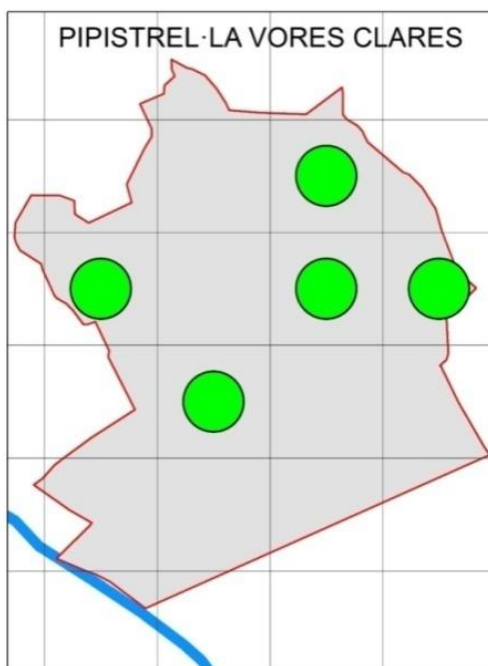
Hàbitat: Es un ratpenat ubiqüista, que se'l pot trobar en diferents ambients, especialment els llocs arbrats i antròpics. Pel seu origen tropical prefereix els ambients càlids, tot i que a l'hivern es troba en coves o fissures de roques situades en valls humides i fredes.

Dibuix 15. Ratpenat de vores clares (autor: Toni Llobet)

Distribució i tendència poblacional: És el tercer ratpenat més detectat a la ciutat. A Catalunya és un quiròpter freqüent per tot el territori. Es distribueix pel sud d'Europa inclosa tota la Península Ibèrica a excepció de l'extrem nord occidental.

2019

PIPISTREL·LA COMUNA O RATPENAT COMÚ

Cast.: Murciélagó común

Pipistrellus pipistrellus

Característiques de l'espècie: El pelatge del dors és marró, encara que pot variar entre tonalitats groguenques fins a negreses; en canvi, al dessota el pelatge és més clar. Té el musell curt, de coloració fosca, i membranes alars negreses. Les orelles són petites amb un tragus arrodonit. S'alimenta principalment de mosquits i arnes. Les colònies de reproducció estan formades per grups de 50 femelles, encara que en condicions favorables poden arribar a tenir centenars d'individus. Aquestes colònies es formen al maig i les cries neixen entre mitjans de juny i juliol. El vol és irregular i erràtic, amb batecs ràpids. Pot arribar a viure fins a 9 anys. L'envergadura alar varia entre 180 i 250 mm. Emet a una freqüència característica de 45 KHz. Mida cap-cos: 35-52 mm. Mida cua: 23-36 mm. Pes: 3-8 grs.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. És una espècie sedentària i hibernant. No és una espècie migradora.

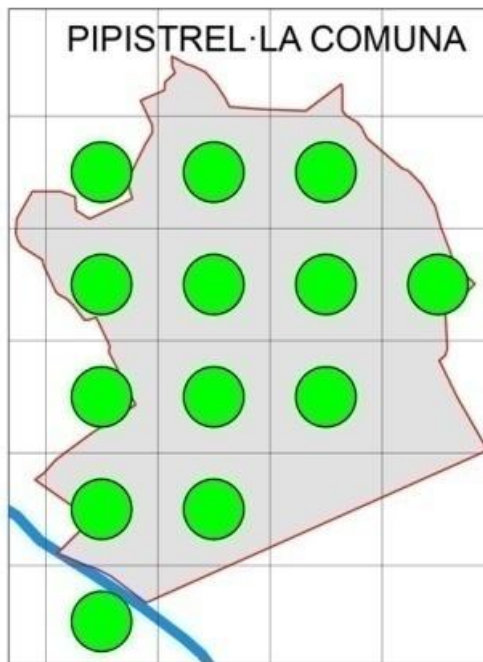
Hàbitat: Ocupa una gran varietat d'hàbitats; àrees boscoses, zones urbanes, àrees rurals, zones semi-àrides, pastures, etc. És una espècie antropòfila però se la pot trobar en fissures en àrees naturals.

Dibuix 16. *Pipistrel·la comuna*
(autor: Toni Llobet)

Distribució i tendència poblacional: A l'Hospitalet l'hem trobat arreu. És sens dubte, el ratpenat més abundant i àmpliament distribuït de tots els quiròpters detectats a la ciutat. A Catalunya se'l pot trobar, pràcticament arreu del territori. Es distribueix per tot Europa, excepte la zona del Caucas i la zona nord de la península Escandinava. També es pot trobar al nord d'Àfrica, així com a l'oest i est d'Àsia.

2019

PIPISTREL·LA NANA O SOPRANO

Cast.: Murciélago de Cabrera

Pipistrellus pygmaeus

Característiques de l'espècie: És el ratpenat més petit d'Europa. El pelatge és castany fosc i el dessota més clar. Les orelles són petites i triangulars amb tragus arrodonit i musell curt. La seva dieta principal són els insectes voladors (dípters i lepidòpters). Fins fa molt poc era considerat com a *Pipistrellus pipistrellus*, espècie de la qual, finalment, s'ha diferenciat. Des d'abril fins a maig les femelles formen grans colònies de centenars d'individus en fissures d'arbres o edificis. Els juvenils comencen a volar a les 3 o 4 setmanes i abandonen la colònia després d'un mes i mig. L'envergadura alar oscil·la entre 190 i 230 mm. Emet a una freqüència característica de 55 KHz. Mida cap i cos: 3-5 cm. Mida cua: 37-48 mm. Pes: 3-8 gr.

Estat de conservació i fenologia: Espècie protegida. Preocupació menor (LC). Es reproduïx d'abril a maig. És una espècie sedentària, encara que a vegades pot realitzar moviments migratoris de curta distància, entre les colònies de cria i d'hibernació. És una espècie hibernant.

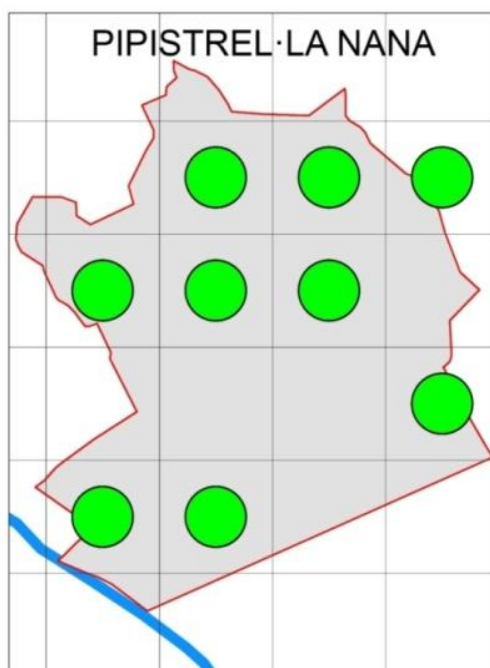
Hàbitat: És un ratpenat molt associat a punts amb aigua i ambients antròpics. També es pot trobar en boscos, pastures, prats, etc.

Dibuix 17. *Pipistrel·la nana*
(autor: Toni Llobet)

Distribució i tendència poblacional: És una espècie molt abundant al municipi, on aprofita les fissures i esquerdes d'edificis per refugiar-se i on caça, especialment en les zones enjardinades. A Catalunya és una espècie freqüent i es troba repartida per tot el territori. Hom el pot trobar pel centre i sud d'Europa, resseguint les zones mediterrànies, i per l'est d'Europa i l'oest d'Àsia.

2019

RATPENAT DELS GRANERS

Cast.: Murciélago de los graneros

Eptesicus serotinus

Característiques de l'espècie: És un ratpenat gros i robust. El pelatge dels dors és d'un to marró fosc i la part ventral és més clara, de color marró groguenc. La cara, les orelles i el musell són molt foscos. És característic d'aquesta espècie l'extrem de la cua que sobresurt poc més de 3 mm de l'uropatagi. El seu vol és lent descrivint grans girs a 6-10 m. d'alçada. Pot fer 40 cm d'envergadura.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. És una espècie sedentària i hibernant. No fa migracions.

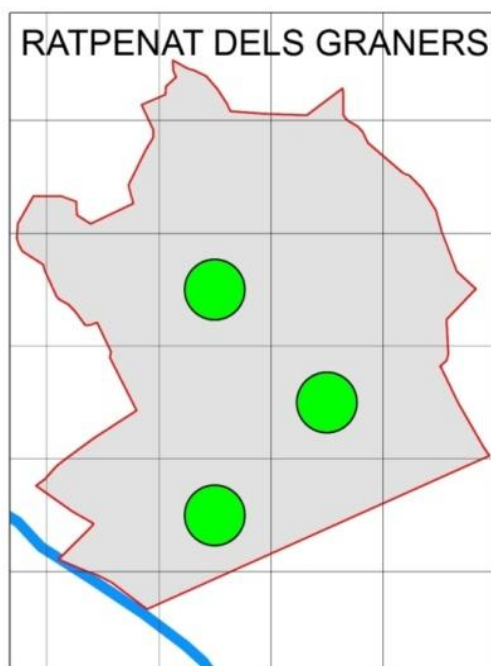
Hàbitat: És una espècie antròpica que té preferència per les zones situades a poca alçada. El trobem a camp obert, horts, jardins, etc. A l'estiu el podem trobar en esquerdes, sota teules, en golfes, mentre que a l'hivern es refugia, majoritàriament en coves, mines o soterranis.

Dibuix 18. Ratpenat dels graners (autor: Toni Llobet)

Distribució i tendència poblacional: A l'Hospitalet l'hem detectat en tres quadricules - parc de Bellvitge, plaça de la serp i carrer Can Tries -. Sembla ser que antigament, a mitjans del segle passat, era un ratpenat molt abundant al delta del Llobregat, en canvi, actualment és molt escàs. A Catalunya és una espècie freqüent. Es distribueix per quasi tota Europa inclosa tota la Península Ibèrica.

2019

RATPENAT DE COVA

Cast.: Murciélagó de cueva

Miniopterus schreibersii

Característiques de l'espècie: : Es tracta d'un quiròpter de mida mitjana. El musell és molt curt, el seu perfil es caracteritza per ser aplanat i protuberant, les orelles són triangulars i petites. El seu pelatge és de color gris al dors, i d'un to més pàl·lid al dessota. Les seves ales llargues i estretes li permeten realitzar un vol ràpid. L'envergadura alar pot mesurar entre 305 i 350 mm. Mida cap i cos: 48-65 mm. Pes: 9-16 gr.

Estat de conservació i fenologia: Espècie protegida. Considerada com en “quasi amenaçada” segons la UICN (2009) i com a “Vulnerable” al llibre vermell dels mamífers terrestres d'Espanya. És una espècie sedentària i hibernant. Fa migracions.

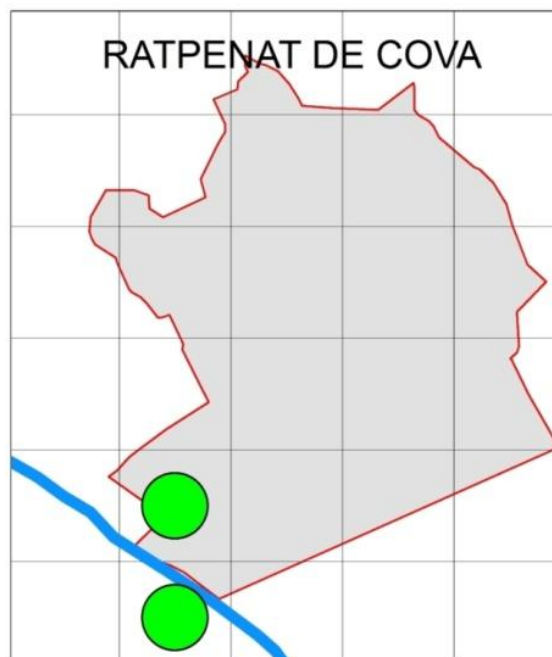
Hàbitat: Té certa tendència a buscar refugi en coves, subterranis o pous. Encara que freqüentment el podem trobar en boscos, àrees obertes i zones d'ambient urbà. Té especial predilecció pels ambients mediterranis.

Dibuix 19. Ratpenat de cova (autor: Toni Llobet)

Distribució i tendència poblacional: Hom l'ha trobat en la zona del riu Llobregat i la zona agrícola. Les colònies més properes són al massís de Garraf i a Molins de Rei. El més probable es que els ratpenats de cova vistos siguin exemplars que venen a caçar des de les colònies de cria o refugis dels voltants. El seu origen és subtropical. El seu major problema és la manca de refugis. A Catalunya és una espècie ben distribuïda i molt abundant, hi han dues colònies de cria de 17.000 i 8.000 exemplars. Es distribueix pel sud d'Europa, Àsia, Est d'Austràlia i Nord d'Àfrica. A Espanya es troba arreu del territori.

2019

RATPENAT CUALLARG

Cast.: Murciélagu cola larga europeo

Tadarida teniotis

Característiques de l'espècie: : És un dels ratpenats més grans d'Europa. El pelatge té un to de color gris negrós i una mica més clar al ventre. El cap es caracteritza per tenir unes orelles projectades cap endavant i rígides, els ulls són grans i té un musell llarg. La cua sobresurt del uropatagi, el que dóna nom a l'espècie. Les seves ales són aptes, per a realitzar vols ràpids i rectes, i alts. Envergadura alar: 41-45 cm. Mida cap i cos. 80-92 cm. Pes: 22-54 gr.

Estat de conservació i fenologia: Espècie protegida. Considerada com en “preocupació menor” segons la UICN (2009) i “quasi amenaçat” al llibre vermell dels mamífers terrestres d'Espanya. Espècie migradora.

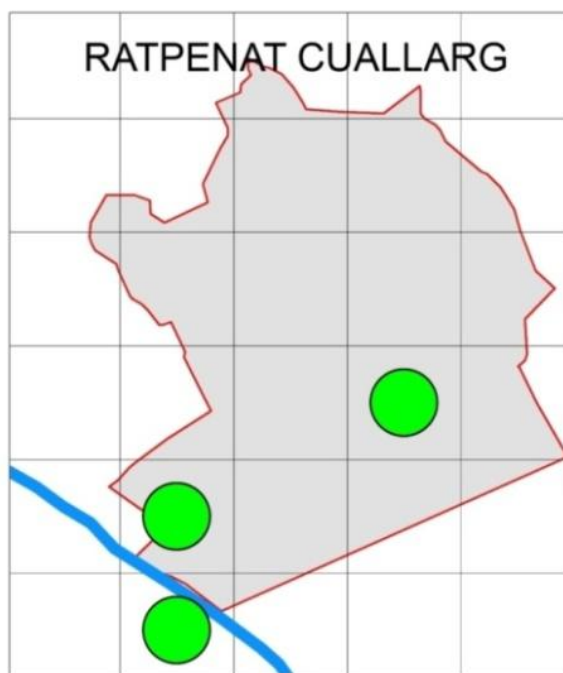
Hàbitat: Es troba en penya-segats que utilitza com a refugis amagant-se en fissures de roques. A vegades també els trobem en edificis, normalment a gran alçada.

Dibuix 20. Ratpenat de cuallarg (autor: Toni Llobet)

Distribució i tendència poblacional: Durant l'estudi l'hem detectat a la zona del riu i en el parc de la Gran via. A Catalunya és una espècie freqüent, ben distribuïda per tot el territori. Es troba en una franja estreta que engloba el sud d'Europa i nord d'Àfrica, Afganistan, Xina i Corea.

2019

ELS RÈPTILS

SARGANTANA IBÈRICA

Cast.: Lagartija ibérica

Podarcis liolepis

Característiques de l'espècie: Petita i estilitzada sargantana, amb musell punxegut i cap lleugerament aplanat. Espècie de coloració bastant variable. El dors té tonalitats que van des del bru grisenc fins al verd intens amb taques dorsals fosques aleatòries o, en algunes espècies, ordenades formant una línia. Té el ventre entre blanquinós i groguenc, però durant l'època de zel alguns individus presenten un color ataronjat que els hi pot durar tot l'hivern. S'alimenta sobretot de petits artròpodes, com aràcnids, coleòpters i larves de lepidòpters. Durant l'època de zel (març - juny) el mascle es torna més actiu. Les femelles realitzen entre dues i tres postes i posen entre 1 i 5 ous, que s'incuben amb la calor de l'ambient durant uns 60 dies. S'alimenta sobretot de petits artròpodes, com aràcnids, larves de lepidòpters i coleòpters. Mida cap-cua: 17 cm.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Hiberna a les escletxes de les roques i murs. La reproducció va des del març fins el setembre.

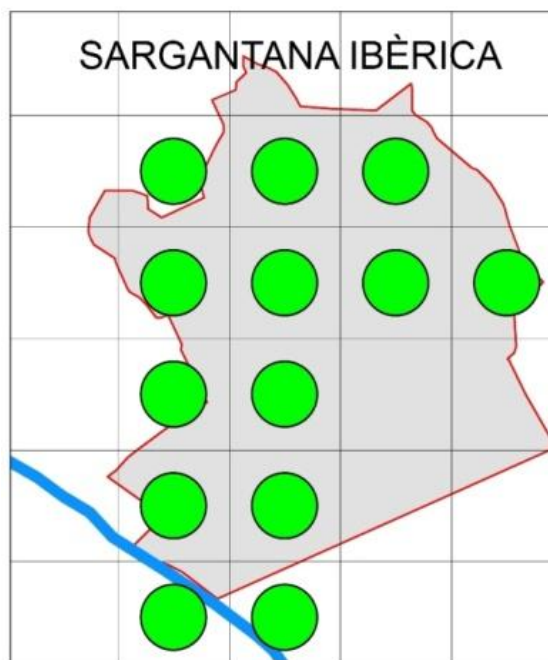
Hàbitat: Prefereix zones obertes pedregoses amb poca vegetació, murs de pedra, parets, marges i arbres. Espècie adaptada també a viure en zones urbanes, sempre i quan hi hagi el suficient espai lliure a nivell de parcs, jardins i solars.

Foto 89. Sargantana ibèrica (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: Espècie detectada arreu del municipi, sobretot en les zones verdes de la ciutat i zones naturals com el riu i els conreus de Bellvitge. Hom l'ha trobat en el 72 % del terme municipal, sent un dels rèptils més àmpliament distribuïts. A Catalunya és una espècie molt abundant. Es distribueix per tota la Península Ibèrica (excepte àrees d'alta muntanya i el nord-oest de Galícia).

2019

DRAGÓ COMÚ

Cast.: Salamanquesa

Tarentola mauritanica

Característiques de l'espècie: Petit rèptil de pell rugosa de tons entre el gris i el rosat clar. Té uns dits aplanats, arrodonits i marcadament dilatats a l'extrem. Els dits estan preparats per enfil·lar l'animal per les parets: les laminetes subdigitals són completes i tan sols els dits tercer i quart tenen ungles. Té el cos recobert d'unes protuberàncies que li donen un aspecte rugós. Es nodreix d'invertebrats com coleòpters, aràcnids, himenòpters, lepidòpters i larves d'insectes. La seva activitat alimentària comença cap al crepuscle, perdurant tota la nit. Té un altre conegut nom, el “d'esquinçarobes” o “menjaroba” per la errònia creença de que es menja la roba de dins els armaris. Fan entre 1-3 postes d'1 a 2 ous. Mida cap-cua: 19 cm.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Hiberna a les escletxes de les roques i murs. S'aparella de març a juliol i la posta entre abril i agost.

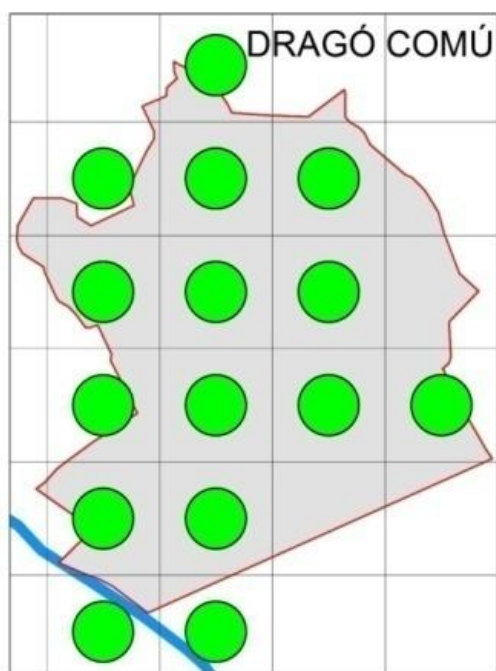
Hàbitat: Se'l troba als pobles, ciutats, masos i murs, sovint en patis i parets de zones tranquil·les amb algun punt de llum. També el podem localitzar a zones naturals pedregoses i més rarament als troncs d'alguns arbres.

Foto 90. Dragó comú (autor: Carlos Sanz)

Distribució i tendència poblacional: Durant l'estudi ha estat detectada al 78 % del municipi. La podem trobar arreu del casc urbà, en parets d'edificis, balcons, galeries i en algunes zones obertes pedregoses periurbanes.

2019

SERP VERDA

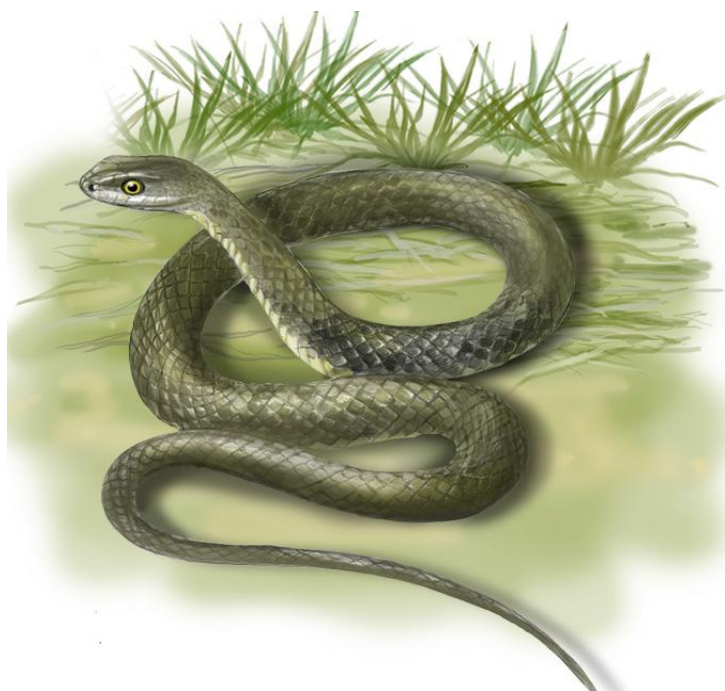
Cast.: Culebra bastarda

Malpolon monspessulanus

Característiques de l'espècie: És l'ofidi més gran de la Península. Té el cap gran, estret i una mica punxegut. El cos és robust i d'aparença aspra. La coloració és uniforme de verd olivaci a marronós o gris. Originària del nord d'Àfrica, és una serp força resistent que prefereix temperatures elevades, assolellant-se amb molta freqüència en llocs descoberts. Espècie diürna que s'alimenta de petits vertebrats, com dragons, llangardaixos, altres serps, ocells petits i mitjans, rates, ratolins i fins i tot conills. Els joves inclouen a la seva dieta alguns invertebrats. Té un verí molt eficaç que li serveix per paraitzar la presa quan la té dins la boca i preparar-la per a la digestió, facilitant així la funció de l'estómac. Per la situació de les dents verinoses, difícilment pot injectar verí a les persones, i, si ho fa, l'emmetzinament no sol tenir conseqüències greus per a l'ésser humà. La femella, en iniciar-se l'estiu, pon de 4 a 18 ous, que al cap d'uns cinquanta dies d'incubació neixen les cries, que fan entre 20-28 cm de longitud. Mida: 240 cm. Pes: 3 kg.

Estat de conservació i fenologia: . Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Hiberna. La reproducció abasta des de maig fins agost.

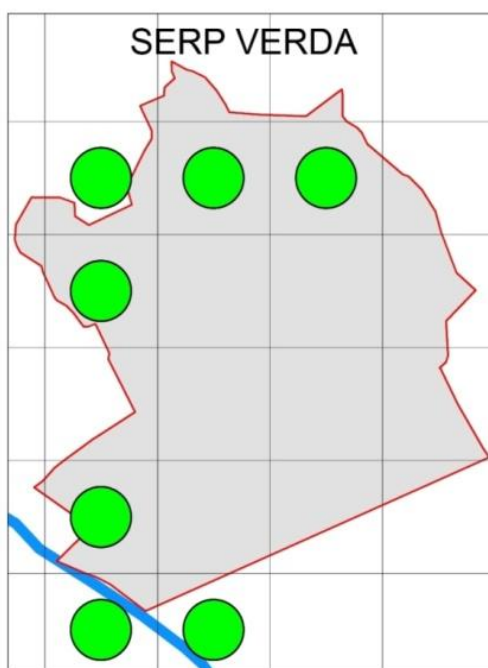
Hàbitat: Espècie adaptada al clima mediterrani, on ocupa diversos hàbitats. Es troba principalment a les zones obertes com matollars o zones de conreu, sobretot si inclouen murs de pedra o àrees pedregoses. També la podem trobar a zones forestals més tancades. És fàcil trobar-la en zones humanitzades com zones enjardinades.

Dibuix 21. Serp verda (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: Ha estat detectada en el 39% del municipi, tant en les zones naturals - riu i zona agrària - com en alguns grans parcs de la ciutat com Can Buxeres i les Planes. Es troba àmpliament distribuïda per tot Catalunya.

2019

SERP BLANCA

Cast.: Culebra de escalera

Rhinechis scalaris

Característiques de l'espècie: Serp diürna amb el cap ben diferenciat de la resta del cos, amb un musell punxegut i els ulls bastant petits. La coloració del dors és entre groc i marró clar amb dues característiques línies paral·leles més fosques que van des del cap fins al final de la cua. És originària de la Península Ibèrica i és una de les més comunes a la Catalunya mediterrània. És agressiva, mossegant de forma insistent quan és capturada, però no té verí. Les femelles es reproduïxen un cop a l'any o cada dos anys dipositant una posta de 4 a 14 ous, que pot augmentar amb la mida de l'ofidi. S'alimenta principalment de petits mamífers, ofegant-les amb el seu cos. Mida: 180 cm.

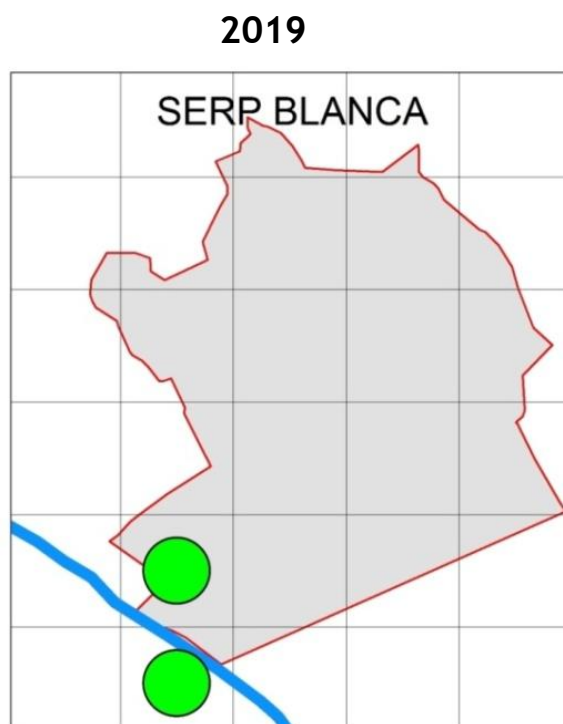
Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Hiberna des de novembre fins a principi de la primavera. El zel té lloc entre el maig i el juny, fins a finals de setembre que neixen els petits.

Hàbitat: Prefereix zones obertes, amb molta insolació i a ser possible amb matollar dens. També la trobem als llindars de boscos, erms, cultius i a zones frontereres entre àrees arbrades i àrees descobertes.

Dibuix 22. Serp blanca (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: S'han detectat al sud del municipi, a les zones del riu, agrícola i àrea de la bassa de la Torre Gran. A nivell de Catalunya la pèrdua dels seus hàbitats és també la seva principal amenaça.

TORTUGA DE RIEROL

Cast.: Galápago leproso

Mauremys leprosa

Característiques de l'espècie: Closca de coloració marró olivaci que varia segons l'edat de l'individu, presentant els més joves una coloració més clara. A diferència de les tortugues de terra, la closca és més aplanada. Espècie carnívora que s'alimenta de peixos, petits amfibis, insectes, carronya i algunes plantes aquàtiques. L'època reproductora comença a finals de primavera. Depenent del clima i de la disponibilitat d'aliment poden arribar a fer una segona i tercera posta a principis de tardor. En aquest període, la femella pon entre 5 i 20 ous a l'interior d'unes cavitats que ella mateixa fa a les ribes. Poden arribar a viure més de 15 anys. Mida. 21 cm.

Estat de conservació i fenologia: Espècie autòctona protegida de la Península Ibèrica. Es troba en un estat de conservació de perill d'extinció per culpa de la degradació del seu hàbitat i per la competència d'espècies exòtiques invasores com la tortuga de Florida. Al ser una espècie vulnerable segons la llista vermella de la UICN, gaudeix d'una protecció especial per part de la Unió Europea pel Conveni de Berna. Hibernen de novembre fins a març.

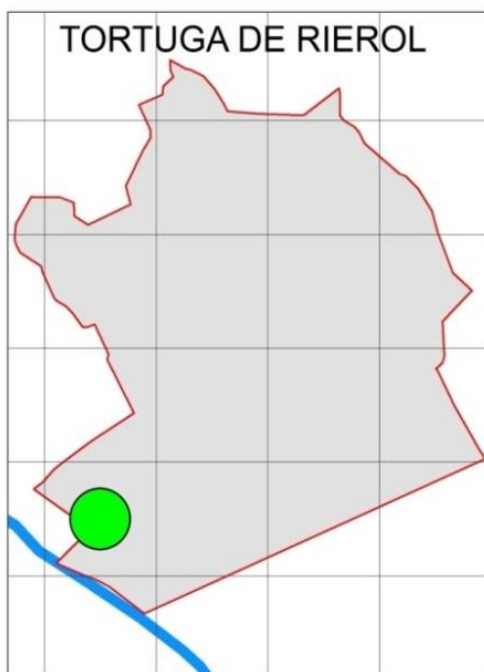
Hàbitat: La podem trobar en tota mena d'aigües continentals amansades, maresmes, canals, sèquies, rius i rieres d'aigua dolça o salabrosa.

Dibuix 23. Tortuga de rierol (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: Només la trobem al curs del riu Llobregat, ja que és l'únic hàbitat adequat per a l'espècie. La població d'aquesta tortuga ha sofert una davallada notable durant els darrers anys, a causa de l'alteració dels seus hàbitats. Es troba per bona part de la Península Ibèrica, a excepció del Nord.

2019

TORTUGA DE FLORIDA

Cast.: Tortuga de Florida

Trachemys scripta

Característiques de l'espècie: Molt similar a la tortuga de rierol i diferenciable d'aquesta per les línies vermelles i grogues al cap i coll i per la closca una mica més arrodonida i amb taques grogues. És omnívora, però dominen els individus carnívors que s'alimenten de peixos, granotes, etc. Una femella pot posar de 2 a 20 ous. A més pot tenir diverses postes en una mateixa temporada d'aparellament. Mida: 28 cm. Pes: 240 gr.

Estat de conservació i fenologia: Espècie exòtica invasora. Originària d'Amèrica del Nord i del Sud. Hibernen.

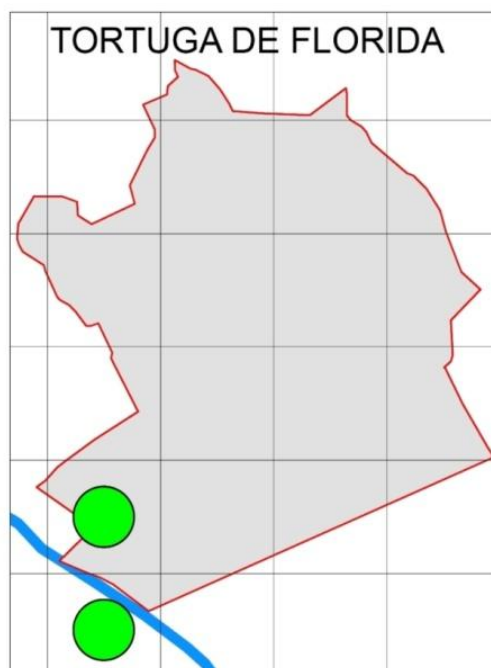
Hàbitat: Qualsevol punt d'aigua dolça. No és gaire exigent amb la qualitat de l'aigua. Fins i tot la trobem als estanys dels parcs urbans.

Foto 91. Tortuga de Florida (autor: Artur Degollada)

Distribució i tendència poblacional: Molt nombrosa al riu Llobregat, comptabilitzant-se grups de desenes d'individus prenent el sol. S'ha comprovat la reproducció d'aquesta espècie al delta del Llobregat. Entre les subespècies de tortugues de Florida observades al riu Llobregat destaquem la *Trachemys scripta elegans*, coneguda com a tortuga d'orelles vermelles i la *Trachemys scripta scripta*, coneguda com a tortuga d'orelles grogues.

2019

ELS AMFIBIS

GRANOTA VERDA

Cast.: Rana común

Pelophilax perezii

Característiques de l'espècie: Granota de coloració verdosa variable amb tonalitats brunes. A vegades presenta taques fosques disperses i una ratlla longitudinal groguenca. La seva pell és llisa. Té el cap força agut i triangular i els ulls junts i prominents. Les extremitats anteriors són robustes i presenten 4 dits. Les posteriors, de 5 dits amb membrana interdigital, són llargues i fortes i les utilitza per nedar i saltar vigorosament. És tant diürna com nocturna. S'alimenta principalment d'invertebrats, però a vegades també incorpora a la seva dieta vertebrats com petits peixos o, fins i tot, altres amfibis. A la primavera comença l'època reproductora, durant la qual una femella pot fer una posta de 2.000-7.000 ous. Viuen 2 o 3 anys, però poden arribar als 6 o 7 anys de vida. Mida: 10-15 cm.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). No protegida. Hiberna sota l'aigua ensorrada sota el fang. la reproducció s'inicia avançada la primavera, cap al maig, i es perllonga fins al juliol.

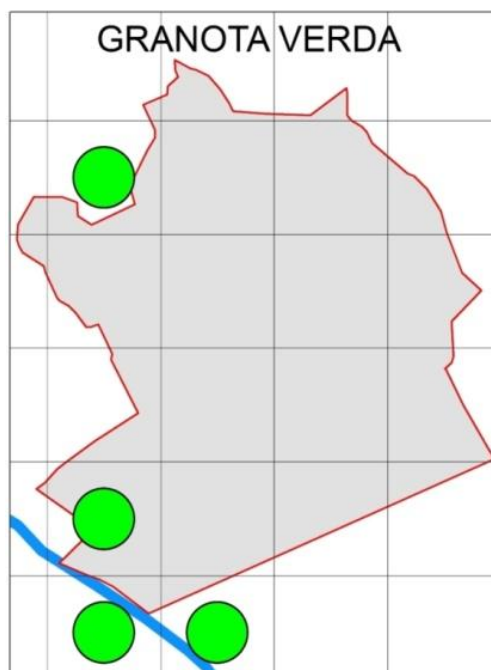
Hàbitat: Espècie estrictament aquàtica i excel·lent nedadora, motiu pel qual sempre la trobarem als punts d'aigua permanent, amb independència de la qualitat de la mateixa. Se li pot trobar en llacunes, basses, rieres, canals, sèquies, etc.

Dibuix 24. Granota verda (autor: Alfons Raspall)

Distribució i tendència poblacional: Detectada al riu Llobregat i a les basses de laminació de la Torre Gran. A la resta del territori català és una espècie comuna.

2019

TÒTIL

Cast.: Sapo partero común

Alytes obstetricans

Característiques de l'espècie: Presenta una varietat cromàtica, que va des del gris fosc al bru, sempre amb unes taques fosques distribuïdes per tot el cos. La pell presenta unes petites berrugues aplanades que li donen una textura lleument porosa. Cap gran, musell arrodonit i dos prominents ulls que destaquen significativament. Les extremitats són relativament curtes però robustes. D'activitat crepuscular i nocturna. S'alimenta d'invertebrats (escarabats, aranyes, centpeus, formigues i algunes larves d'insectes). La femella pot realitzar tres o quatre postes, on els mascles seran els encarregats de portar la posta d'uns 20-60 ous en una motxilla a l'esquena. Hi ha capgrossos a les basses durant tot l'any. Mida: 5 cm.

Estat de conservació i fenologia: Preocupació menor (LC). Espècie protegida. Hiberna. Es pot reproduir tant a la primavera com a la tardor.

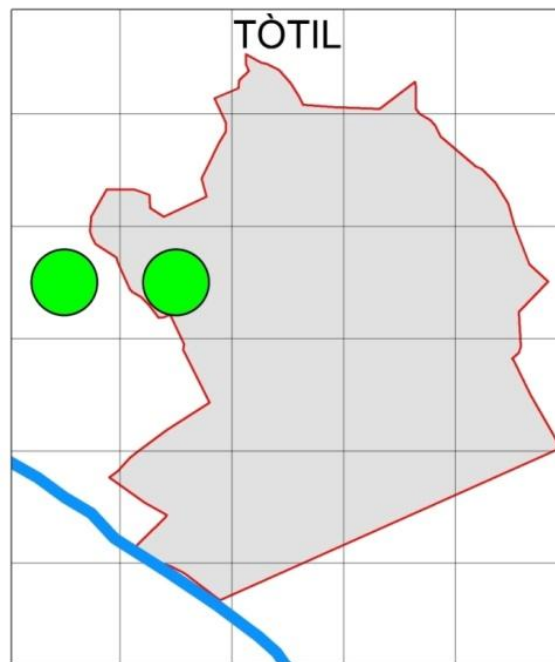
Hàbitat: Aquesta espècie la trobarem allí on hi hagi un punt d'aigua permanent de bona qualitat (fonts, mines, safareigs, abeuradors, etc), requisit per a poder desenvolupar l'estat larvari. Ocupa hàbitats com conreus, boscos, erms i fins i tot zones urbanes

Foto 9. Tòtil (autor: Tomàs Ballesteros)

Distribució i tendència poblacional: Només s'ha localitzat un exemplar al Parc de Can Buxeres, a la zona dels horts. Encara que no es descarta la seva presència a d'altres parcs de la ciutat i a la zona agrícola. Actualment, l'espècie habita al parc de Can Mercader (Cornellà) i al parc del Torrent d'en Farré (Esplugues). La falta de basses accessibles per a criar són el seu principal problema a les zones urbanes. A la zona del delta del Llobregat és una espècie molt escassa, localitzada a alguns punts del delta com la zona de Can Comas i en un petit sector de la riera de Canyars. Darrerament, s'han fet algunes reintroduccions d'aquest amfibi a les zones naturals del delta.

2019

7. Propostes de gestió de la fauna urbana

Els edificis i altres construccions ofereixen estructures aprofitades per diverses espècies segons els seus requeriments i trets biològics, que els recorden les cingleres o penya-segats. Per una banda, tenim habitatges rústics, on abunden els forats, les esclotxes i els ràfecs que ofereixen llocs de reproducció: esglésies, monestirs, casalots o masies, murs de pedra o habitatges amb envans pluvials. Molts edificis o cases en mal estat, que presenten signes de deteriorament, tenen infinitat de forats i cavitats que possibiliten la cria i refugi a moltes espècies. Encara que cada vegada són més escassos els edificis vells, ja que tot sovint es restauren o se'n construeixen de nous que no tenen en compte aspectes que puguin beneficiar a la fauna. A la ciutat de l'Hospitalet tenim un precedent, la Instal·lació de nius artificials de ballester en un edifici nou. Aquesta experiència possibilita la creació de noves colònies de falciots i ballesters en nius artificials en edificis. També és interessant la col·locació de nius per a quiròpters en edificis propers a parcs. En aquest sentit en una actuació per afavorir les colònies de ratpenats es van col·locar caixes niu en diferents parcs de la ciutat, però l'experiència no va tenir l'èxit desitjat.

Malauradament, també hi han accions negatives, com per exemple, el impediment d'accés als ratpenats per evitar que es puguin refugiar i reproduir en un pati veïnal a l'Hospitalet, degut a la fòbia que produïa l'espècie. En aquest cas, van tenir que intervenir tècnics de la Generalitat per instal·lar una malla dissuasiva que impedia l'entrada dels quiròpters, però no la sortida.

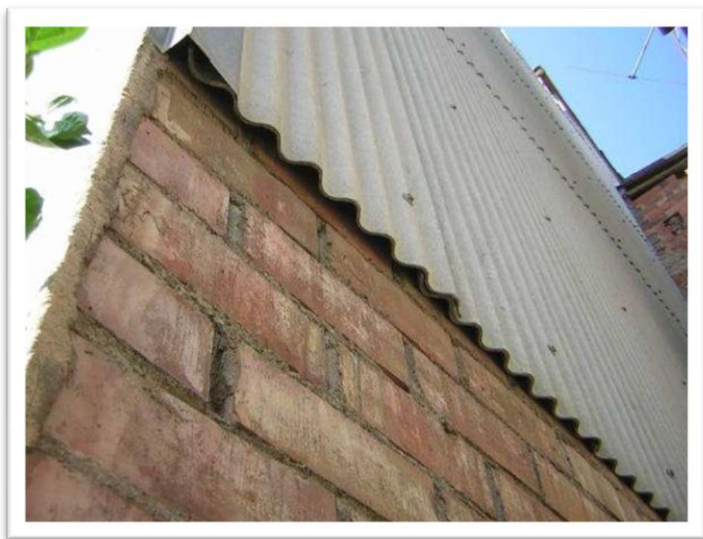

Foto 10. Pati veïnal on es refugiava una colònia de ratpenats. (autor: Generalitat de Catalunya)

La majoria d'espècies reproductores al municipi estan legalment protegides, mitjançant el Decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals. L'afectació greu o destrucció del niu o refugi d'una espècie protegida, estiguin o no ocupats, del Departament de Territori i Sostenibilitat pot suposar la incoació d'un expedient sancionador administratiu i/o penal.

Per això, abans d'autoritzar cap obra o intervenció estructural en edificis o en algun element construït del municipi, és convenient consultar aquest portal web <http://www.nius.cat> per comprovar la possible localització de nius d'espècies protegides i contribuir a la seva conservació.

Cal tenir present també el que estableix la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat (article 54.1.b, en relació a la prohibició de molestar els animals i destruir els seus nius) i el Codi Penal (Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal -darrera modificació publicada el 31/03/2015, en vigor a partir del 01/07/2015), en el seu article 334 (334.1 i 334.3), en relació a les penes de presó per aquelles persones que facin activitats que impedeixin o dificultin la reproducció d'espècies protegides (amb penes que poden anar de 3 mesos a 2 anys, segons els casos).

Segons la normativa vigent, no es pot dur a terme cap intervenció que pugui afectar ni destruir cap lloc de nidificació o refugi d'una espècie protegida sense la corresponent autorització del Departament de Territori i Sostenibilitat (DTES), tant durant l'època de cria com fora del període reproductor i que caldrà sol·licitar als corresponents Serveis Territorials (SSTT). Aquesta autorització pot establir mesures correctores o compensatòries per donar continuïtat a l'indret de cria o refugi que sigui afectat per la intervenció. De fet, no es pot autoritzar cap actuació d'obra durant la temporada de cria, ni col·locar bastides, ni plafons que tapin els forats i que destorbin l'entrada als nius o forats.

Referent a les zones verdes de la ciutat, recentment, l'Ajuntament de L'Hospitalet del Llobregat ha aprovat el **nou Pla director del verd urbà** de la ciutat, les estratègies del qual guiaran la transició dels espais verds i l'arbrat de la ciutat cap a un nou verd urbà biodivers, saludable, sostenible, resilient i adaptat a l'ecosistema urbà, que disposi de les millors condicions per al seu desenvolupament i amb capacitat d'adaptació al canvi climàtic. El document proposa la realització d'un pla de gestió integral de plagues i malalties, per afavorir la biodiversitat i el control biològic de les plagues. A més, s'opta per donar continuïtat a l'ampliació de la xarxa freàtica per al reg, i a la millora de la connectivitat ecològica a través de corredors verds urbans; el foment de la biodiversitat de fauna i flora. També es preveu augmentar un 8% la cobertura arbòria de la ciutat en els propers deu anys, per assolir un 20 % de la superfície urbana coberta per arbrat,

A continuació proposem tot un seguit d'actuacions i mesures per tal de fomentar la biodiversitat urbana del municipi:

- Reforçar el caràcter forestal, arbustiu i herbaci autòcton del municipi.
- Adequar la vegetació del parc a la vegetació dels entorns agroforestals per facilitar més relacions ecològiques entre el parc i l'entorn.
- Introduir prats secs en tots aquells espais dedicats a cobertes herbàcies on sigui factible.
- Evitar la utilització de plantes exòtiques invasores i seleccionar espècies amb un potencial invasor baix o nul.
 - Utilitzar espècies vegetals per fomentar la pol·linització i afavorir la presència d'insectes.
 - Utilitzar plantes que fructifiquin en diferents èpoques i que siguin, especialment, palatables per a la fauna.
 - Reduir la intensitat del manteniment i de les intervencions en la vegetació, per tal d'evitar al màxim les molèsties a la fauna. És molt important evitar accions de poda i manteniment durant l'època de reproducció..
 - Respectar els arbres madurs, especialment, els que conservin forats en el seu tronc i brancatge. Són llocs de cria de moltes aus troglodites i de ratpenats.
 - Crear punts d'aigua dissenyats per afavorir la fauna. Són imprescindibles per a la reproducció d'amfibis, com abeuradors d'aus i ratpenats, com a font d'aliment per la presència d'insectes aquàtics.
 - Fomentar la col·locació de diferents tipus de caixes niu als parcs, jardins i grans avingudes. Es poden potenciar ocells insectívors, rapinyaires nocturnes com el mussol i el xot, ratpenats, etc.

A les zones naturals com el riu Llobregat, la zona agrícola i la bassa de la Torre Gran caldria una gestió integrada i seriosa. Són hàbitats relictos de gran interès per la ciutat que cal preservar i protegir.

En el cas del riu Llobregat i la bassa de la Torre Gran proposem les següents accions:

- Restringir el pas de la gent a la vorera de l'aigua, almenys durant l'època de nidificació. Els corriols petits que intenten criar a les platgetes nues han de compartir l'hàbitat amb els pescadors i passejants de gossos.
- Restringir la pesca a èpoques fora de la reproducció d'espècies.
- Eradicació de planta invasora com la canya (*Arundo donax*). Aquesta planta ocupa tota la zona i no permet el pas dels animals.
- Reforestació d'arbres i arbustos de bosc de ribera.
- Creació de talussos per a Abellerols, Oreneta de ribera (*Riparia riparia*) i Blauets (*Alcedo atthis*). De fet a la vora del camí del riu ja n'hi ha uns monticles de sorra on es reproduïxen grans poblacions de conills, només es tindrien que reacondicionar per facilitar la nidificació d'aquestes aus.
- Creació de basses paral·leles al riu per facilitar l'assentament del canyis i la boga i la reproducció d'amfibis i invertebrats aquàtics.

- Cartells i plànols informatius donant informació de les normes bàsiques de comportament i de les espècies animals i vegetals que es poden trobar.
- Promoure controls de gestió de les poblacions de múrids, especialment de rata comuna i negra, amb la col·locació de caixes niu artificials per a rapinyaires nocturnes i diürnes.
- Col·locació de caixes niu especials per a rapinyaires nocturnes com xots i mussols i ratpenats forestals.
- Mantenir un mínim de làmina d'aigua a la bassa de la Torre Gran.

Foto 11. Niu de Merla i caixa niu de ratpenats. (autor: Tomàs Ballesteros)

I per últim i no menys important, cal fomentar els **seguits de fauna al municipi**. Els plans de seguiment representen una eina d'estudi necessària per a assolir un bon coneixement dels sistemes naturals del nostre territori, doncs els seus objectius són avaluar el seu estat, determinar els canvis que s'hi produeixen i esbrinar les seves causes. Caldria doncs, iniciar i/o continuar amb els estudis o seguiments de:

- La **llúdriga i altres carnívors**. Ja hem tingut l'oportunitat d'enregistrar les primeres imatges d'una llúdriga al municipi, però desconexem si n'hi ha més, si són exemplars reproductors o estan de pas, etc. Caldria continuar el seguiment d'aquesta espècie, juntament amb d'altres carnívors com guineus, toixons, mosteles, visons, etc.
- Els **ratpenats**. Continuar amb el seguiment de quiròpters al municipi, especialment en les zones naturals i amb les espècies més amenaçades com el ratpenat de cova i el nòctul petit.

- **Rapinyaires nocturnes.** Un cop vist els resultats obtinguts amb aus com els mussols, xots i òlibes, seria necessari un programa de seguiment d'aquestes espècies i promoure la instal·lació de caixes niu i de tècniques de hacking per a re-introduir aquestes espècies.
- **Aus d'espais oberts.** Bona part de les espècies que hi nidificaven fa 15 anys en la zona agrícola de Bellvitge ja no ho fan. Caldria fomentar-les i conservar-les.
- **Altres grups.** Caldria realitzar programes de seguiments d'invertebrats, així com d'altres grups més desconeguts, com els amfibis i rèptils.

8. Agraïments

Volem expressar el nostre agraïment a Blanca Atienza i a Rafael Jiménez de l'Ajuntament de L'Hospitalet per la confiança i l'interès en aquest treball. Igualment, volem agrair a totes les persones que han col·laborat en aquest estudi, com Isaac Rey, Ignasi Torre, Rafael del Hoyo, Ricard Gutiérrez, Jordi Ballesta, Marc López-Roig, Francesc Xavier Santaefemí, Toni Pelegrí, Mercè Alcazar, Rubén Ramos, Cristian Benedicto, Diego Fernández, David Ballesteros. I per últim, el nostre especial agraïment als dibuixants Toni Llobet i Alfons Raspall pels seus magnífics dibuixos.

9. Bibliografia

- BALCELLS, E; DOMÈNECH, M. (1965). Introducción al estudio de las aves de los jardines barceloneses. Publicaciones del Centro Pirenaico de Biología Experimental, vol.1,3, pp. 1-55.
- BALLESTEROS, T. (1992). Aves acuáticas. *Animalia*, 31: 24-28.
- BALLESTEROS, T.. (1992). Aves urbanas. *Animalia*, 36: 16-18.
- BALLESTEROS, T. (1992). Biología de la aves. *Animalia*, 30: 48-52.
- BALLESTEROS, T. (1994). Dieta de la lechuza Común (*Tyto alba*) en una localidad del delta del Llobregat. *Spartina* 1:45-48.
- BALLESTEROS, T; DEGOLLADA, A. (1996). Distribució dels amfibis i rèptils al delta del Llobregat. *Spartina*, 2:85-96.
- BALLESTEROS, T; DEGOLLADA, A. (1996). Estudi de l'avifauna al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac. Informe inèdit. Diputació de Barcelona.
- BALLESTEROS, T; DEGOLLADA, A. (1997). Distribució de l'herpetofauna a les serres de Cardó i del Boix. Informe inèdit. Generalitat de Catalunya.
- BALLESTEROS, T.; DEGOLLADA, A. (1997). Estudi de l'avifauna a les serres de Cardó i del Boix. Informe inèdit. Generalitat d Catalunya.
- BALLESTEROS, T; DEGOLLADA, A. (1999). Distribució dels amfibis i rèptils al Parc Natural del Montnegre-Corredor. II Jornades d'estudiosos del Montnegre-Corredor. Diputació de Barcelona.
- BALLESTEROS, T; DEGOLLADA, A. (2001). Distribució dels mamífers al delta del Llobregat. *Spartina* 4: 175-186
- BALLESTEROS, T; DEGOLLADA, A. (2006) Catàleg de la fauna i flora de l'Hospitalet de Llobregat. Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat.
- BARBADILLO, L.J; LACOMBA, J.I; PÉREZ-MELLADO, V; SANCHO, V; LÓPEZ-JURADO, J.F. (1999). Anfíbios y réptiles de la Península Ibérica, Baleares y Canarias. Ed Planeta. Barcelona.
- BATLLORI, X; NOS, R. (1982). Les aus del parc de la Ciutadella. Inventari i localització d'espècies. Museude Zoologia. Barcelona.
- BATLLORI, X; URIBE, F. (1989). Aves nidificants de los jardines de Barcelona. *Miscel.lània Zoològica*, vol. 12, pp. 283-293.

BOADA, M. i CAPDEVILA, L. (2000). Barcelona Biodiversitat urbana. Ajuntament de Barcelona.

CAMPENY, R. (2006). Caracterització de la fauna ornítica de la ciutat de Mataró que genera molèsties. Ajuntament Mataró.

CAMPRODON, J.; GUIXÉ, D.; SOLER, J.; GARCÍA, S. (2012). Els espais urbans. Manual de gestió d' hàbitats per a la fauna vertebrada. Diputació de Barcelona.

CAMPRODON, J.; PLANA, E. (2007). Conservación de la biodiversidad, fauna vertebrada y gestión forestal. Universitat de Barcelona.

CASTIELLA, T.; PARÉS, M. (2005). Ocells de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

COPETE, J.L. (Ed.). (1998). Anuari d'ornitologia de Catalunya. 1996. Barcelona. Grup Català d'anellament.

COPETE, J.L. (Ed.). (2000). Anuari d'ornitologia de Catalunya. 1997. Barcelona. Grup Català d'anellament.

CORBET, G. i OVENDEN, D. (1982). Manual de los mamíferos de España y de Europa. Ediciones Omega. S.A.

DEL AMO, R; PERIS, A. SANTAUFEMIA, F.X ; TORRE, I. (2002) La fauna vertebrada de Castelldefels. Comissió I Premi "Castelldefels àmbit sostenible".

DURANY, E. (2015). Seguiment de la població de falcó peregrí (*falco peregrinus brookei*) a la ciutat de l' Hospitalet del Llobregat. Memòria de l' any 2015. Thalassia. Estudis ambientals, S.L.

ESCODA, J; BARÓ, R. (1995). Mataró, Arbres i palmeres. Recull d'espècies 1995. Ajuntament de Mataró.

FERRER, X. et. al. 1986. Història Natural dels Països Catalans. nº 12, Ocells. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

FLAQUER, C.; RUÍZ, R.; ARRIZABALAGA, A. (2004). Contribución al conocimiento de la distribución de la fauna quiropterológica de Cataluña. Informe inèdit.

GARCÉS, F; ÁLVAREZ, E. (1999). Los murciélagos de la Península Ibérica. Ed. Grefa.

GARCÍA, S. (2010). Fauna de Barcelona, amfibis, rèptils i mamífers. Ajuntament de Barcelona.

GARCÍA, S. ; GRANELL, L. (2019) Solucions arquitectòniques en rehabilitacions i obra nova per integrar espais de nidificació i refugi. Ajuntament de Barcelona.

GUTIÉRREZ, R.; ESTEBAN, P. i SANTAUEFEMIA, F.X. (1995). Els ocells del delta del Llobregat. Barcelona, Lynx Edicions.

GUTIÉRREZ, R. (2015). Actualització catàleg de la fauna vertebrada i elements prioritaris per a la conservació de la biodiversitat a l' Hospitalet del Llobregat. Quaderns d'estudi,

GOSÀLBEZ, J. (1987). Insectívors i rosegadors de Catalunya. Ketres editora, S.A.

JONSSON, L. (1994). Ocells d'Europa amb el nord d'Àfrica i l'Òrient mitjà. Ed Wahlström & Widstrand. Ed. Omega. Barcelona.

JUTGLAR, F; MASÓ, A. (1999). Aves de la Península Ibérica. Ed. Planeta. Barcelona.

JUANA, E. De i VARELA, J.M. (2000). Guia de las aves de España (Península, Baleares y Canarias). Lynx Edicions. Madrid.

JUVILÀ, B. (2019). Renaturalització de la ciutat. Diputació de Barcelona.

KREMER, BRUNO P. (1990). Árboles, Guías de la Naturaleza Blume. Ed. Blume. Barcelona.

LÓPEZ-BAUCELLS, A.; FLAQUER C.; PUIG, X.; RÀFOLS, R.G.; ARRIZABALAGA, A. (2010). Seguiment de Caixes refugi per a quiròpters en parcs urbans a l'Hospitalet del Llobregat. Informe encarregat pel Departament de Medi Ambient de l'Hospitalet del Llobregat Inèdit. Pp 23

LÓPEZ-BAUCELLS, A.; RIBA-BERTOLÍN, D.; A. ARRIZABALAGA. (2012). Seguiment de les caixes-niu per a passeriformes en un ambient urbà: Parc de Can Buxeres i Parc de les Planes, Hospitalet del Llobregat. Any 2012. Informe encarregat per l'Ajuntament de l'Hospitalet del Llobregat. Inèdit. Pp 18

LÓPEZ, A.; FLAQUER, C.; PUIG, X. (2014). Estacions de caixes-refugi per quiròpters: Parcs i espais naturals de Catalunya. Informe inèdit.

LÓPEZ, A.; MARTÍ, B. (2015). Seguiment de caixes-niu Parc de Can Buxeres i Parc de les Planes. Informe Inèdit. Ajuntament de l' Hospitalet del Llobregat.

LLORENTE, G.; MONTORI, A.; FRANCH, M.; GARRIGA, N. (2018). Amfibis i rèptils del Delta del Llobregat. Història d'un declivi. Els sistemes naturals del delta del Llobregat, pp. 553-571.

LLORENTE, G. A., MONTORI, A., SANTOS, X. i CARRETERO, M.A. (1995). Atlas dels amfibis i rèptils de Catalunya i Andorra. Ed. Els Brau.

MONTORI, A.; FRANCH, M.; LLORENTE, G.; RICHTER, A.; SANSEBASTIAN, O.; GARRIGA, N.; PASCUAL, G. (2009). Declivi de les poblacions d' amfibis al Delta del Llobregat. Materials del Baix Llobregat, 15. pp. 65-70

MUNTANER, J., FERRER, X., MARTÍNEZ-VILALTA, A. (1983). Atles de les aus nidificants de Catalunya. Ketres Editora.

PALOMO, L.J.; GISBERT, J.; BLANCO J.C. (eds.) 2007. *Atlas y Libro Rojo de los mamíferos terrestres de España*. Dirección General de Conservación de la Naturaleza-SECEM-SECEMU, Madrid, 588 pp.

PALOMO, L. J., J. GISBERT AND J. BLANCO. (2007). Atlas de los Mamíferos Terrestres de España. Madrid. Pp. 564.

PRIEGO, C. (2005). Beneficios del Arbolado Urbano. La visión del Árbol: actas del 9ª Congreso de Arboricultura, Barcelona 2005

REICHHOLF, J. (1990). Mamíferos, Guías de la Naturaleza Blume. Ed. Blume. Barcelona.

REICHHOLF, J. (1993). Réptiles y anfibios, Guías de la Naturaleza Blume. Ed. Blume. Barcelona.

RODRÍGUEZ, J.L. (1993). Mamíferos terrestres de España. Ed. Omega. Barcelona.

SERRA, J.; BAYER, X.; LÓPEZ, M. (2018) Els ratpenats del Delta del Llobregat. Els sistemes naturals del delta del Llobregat, pp. 639-649.

THIEDE, W. (1980) Pequeña Guía de aves acuáticas y costeras de Europa. Ed. Omega. Barcelona.

TORRE, I., FLAQUER C., FREIXAS, L., BAUCCELLS, A. L., RÀFOLS, R. G., i ARRIZABALAGA, A. (2010). Inventari i estatus dels mamífers de Badalona: elaboració del pla de seguiment i conservació. Informe encarregat per l'Ajuntament de Badalona. Inèdit. Pp. 84

IUCN 2009. *IUCN Red List of Threatened Species. Version 2009.2*.
<http://www.iucnredlist.org>.

VIGO, M. (2002). Guia dels mamífers terrestres de Catalunya. Ed Pòrtic. Barcelona.